

RESZKESSETEK!

FOLYTATÁS A 77.-IK OLDALRÓL
Lazar bandák garmadával alkalmatlankodik a honi alternatív hallókáknak a téli álom után a Lyuk. Március 7.-én az ARCHBISHOP KEBAB lép fel (vendégük a TROTTEL), 14.-én a belga NOISE GATE tárja szélesre a zaj kapuit, 19.-én az angol LEATHERFACE mutatkozik be, 21.-én a MISSING FOUNDATION alapoz a setét veremben (partnere: Gazember), 24.-én a BILLY AND THE EP'S játszik (előzenekar: KAMPEC DOLORES), április 5.-én pedig a washingtoni NATION OF ULYSSES látogat el hozzánk. Utóbbi zenekarnak nemrég jelent meg bemutatkozó albuma a Dischord Records-nél.

- -

Októberben ünnepelte tízéves fennállását az amerikai punkszíntér egyik kulcsfontosságú lemezgyára, a chicagói Touch N Go Records. Ebből az alkalomból a lemezvállalat vezetői összeállítottak egy dupla gyűjteményes albumot, amely valamennyi Touch N Go zenekartól tartalmaz egy-egy korábban forgalomba nem hozott felvételt. A "Mastertape" c. válogatás megjelentetését váratlanul december végére halasztották. (A döntésnek természetesen semmi köze sincs ahhoz az ismert közgazdasági tényhez, miszerint karácsony táján igen erősen meglódul a vásárlási kedv. - a szerk.)

- -

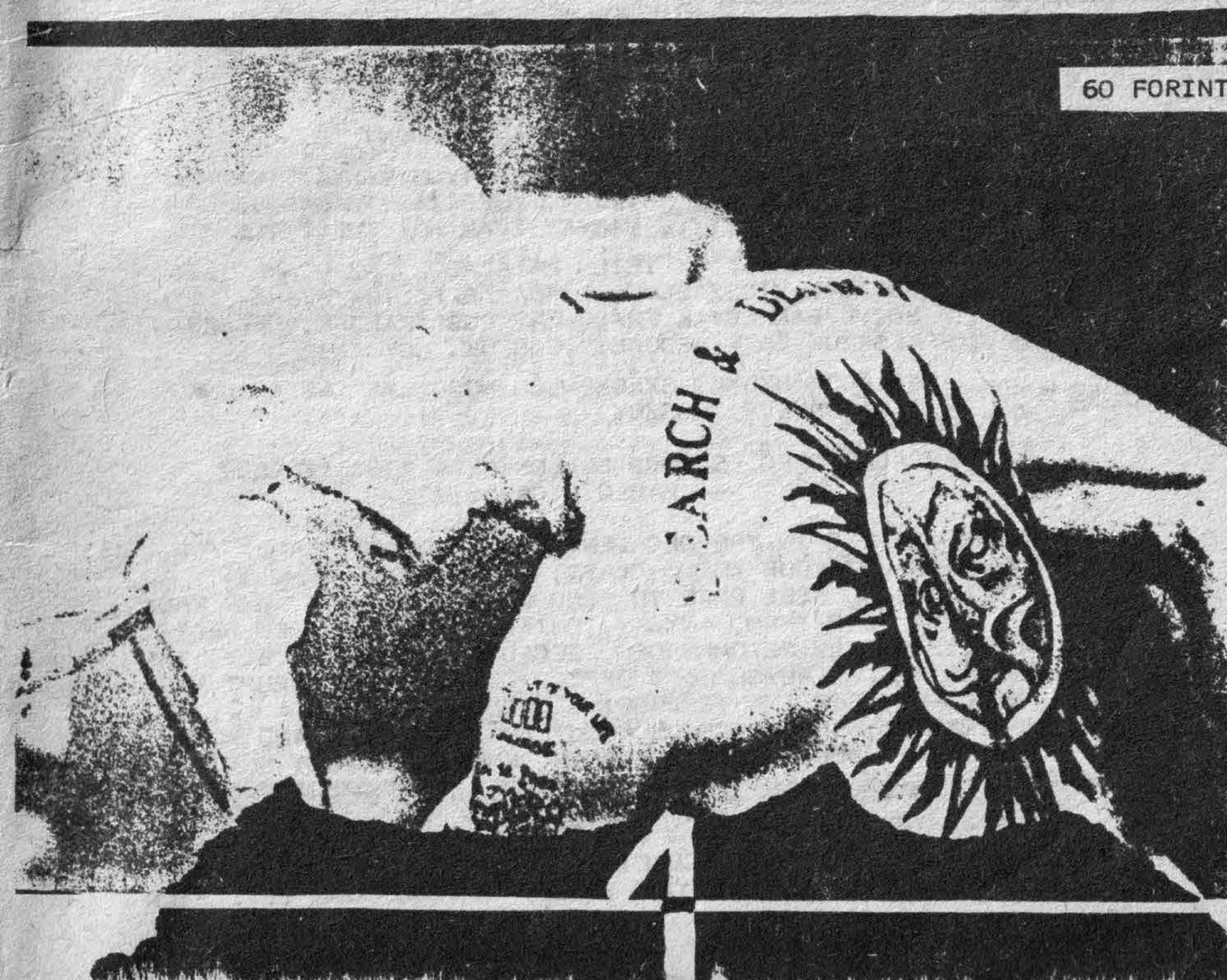
Lelkiismeretfurdalása támadt az Ex tagjainak, mert a hatos kislemezsorozatuk kiadási rendje felborult, ezért hozzácsaptak a negyedik darabhoz egy ingyen járó ajándékkislemezt. Mindkét lemezen egy idén júniusban, Amszterdamban rögzített Ex-Dog Faced Hermans koncert improvizációi hallhatók. Mivel az Ex a télen (a Dog Faced-del közösen) az Egyesült Királyságban és az írek földjén portyázott, a sorozat ötödik darabja is csak késve jelenhet meg.

ISTEN MALACA

NÉPSZERŰ TUDOMÁNYOS FOLYÓIRAT

FUGAZI
HENRY ROLLINS
ARCHBISHOP KEBAB
DOG FACED HERMANS
NEMZETI ZENEI FESZTIVÁL
INSTIGATORS/FULL CIRCLE
VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK
MISSING FOUNDATION
NOMEANSNO
STRETCH HEADS
MUZSIKÁS

60 FORINT

ISTEN MALACA

- NÉPSZERŰ TUDOMÁNYOS FOLYÓIRAT -
(NAPONTA EGYMILLIÓ EMBER OLVASSA!)

KIADÓ: KOVÁCS "KOVÁCS" JÁNOS

SZERKESZTŐ: LÉVAY TAMÁS
(EDITOR JERK)

MUNKATÁRSAK: (OTHER CLOWNS)
ATOM ANTI
D.KENESE HORKA
JOHN CRAWFORD
LOLKA-BOLKA
KARREN ABLAZE!
KALÓ MEGRÓ
HORVÁTH ÁGNES
BEŐ ETELE
NAGY ÉVA
INFRAMAX
TÓTH "ÓPERENCIÁS TALPALATTNYI" TAMÁS
CSONT MUKI
ZÉTÉNYI ZOLTÁN
NAGY ZOLTÁN
WASZLAVIK GAZEMBER LÁSZLÓ
FEJÉR ZSUZSA
MEKK ELEK, AZ EZERMESTER
SZABÓ TÜNDE
WINSTON SMITH

ISTEN MALACA
1675, BUDAPEST
PF. 48

BEVEZETŐ HELYETT MINDÖSSZE ANNYIT ÓHAJTUNK LESZÖGEZNI, HOGY AZ ISTEN MALACA FOLYÓIRAT TERMÉSZETESEN SZELLEMI ÖRÖKÖSE AZ ISTEN MALACA KIADÓ GONDOZÁSÁBAN, 1986 DECEMBERÉBEN MEGJELENT "BLEED FOR ME"/"VÉREZZ ÉRTEM!" C. GYŰJTEMÉNYNEK, AMELY TÖBB TUCAT HARDCORE DALSZÖVEGET TARTALMAZOTT, ÉS LEGJOBB TUDOMÁSUNK SZERINT AZ ELSŐ MAGYARORSZÁGI PUNK FANZINE VOLT.

A SZERKESZTŐSÉG CÍME: 1675, BUDAPEST, PF. 48

You can obtain add. copies of herein rag by sending us 3 IRC's or one fat US buck, v. well concealed.

KOKÓNAK, A TOLLFORGATÓ MESTERNEK.
DEDICATED TO KOKO, MAN OF THE PEN!

KÜLÖN KÖSZÖNET ZEFFER "KESZTYŰS VÁNYA" IVÁNNAK AZ ÚJSÁG/KIADÓ NEVÉÉRT. (SPECIAL THANKS TO ZEFFER "KESZTYŰS VÁNYA" IVÁN FOR THE TITLE.)

AZOKAT, AKIK AZ ISTEN MALACÁBÓL, AZ UTÁNKÖZLÉS JOGÁVAL VISSZAÉLVE, A FORRÁS FELTÜNTETÉSÉT MELLŐZVE BÁRMELYIK ÍRÁSUNKAT PUBLIKÁLJÁK, BECSERKÉSSZÜK ÉS A FEJÜKET VESSZÜK. ÚGY ÁM!

AZ ADOMÁNYOKAT SZÉGYENLŐS MOSOLLYAL AZ AJKUNKON A MAGUNKÉVÁ TESSZÜK.

„AZ ALKOTÓERŐ LEGFŐBB ELLENSÉGE A "JÓ" ÍZLÉS."
-- PABLO PICASSO

RECORD LABELS IN THE DECADENT WEST: WE ARE "GAME" FOR CHECKING OUT YOUR WORLD CLASS, BRILLIANT (HMMM...) RELEASES, SO FEEL FREE TO SEND OVER YOUR SHIT. WHO KNOWS, WE MIGHT HEAR THEM, ANYWAY. SHIPPING BY RECORDED DELIVERY IS HIGHLY RECOMMENDED, BECAUSE, UNFORTUNATELY, THE HUNGARIAN POSTAL/CUSTOMS OFFICE IS TOTALLY CORRUPT AND FUCKED-UP, FOR THE TIME BEING. COULD YOU SEND A LETTER SEPARATELY, INFORMING US ABOUT WHAT WAS SENT AND WHEN, WOW!, THAT WOULD BE THE FUCKIN' KNOBS, WE MUST SAY!
ADDRESS: ISTEN MALACA MAGAZIN, PO BOX 48, BUDAPEST 1675, HUNGARY

AZ ISTEN MALACA 1. SZÁMA 60 FORINTÉRT MEGRENDELHETŐ A SZERK. CÍMÉN. AZ ÁR A POSTAKÖLTSÉGET IS TARTALMAZZA. TUDASSÁTOK VELÜNK, HA VALAMELYIK TERJESZTŐNK TÖBBET AKAR KIRÁZNI BELŐLETEK.

ISTEN MALACA KORONGVETŐ KLUB

o1 LARD The Last Temptation of Reid LP/CD
o2 BIAFRA/NOMEANSNO The Sky Is Falling... LP/CD
o3 DEAD KENNEDYS Bedtime For Democracy LP/CD
o4 DEAD KENNEDYS Frankenchrist LP LP/CD
o5 DEAD KENNEDYS Give Me Convenience Or... CD
o6 BUTTHOLE SURFERS Brown Reason To Live mini-LP
(Első stúdiólemezük 1982-ből, barátságos őzbarna színű korong, amerikai kiadás.)
o7 BUTTHOLE SURFERS Psychic...Powerless... CD
o8 BUTTHOLE SURFERS Cream Corn From the Socket... 12"EP
o9 DOG FACED HERMANS Too Much For the Red Ticker kislemez
1o DOG FACED HERMANS Humans Fly/Everyday Timebomb CD
11 DOG FACED HERMANS Mental Blocks For All Ages LP/CD
(Jön, jön, csak ne kérdezd, hogy mikor.)
12 ROLLINS BAND Turned On CD
13 ROLLINS BAND Hard Volume LP
14 HENRY ROLLINS Hot Animal Machine LP
15 ROLLINS BAND Lifetime LP
16 DAMAGE Immortal Death LP
(Finnek. Gatyájuk lobog a szélben. Zenéjük bércborotváló hardcore. Ugorj!)
17 VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK A Halál móresre tanítása LP
18 VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK A világösztön kiugrasztása LP
19 DEAD C Eusa Kills LP
(A DEAD C az új-zélandi gitárkultúra legszebb virága. Első két albumuk az utolsó szálig elfogyott, az "Eusa Kills" a harmadik. Új-zélandi kiadás.)
2o DEAD C Harsh 7o's Reality dupla album
(Jön, jön, csak ne kérdezd, hogy mikor.)
21 MUZSIKÁS Nem arról hajnallik, amerről hajnallott... LP
22 MUZSIKÁS Ősz az idő LP
23 KARIKÁS Ez a világ olyan világ... LP
24 WASZLAVIK GAZEMBER LÁSZLÓ Hier Ist Mein Auto 12"
25 KAMPEC DOLORES Levitáció LP
(Emelkedj a felhők közé, fürödj meg a napfényben és hints csókokat a Mindenségnek. Íme, egy lépcsőfok az isteni megismerés felé vezető úton. Lépj rá.)
26 Gimme the Keys! gyűjteményes nagylemez
27 NOMEANSNO Wrong CD
28 NOMEANSNO Sex Mad LP/CD
(A CD tartalmazza a "You Kill Me" c. 12"EP-t is.)
29 LARD The Power of Lard 12"EP
3o PIXIES Surfer Rosa LP

A fenti korongok megszerzésének módjára vonatkozó felvilágosítás igényelhető megcímzett és felbélyegzett válaszboríték ellenében.

"CSELEKVÉSRE KÉSZTETJÜK AZ EMBEREKET!"

STRETCH HEADS

Glasgow nincs éppen a szomszédban, így egyelőre nem sikerült személyesen beszélnünk ezekkel a pokolbéli skót fajzatokkal, de Karren, a kiváló Leeds-i Ablaze! fanzine szerkesztője megajándékozta lapunkat a magyarországi másodközlés jogával. Következzék tehát a hetedik számból kimetélt interjú fordítása.

Lényegében véve, a STRETCH HEADS elbaszott egy banda. No, nem úgy, ahogy egy nyomorék botladozik az utcán, inkább oly módon, ahogy egy nindzsa harcos keresztül hasít egészen a seggedig. Felléptek néhányszor az AC TEMPLE-lel, úgyhogy a házunk benépesült egy időre jónéhány fel-alá ugrabugráló, különös kis skót emberkével, akik harsány "WASHAH!"-kat rikoltoztak. Interjúkészítés helyett inkább úgy döntöttem, hogy belegyűröm őket egy lopott kocsiba, a vezető fejéhez szegezek egy stukit és azt ordítom a fülébe, hogy "Vedd az irányt Manchesternek, papa! Megnézzük a Bee-Geest!"

MÉGIS, MI A JÓANYÁTOKNAK KÉPZELITEK MAGATOKAT? - kérdeztem a lehető legkomiszabb, szigorúan-a-tárgyra-térek hangon.

Egen, Richie vónék, öö, (nyamm-nyamm) naón örülök, hogy itt lehetek, be akarom kaszálni az összes lóvét, az összes lóvét...

Hova a vérbe tűnt a kalapom? (Biztos elvesztette a harcban.) Csak azért szeretném tudni, mert egy adag finom rósejbnit tároltam volt benne. - magyarázza P6, mint egy igazi rósejbnis bandita. Piciny, zavart legények vagyunk Skóciából, STRETCH HEADS a nevünk és igazán picinykék, meg zavartak meg miegyebek vagyunk.

Mi volt a kérdés? - érdeklődik valami degenerált.

KIK A SZÜLEITEK?

Tök jó fejek a szüleink - vallja be Richie, Nagy Big Flame-rajongók, csípik a Thistle-t, kívánhat-e többet az emberfia?

Noel: (ez meg mit keres itt?) A szüleitek tényleg odavannak a Big Flame-ért??

Ámbátor apám úgy találja, hogy egészen úgy szólnak, mint Captain Beef-Heart.

Mac-nek címzem a kérdést: VOLT-E APÁD, MEG ANYÁD, VAGY CSAK ÚGY TALÁLTAK EGY BOZÓTBAN?

Apám hal volt, anyám meg répa. Habár ez sohasem zavart, egészen jól sikerültem. Mint láthatjuk, no persze.

Az én öregem orvos volt - mondja Noel, aki Andy-nek képzeli magát.

Éljen soká, éljen soká a királynő gyilkosa s rohadó fogsora... (éneklik)

SZÓVAL MIBŐL ÉLTEK, EMBEREK?

Mac: Eszünk. Meg, hmmm, Starsky-ként modellt állunk.

P6: Én fejeket tapasztok.

Noel: Én gitárokat foltozok.

P6: Te mit toldasz-foldasz, Karren?

ÉN CSAK TÖRÖM A TÁRGYAKAT.

Mac: Én a képemet ragasztom, no meg a sörényemet.

Ajvé, ennek a kurva Mac-nek tényleg össze kéne fognia má' a haját. Már időtlen idők óta nem mosta meg. Titokban dreadlocks-okat akar növeszteni, és megjátszani, mintha a BAD BRAINS-ben lenne, de azt hiszem, egy évig is eltart míg ez a kibaszott göndör-böndör Starsky-frizura összejön neki, és asszem, nem fogom bírni. - kesereg P6. Be köll keríteni néki egy kazalnyi kalapot karácsonyra.

ÉRTEM ÉN, HOGY AZ IMAGE FONTOS NEKTEK. SOK IDŐT TÖLTÖTÖK RUHAVÁSÁRLÁSSAL ÉS SZÉPÍTKEZÉSSEL? - térek át a kellem-bellem típusú, minden iránt érdeklődő, rocknroll-interjúkérdésekre.

Hajaj! - válaszolja P6, Mac erős vágyat érez arra, hogy az embereket szagok révén is elkápráztassa. Határozott meggyőződésem, hogy a közönségnek le kéne dörzsölnie Mac gatyáját és mélyeket szippantania.

Tyuhaj! Ezt a naótát lökd be, hej!

Ennél a pontnál megszűnt a hatalmam a magnó felett, és ezek az idegen vadállatok ellentámadásba mentek át.

Zajt akarunk csapni. A Spong'e már nem ösztönzött minket új dolgokra. Spong'e? Ez volt az előző zenekarunk. A Spong'e skót kelta nyelven anynyit tesz: Sponge (szivacs - a ford.) A STRETCH HEADS jelentése skótul: muzsika egész a seggedig.

%%%%%=/8954+2!!???::98ő6795--,,ö//))(z!!++"""%%%/=(!!%:--űűs562""9)(

Vúúmm! És a STRETCH HEADS nincs többé. Mi érdekli Karrent? Mit akar tudni? Karren a LELKÜNKBE akar hatolni. Meg akarja tudni, hogy mi tart bennünket mozgásban. Mitől vagyunk olyan TÜKIK. Most tökizünk. Tökizz, hej! Richie feltette végre a tökiző kalpagját. WASHAH! A nindzsa szelleme, dzsiu-dzsicu, washah! A 37.-edik helyen álló nótát kérem szépen.

Szóval, Karren, szerinted ez a név, hogy STRETCH HEADS (NYÚLÓS FEJEK - a ford.) növekvő tudatosságot és ennek a ledarált állagú bolygónak az ismeretét jelzi?

NEM, NEM IGAZÁN - mondtam.

Ekkor már közel voltunk Manchesterhez.

Ha a manchesteriek tányérokat kezdenének hordani az ajkukon, amitől úgy néznének ki, mint azok a különös afrikai harcosok, akkor Glasgow-ban hat hónapon belül mindenki ugyanígy tenne.

Miután megfenyegettem őket, hogy elcsúfítom a fizimiskájukat, újra kezembe kaptam az erőgépemet s visszaügyeskedtem képemre az újságíró-kifejezést.

VAJON A STRETCH HEADS MEGPRÓBÁLJA FELOLDANI AZ EMBEREK GÁTLÁSAIT ÉS ARRA NÓGATNI ŐKET, HOGY AZT TEGYÉK, AMIT IGAZÁN TENNI AKARNAK?

NESZE, EGY TOCKOS! FOTÓ: ENEMY

Nos, remélhetőleg az a frusztráltság, amit azért éreznek, mert nem tehetik azt, amit akarnak, rádöbbenti majd őket azokra a gátlásokra, amiket beléjük neveltek a szüleik. Azt tanulták, hogy ne legyenek furcsák, mert aki furcsa, az olyan másfajta. (Közbevetőleg: P6 szabad idejében ápoló egy elmegyógyintézetben.) S folytatja hamis amerikai tájszólással: FURÁN VISELKEDNI MULATSÁGOS ÉS VONZÓ DOLOG.

A koncerteknek hatalmas szellemi orgiáknak, katartikus élményeknek kell lenniük. Az kell, hogy mindenkinek együtt dobbanjon a szíve a színtérrel, és dobálják magukat s harapják egymást és vigyék végig a dolgokat. Mert csak ez maradt meg, csak a koncerteken tudjuk kiadni magunkból a feszültséget

Soha egy percig nem volt fontos számunkra, hogy szórakoztassuk az embereket, csak az, hogy cselekvésre késztessük őket. Richie-re csak úgy záporoznak az üvegek, amikor játszunk, de nem bánja. Biztos vagyok benne, hogy szívesebben csinálja ezt, mintsem hogy újságot áruljon, vagy valami hasonlót végezzen. Mmmm, kér még valaki egy kis burgonyapelyhet? - érdeklődött, ahogy becsapódtunk néhány különös testbe a főutcán, és hozzáütődtünk Andy, Barry és Maurice Gibb fejéhez.

ARCHBISHOP KEBAB

Az alábbi Archbishop Kebab-cikk esmént Karren tollából való.

Az Archbishop Kebab legénysége még édes álmát aludta, amikor az Ablaze! interjúkirálynője bezörgetett hozzájuk, hogy elcsábítsa őket. "Kíváncsi Kamera" stílusban, váratlanul ütöttem rajtuk: csak nyögtek és nyújtózkodtak és végül az elsötétített szobában az alvó testek életre keltek. Kezek kotortak a zsebekbe az előző esti koncert bevétele után (nem ismerve sem istent, sem embert, reggel 11-kor látogattam meg őket) és megállapították, hogy nincs pénz reggelire, habár a nélkülözhetetlen javakra akadt némi zseton, úgyhogy valaki ellibegett, hogy füstölnivalót hozzon.

Most már értem, hogy miért Seldom Fed (Ritkán jóllakott) a neve a lemezkiadójuknak.

- Szerettek-e angol földön játszani?

- Néha a kudarcok nagyon le tudják hangolni az embert.
- A német turnénk előtt, amikor senki sem jött el a koncertjeinkre, azt hittük, hogy szarok vagyunk.
- Angliában az embereknek a seggükben van a fejük.
- A 1in12 klubban hatan váltották meg a jegyet.

- De hát ott általában ennyien vannak!

- A zenei sajtó tehet erről: az emberek elhiszik, amit olvasnak.
- A zenekarok felének nincs pénze olyan költséges mulatságra, mint a sajtófotók készítése, ennek ellenére megcsinálják, mert ennek ez a módja... Gyűlölöm a zenei sajtót és sohasem veszek rockmagazinokat. Ezek a manchesteri bandák...A Puppy Mondays...

Az Archbishop Kebab egy féltucatnyi nomád kölyök Edinburgh-ből, Duncan dobol; George a basszert kezeli; James hegedül és énekel; Karen énekel és dallamokat sodorint; Neil tangóharmonikázik és dobol; Marcus gitározik, tangóharmonikázik, énekel és dallamokat fakaszt.

- Miért választottátok ezt a nevet? Első hallásra egy kicsit bolondosnak tűnhet (az Érseki Kebab), **de egy mákszemnyi elmélyedés után egyértelművé válik, hogy a papságot hivatott bosszantani.**

- Így van. Wilf Plum (a Dog Faced dobosa) állt elő ezzel a névvel, és pontosan ez a jelentése. Különös, de néhányan úgy vélekedtek, hogy rassista nevünk van: élt valami görög fickó, valami Katarkosz érsek vagy hasonló...
- Hát fajüldözők nem vagyunk, az biztos.

- Nagyon komolyan veszitek a politikát. Szerintetek mennyire jut el az emberekhez a mondanivalótok?

- Nos, ez erősítőrendszer általában szar, úgyhogy a szöveget nem nagyon lehet érteni. De a lemezünkhöz mellékelt szövegfüzetet nyilvánvalóan elolvassák az emberek.

Az említett melléklet hozza az összes szöveget, ezenkívül tájékoztatást nyújt a londoni Fasiszta- és Rasszista-ellenes Szövetségről, skóciai fejadóellenes csoportokról, az emberi jogokról, az Anarchista Fekete Keresztről, a koncerteken tapasztalható értelmetlen erőszakról és tartalmaz egy kivágható kazettaborítót, hogy lepd meg a haverod egy kellemes kis példánnyal.

- Ezt azért találtuk ki, mert csak ezer példányt nyomtunk a lemezből, de azt akarjuk, hogy több ember hallja a mondandónkat.

- Sokat vitatkoztok?

- Néha összekoccanunk Marcus-szal, de semmi komoly. Csak akkor kapunk hajba, ha turné vagy lemezfelvétel küszöbén állunk és időzavarba kerülünk. De a fenébe is, különben teljesen odáig vagyunk egymásért. Igaz, Marcus?
- Teljesen.

Sajnos, úgy tűnik, hogy mégsem, mert időközben a gitáros a hegedűssel egyetemben távozott a zenekarból, viszont a hírek szerint az új felállású Archbishop Kebab szilajabb, mint valaha, és ezt hamarosan mi is megítélhetjük! - a szerk.)

Az Ablaze!-ből való írásokat "Hajának Híján Hülyén Áll Helyén A Hiéna" magyarította.

DOG FACED HERMANS

A skót DOG FACED HERMANS-t vélhetően nem kell igazán bemutatni az önmagán túlmutató zene honi kedvelőinek, hiszen tüneményes koncertjük 1989 őszén, a Lyukban nagy port vert fel a Magyarok országában. A DOG FACED HERMANS muzsikájában ott zihál a spanyol karneválok tomboló öröme; az arab, kurd, perzsa népzenékre, illetve a kísérletező zajbandákra egyaránt emlékeztető dalokban hihetetlen hévvel dobog az életerő. Reméljük, sikerül nyélbe ütnünk valamikor az 1991-es év folyamán a magyarországi koncertkörútat (terveink szerint a MUZSIKÁS közreműködésével). Colinnal és Wilffel beszélgettünk. Előbbi basszusozik, utóbbi dobol.

- Hogyan agyaltátok ki ezt a furcsa nevet, hogy a "Kutyafejű Hermannok"?

- A név egy régi amerikai horror-vígjátékból ered, amit Marion, Andy és jómagam néztünk. A filmben van egy jelenet, amikor egy nő bejön a házba és azt mondja, hogy: "Épp most láttam Hermannt a kertben és kutyafeje volt!" (Az egyik szereplőt Hermannak hívták.) Ez egy olyan jó név volt, hogy felhasználtuk, amikor létrehívtuk a kazettakiadónkat, és amikor megalapítottuk zenekarunkat előző csoportunk, a VOLUNTEER SLAVERY (ÖNKÉNTES RABSZOLGASÁG) romjain, ez a név ott hevert, úgyhogy felhasználtuk.
- Ha az emberek egy ilyen névről hallanak, biztosak benne, hogy viselője nem könnyen emészthető zenét játszik. Csak azt sajnálom, hogy emiatt minden interjúnk ezzel a kérdéssel kezdődik. Kíváncsi vagyok, vajon a Beatles-nek (na, az egy ostoba elnevezés) volt-e hasonló problémája! Mellesleg, hogy a fenébe jutott eszetekbe ISTEN MALACÁNAK elnevezni az újságotokat?! **(Ez talált. -- a szerk.)**

- Milyen célkitűzéssel vágtatok neki az útnak?

- Sohasem voltak határozottan kialakított céljaink azon kívül, hogy frissnek és izgalmasnak őrizzük meg a zenénket. Bizonyos elvekhez megpróbálunk hűek maradni, mint például: a zenekarban mindenkinek egyforma szava van, annyira függetlenül dolgozunk, amennyire csak lehet, a lemezek és a belépőjegyek árát minél alacsonyabban tartjuk és olyan bandákkal, koncertszervezőkkel és terjesztőkkel működünk együtt, akik hasonlóan gondolkodnak.

- Milyen volt az Ex-szel turnézni? Melyik koncert volt a legjobb? Milyen benyomást tett rátok a magyar közönség?

- Az Ex-szel turnézni csodálatos volt! Azt hiszem, az eszméik, a zenéhez való hozzáállásuk és a magatartásuk közel áll a miénkhez. Remekül kijövünk egymással. Mindig új tettekre sarkallja a zenekarokat a másik muzsikája. A legjobb koncertek Svájcban voltak, ahol a Zürich-i és a Winterthur-i foglalt házakban léptünk fel. Habár volt némi gond a rendőrséggel, amikor megszerveztük a koncerteket, megérte: a zenekarok, a foglalt ház lakói, a technikai személyzet -- gyakorlatilag MINDENKI iszonyúan beindult! Nagyszerű ilyen koncerteken részt venni, az ember inkább ezért csinálja, mintsem a pénzért. A magyar közönségről a legélénkebb emlékem az a kép, amint részegen és öntudatlanul hevernek a színpadon, kerülgetnünk kellett az alvó testeket, hogy játszani tudjunk. A koncert elég zűrzavaros volt; nem volt beállás és nem hallottuk egymást, de úgy gondolom, minden nagyon jól sikerült azon az estén -- legalábbis a pódium közelében álldogáló emberek láthatóan élvezték a bulit. Utána egy kicsit elvékonyodott a hangulat, mert nyilvánvalóan egy csomó ember szeretett volna velünk beszélni, de a nyelvi nehézségek miatt ez nem sikerült. Ha és amennyiben visszatérünk Magyarországra, mindenféleképpen megpróbálunk némi tájékoztatást nyújtani a magyaroknak - szövegfordítások, egyebek -, hogy miről is szól a történetünk. Nem tetszett a Lyuk -- végeláthatatlan sorok a büfé előtt; rettenetes, kibaszott gothic-videók és olyan érzésem támadt, hogy ott igen könnyen erőszakossá fajulhatnak a dolgok. Hallottam, hogy eredetileg jó fazonok hozták létre a klubot, de aztán olyanok vették kezükbe az irányítást, akik csak azért szervezik a bulikat, hogy tele legyen a buksza. Ez elég

cikinek tűnik. Mégis, meg kell próbálni a legtöbbet kihozni abból, amid van. A szigetországi klubok nagy része sem különb.

- Lemezeitek az utolsó szálig elfogytak. Általában hány példányt nyomtok a korongjaitokból?

- A lemezeink csak azért nem kaphatók, mert az őket gondozó kicsiny lemezvállalatoknak mindössze 15oo-2ooo példány legyártására volt pénzük. Terveink szerint rövidesen létrehívjuk a saját kiadónkat, hogy magunk adjuk ki a lemezeinket. Remélhetőleg tudunk tanulni mások hibájából. Ha a pénzünkből futja rá, újra forgalomba hozzuk jelenleg nem kapható korongjainkat, valamikor a 91-es év folyamán.

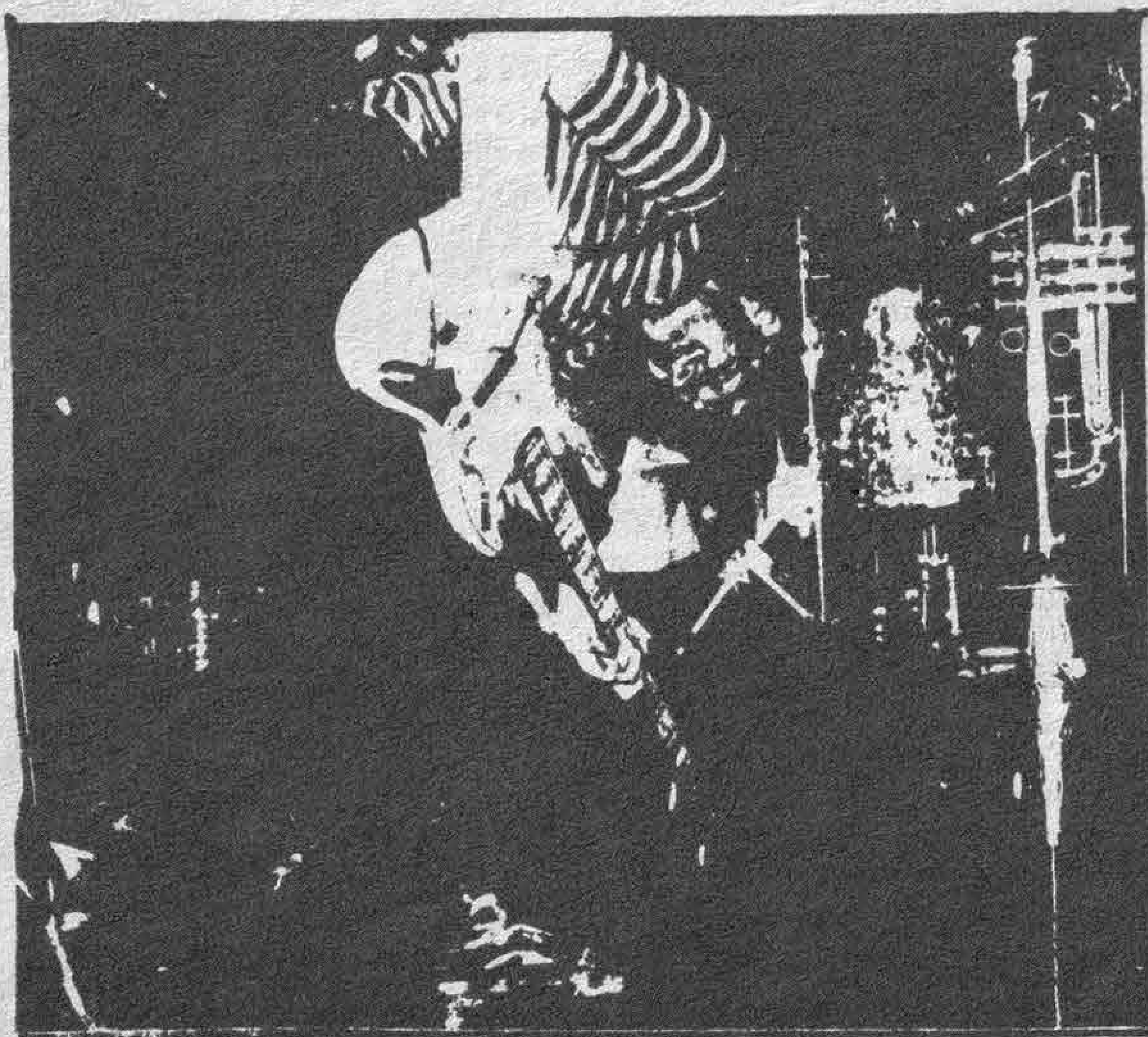
- Ha jól tudom, a fejadó bevezetése Skóciában váltotta ki a legnagyobb ellenállást. Miért?

- A brit kormány a fejadót Skóciában vezette be elsőként, mert tudván tudták, hogy milyen népszerűtlen lesz, és mivel a kormány igen kis támogatottságot élvez Skóciában, úgy gondolták, hogy a nehézségeket itt oldják meg, mielőtt bevezetnék az ország többi részében is, ezáltal nem sok szavazatot vesztenek, amely az egyetlen fontos dolog számukra. Ez a stratégia azonban visszaütött a kormányra. A megkülönböztetés miatt felfokozott érzelmek csak megnövelték a skótok dühét a végtelenül igazságtalan rendelet ellen és a skótok fejadóellenes kampánya az ellenállás modelljéül szolgált az ország többi részében.

- Véleményetek szerint Skócia kielégítően van képviselve a brit parlamentben?

- Egyáltalán nem! Mint a fejadó esete példázza, a konzervatív angol kormány a nép óhajára fittyet hányva cselekszik. Dehát ez nekünk nem újdonság. Amióta a két ország formálisan egyesült, vagyis 17o7 óta a skót érdekek mindig is másodlagosak a brit parlamentben. Mostanában sok szó esik egy esetleges skót parlament vagy nemzetgyűlés felállításáról, amely csak skót ügyekkel foglalkozna, de, hogy Anglia megengedi-e Skócia függetlenségét, azaz lemond-e még egy gyarmatról, az teljesen más lapra tartozik.

- Habár Skócia függetlensége jelen pillanatban meglehetősen távolinak tűnik, ugyan ki hitte volna korábban, hogy olyan szovjet köztársaságok, mint Lettország, Észtország vagy Litvánia kinyilváníthatják függetlenségüket a szovjet birodalomtól? Politikailag rendkívül bizonytalan időket élünk, nehéz biztonsággal megjósolni bármit is.

- Mi a véleményetek a jelenlegi politikai, társadalmi építményről Nagy-Britanniában? A magyar kormány az országotokban uralkodó demokráciát egyértelműen követendő példának tekinti.

- Nem hinném, hogy a brit rendszer a demokrácia követendő példájaként szolgálhatna. A mi "demokráciánk" tulajdonképpen csak arra korlátozódik, hogy választhatunk: a Munkáspártra (kapitalista) vagy a Konzervatív Pártra (még nagyobb kapitalista) szavazunk. Kurva nagy választás! A brit (és a többi "pompás nyugati demokrácia") nem azért gazdag, mert ez valami zseniális rendszer. Azért vagyunk gazdagok, mert

kizsákmányoljuk a nálunk gyengébb országokat és elvesszük, amijük csak van. A brit rendszer nem egy különálló valami, hanem csak egy kis része az egész kapitalista rendszernek, amely Britannián, Japánon, az Egyesült Államokon és a többi gazdag országon kívül magában foglalja azokat a latin-amerikai és afrikai országokat is, melyeket a gazdagok tervszerűen kizsákmányolnak. Az emberek azért gazdagok, mert mások szegények. A kapitalista rendszerben az emberek vagy kizsákmányolók, vagy kizsákmányoltak lesznek. Egyiket sem tudom ajánlani senkinek.

- Kicsit megtévesztő Britanniát demokratikus országnak nevezni. Bár időnként sor kerül választásokra, az országot valójában az állami és az üzleti élet keveréke irányítja, illetve az uralkodó osztály idősebb bútordarabjai a Lordok Házában. Az utolsó szocialista kormányok (1974 és 76 között Wilson, ill. 76 és 79 között Callaghan miniszterelnöksége idején) szoros kapcsolatban álltak a szakszervezetekkel, melyek a hetvenes években jelentős erőt képviseltek. Sajnos ez a kapcsolat 78/79 telén megszakadt, amikor rengeteg sztrájkra került sor és Thatcher-t 79 nyarán miniszterelnökké választották. Azonnal hozzálátott, hogy meggyengítse a szakszervezeteket, legemlékezetesebben a 84/85-ös bányászsztrájkok idején, amikor eltökélte, hogy minden áron megsemmisíti a szakszervezeteket és egy hosszú és keserű harc végén sikerült is neki. Ezt követően törvényileg kivonta a hatalmat a szakszervezetek kezéből és még több jogot adott a főnökök kezébe. Egyidejűleg ösztönözte a kapitalizmus terjedését és miközben arról beszélt, hogy csökkenteni kell az állami befolyást és az ipar állami tulajdonrészét, valójában csak olyan emberek kezébe adta a vezénylés jogát, akiket nem választott meg senki, és akik az állami egészségügy, iskolarendszer, általában a közszolgálat eszméjét kiölik az emberekből és behelyettesítik a fogyasztóiság ideoló giájával, melynek értelmében minden csak kereskedelmi vállalkozás és ha nem tudsz fizetni, akkor többé nem számítasz. A konzervatív kormány sze léletmódjának legrettenetesebb jellemzője, hogy roppant erősen sulykolj az "ember embernek farkasa" versenymentalitást, amely hihetetlenül kapz és teljesen érzéketlen minden iránt, ami nem jelent közvetlen hasznot. A másvéleményűséget kikapcsolják a rendőrség által, illetve a TV és az újságok segítségével, melyek többnyire lelkesen bólogatnak. Sajnos, neh elképzelni, hogy a dolgok a közeljövőben jobbra fordulnának, az uralkoc osztály Britanniában nem hülye, és mindent el fog követni, hogy megőriz hatalmát és ebben mindenekelőtt az angliai jómódú középosztályra számít hatnak, mely támogatja őket. A munkásokat és a munkanélkülieket figyele be se veszik, gyáregységként kezelik őket és feltétlen engedelmességet követelnek tőlük cserébe a munkájukért. Nagyon szomorú lennék, ha azt látnám, hogy Magyarországon a kapitalisták veszik kézbe a dolgot. Bárm is voltak a kommunizmus hibái - és voltak dögivel - mégis úgy érzem, ho leginkább azért bukott meg, mert a korrupt kommunista vezetők csak a

Dog Faced Hermans

hatalom megszerzésével és a saját céljaikra való felhasználásával törődtek. A kommunizmus gyökerei között legalább megbújik az az eszme, mely szerint a társadalom szélén tengődőkkel is méltósággal és tisztelettel kell bánni, mintsem hagyni őket megdögleni vagy alamizsnára szorulni, mint a szabad gyeplőre eresztett kapitalizmus esetében.

- Kellemes meglepetésként ért, hogy a skót punkzenekaroknál milyen erős szerepet játszik a népzene.

- Szeretjük a népzenét. A népzenét a becsületesség és az őszinteség szellője lengi be és ez igazán üdítő a legtöbb rock és popzenét jellemző mesterkéltséggel és önhittséggel szemben. No és a népzenében brilliáns dallamokra bukkan az ember. Még sohasem léptünk fel hagyományos hangszereken muzsikáló folkzenekarral, de nagyon szeretnénk.

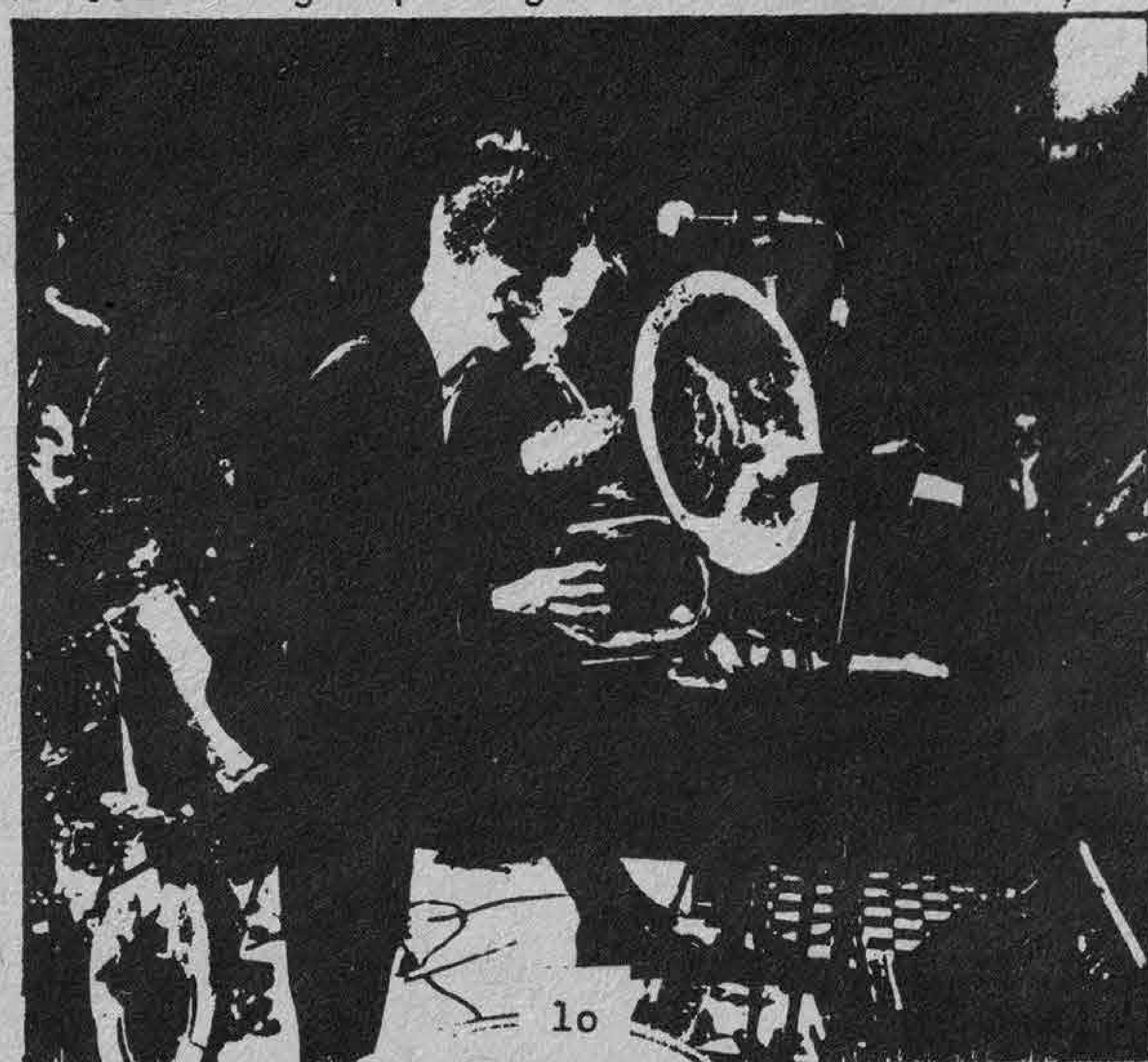
- Hogyan éreztek a vallásos emberekkel kapcsolatban?

- Szerintem a vallásos embereknek hinniük kell valami abszolút igazságban, hogy értelmet adjanak az életüknek. Ez remek, ha elvannak vele és megtartják maguknak. Az ő dolguk, ha próféták és papok által kitalált mesékben akarnak hinni. A dolog akkor válik veszélyessé, ha annyira izgalomba jönnek, hogy úgy gondolják, erről neked is tudnod kell és nem értik, hogy te miért nem találod vonzónak. Mint a legtöbb ideológia, a vallás sem marad sokáig tiszta és végül irányításra, a hatalom megszerzésére és a figyelem elterelésére használják fel. A vallás ellenségeket biztosít (hitetlenek, másvallásúak és ugyanannak a vallásnak más csoportjai) és ügyesen be lehet vele szivárogni a hatalomba (mint az iszlám Iránban) és a politikai foglyok ellen is kiválóan beválik. Ideje volna már, hogy az emberiség kinője a vallást, de ez még nagyon sokáig eltarthat.

- Ami engem illet, mindenki abban hisz, amiben akar egészen addig, amíg nem akarja másokra erőltetni a hitvallását és nem használja fel ürügyként arra, hogy másokat átverjen.

Mac Elek, az ezermester

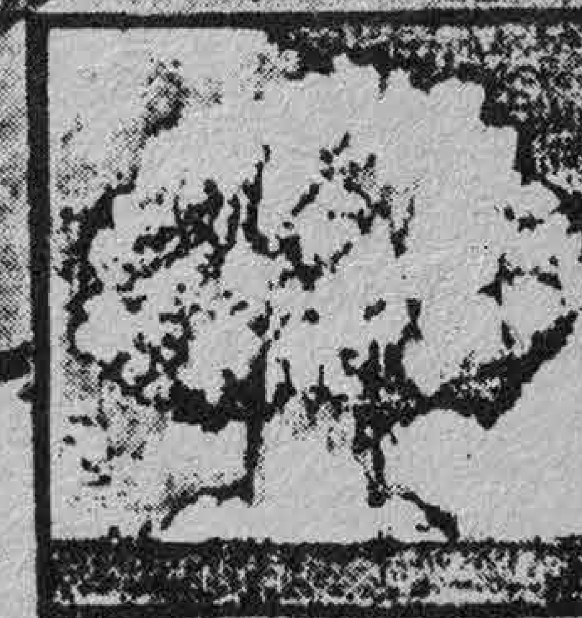
(Interjúnk óta a DOG FACED áthelyezte székhelyét Amszterdamba, ahol az EX-szel közös foglalt házban vertek tanyát. Megjelent egy kislemezük, illetve kazettán és CD-n újra kiadták az első két albumot, felékszerezve két korai kislemezük dalaival. Májusban felvettek egy markos nagylemezt, mely várhatóan télen fog napvilágot látni. - a szerk.)

There are no communist babies.

There are no capitalist babies.

There are only babies.

Quote: Dr. H. Jack Gieger
©1982 Winston Smith

Nincsenek kommunista gyermekek,
nincsenek kapitalista gyermekek,
csak gyermekek vannak.

"BÜSZKÉNEK KELL LENNI AZ ÉRTÉKEKRE!"

A MUZSIKÁS különlegesen fontos szerepet tölt be a magyar zenei életben, hiszen hosszú-hosszú évek óta elhozzák nekünk az őslakos erdélyi magyarság egyedülálló népzenéjét. Milyen körülmények között dolgoznak ma? Vajon könnyebb-e mostanság a nemzeti kultúrát ápolni? Ezekre a kérdésekre kerestük a választ Hamar Dániellel, az együttes bőgősével.

- Az elmúlt években erőteljes változások mentek végbe a táncházmozgalomban; jelentősen megcsappant az érdeklődők száma. Mi lehet ennek az oka?

- Az egész táncházmozgalom igen hullámzó, hol többen, hol kevesebben járnak. A tapasztalat azt mutatja, hogy ez a zenétől és a tánctól függetlenül van így. A táncháznak az a lényege, hogy önfenntartó, nem kell külön reklámozni, hanem magától terjeszkedik, hiszen a közönség bevonja a barátokat. A táncház akkor válik önfenntartóvá, ha 4oo-6oo ember kisebb-nagyobb rendszerességgel eljár, és minden alkalommal vannak 1oo-15o-en. A nyolcvanas évek elején, a csúcson több táncház is volt. Nem tudom, miért vesztette el a jelentőségét. A koncertjeink az utóbbi hat-hét évben teltházzal mennek, különösen akkor jöttek el sokan, amikor bizonyos dolgokat mások nem tudtak megfogalmazni, mert őket cenzúrázták, minket meg nem.

- Visszavezethető-e politikai okokra a táncházi közönség megfogyatkozása?

- Igen. Egyéni véleményem az, hogy az ország elnemzetlenítése egy hosszú távú folyamat, amely igen keményen a mai napig tart. Nehéz megfogni, hogy szándékolt vagy véletlenszerű jelenség, de jelenség. Az ország lakosainak fogyása, a krónikus önbizalomhiány, a külvilág magyarokról alkotott véleménye, mely szerint mi túl pesszimisták vagyunk, mind ezt támasztják alá. De ugyanennek a folyamatnak a része az is, hogy megpróbálják a népi kultúrát mesterségesen elvágni az úgynevezett európaitól, mintha nem annak része volna. Az európaiság, a külföldi értékek, a külföldi tőke, a külföldi tehetség túlzott hangsúlyozása ugyanerre utalnak. Miért lenne az jobb, mint ez? Ott ugyanolyan emberek élnek, ha nem rosszabbak, mint itt.

Természetes, hogy valaki Finnországban kiteszi a finn lobogót a nyaralójába, nos, Magyarországon az emberek nem teszik ki a magyar zászlót, mert szégyenlik, mert az "nacionalizmus"... A hippi- vagy punkgyerek sokkal hamarabb kezdi el viselni a hátán az amerikai, mint a magyar zászlót. S aki a magyar zászlót hordja, az "huligán" és "randalírozik" a fradi-meccsen, s nem azért, mert hülye, hanem mert magyar zászlót visel -- ilyen durván összekötik a kettőt. A mai politikai életben megint a szélre tolják a népzenét és a népi kultúrát. Nap mint nap gúnyolják azt a kifejezést, hogy "népnemzeti gerincű", ami állítólag népieskedő, pedig úgy is lehet értelmezni, hogy olyan embert jelent, aki a saját népe érdekében gondolkodik.

- Van-e valami konkrét politikai párthoz kötődésetek?

- Nincs. Én annak idején tagja voltam az MDF-nek, amikor még mozgalom volt, a párttá alakulás előtt. Semmilyen pártnak nem vagyunk a tagjai, még akkor sem, ha Sanyi édesapja elkötelezett is (az együttes kontrahegedűsének édesapja, Csoóri Sándor az MDF meghatározó személyisége, elnökségi tagja - a szerk.), de még az ő kérésére sem voltunk hajlandók elmenni MDF-gyűlésre zenélni.

- Változott-e valamit a MUZSIKÁS zenei és hagyományőrző célkitűzése az évek folyamán?

- Az alapvető céljaink nem változtak. Meg vagyunk róla győződve, hogy ez a kultúra, ez a zene komoly értéket képvisel és a modern ember számára is fontos lehet. Azt gondoljuk, hogy ennek a zenének a birtokában vagyunk és a saját gondolatainkat tudjuk vele kifejezni. A legalapvetőbb az ember számára, hogy tisztában legyen a kultúrájával, a gyökereivel. Legyél büszke az értékeidre! Óriási értékek vannak ebben a népben, amit te örököltél. Amit ez a nép létrehozott évszázadokon keresztül, azt egyedül te birtokolod, és ha nem viszed tovább, akkor meghalt. Nekünk elsősorban jó magyaroknak kell lennünk, és ettől leszünk jó európaiak. A jó magyar ismerje meg a saját kultúráját, s ha valaki megismeri a magyar kultúrát, a magyar népzenét, azt nem lehet a románok ellen hangolni, mert tudja, hogy a két kultúra rengeteg értékkel gazdagította egymást. Román anyanyelvű cigánytól tanultam a legszebb magyar népzenét.

- Folynak-e még gyűjtőutak, vagy ma már csak másodkézből kapott anyagokat dolgoztok fel?

- A gyűjtőutaknak nem kizárólag az a lényegük, hogy új dalokat vagy új

dallamokat találjunk. A lényeg a találkozás az emberekkel, azzal a környezettel, ami ezt a művészeti ágat létrehozta. Sebestyén Márti azt mondta, nem elég meghallgatni azt a dallamot, amit az az asszony énekel, hanem együtt kell vele laknod, hogy tudd, miért énekli. Amikor látod, hogy egymás kezét fogva, együtt mennek a templomba, akkor tudod meg, mit is jelent valójában az a dal.

- Éreztetek-e magatokon figyelő tekinteteket a külföldi fellépéseken?

- Időnként. Sohasem tettünk lakatot a szánkra. Egy nürnbergi koncertünk után odajött egy ember és megkérdezte, hogyan mertem én szót emelni Ceausescu és a falurombolás ellen, mivel szekusok is voltak a közönség sorai között. Utána nyomatékosan felhívta a figyelmemet, hogy ne igen utazzak Romániába.

- Szerinted milyen kép él a külföldiekben Magyarországról?

- Ez országonként változó, de megdöbbentően keveset tudnak rólunk és általában erről a térségről. Fogalmuk sincs, hogy itt a határokat átrajzolták és feszültséget szítanak, hogy egy virágzónak indult európai részt tönkretettek hatalmi érdekekből. De vannak kivételek. Nemrég egy svájci család itt volt a Muzsikás-táncházon. A 18 éves leány azt kérte a születésnapjára, hogy részt vehessen egy Muzsikás-táncházon. A külföldre települt másod- és harmadgenerációs magyarok leginkább a zenében és a táncban találják meg magyarságukat, és sokan büszkék is rá.

- A klasszikus parasztzene kedvelői közül sokan támadják a MUZSIKÁS-t líraibb szerzeményei miatt.

- Azt hiszem, az eljátszás minőségén van a hangsúly. Előfordult, hogy húsz percig lírai hangvételű dalokat adtunk elő és a közönség nem ment ki. Ha csak gyors számokat játszanánk, ezzel megcsonkítanánk ezt a kultúrát. A gyors számok eljátszása nagyobbrészt technikai kérdés. Lassút sokkal nehezebb játszani. A lassú lelki ügy.

- Mi történt a híres második albumotokkal?

- Bors Jenő kijelentette, hogy táncházi és népzenei lemezt soha többé nem fog kiadni. Ekkor Hollandiából érkezett egy megkeresés, hogy csinálhatunk egy albumot, illetve egyből további ötöt. Ennek a híre valahogy eljutott a lemezgyárba és egy picit megváltozott a hangnem... Szörényi Levente végül is rá tudta venni Erdős Pétert, hogy finanszírozza a lemez kiadását. Ez volt az első alkalom, hogy egy népzenei lemez elkészítéséhez megadták ugyanazokat a feltételeket, amit egy rocklemezhez. Maszek stúdióban vettük fel, profi körülmények között. Erdős Péter sztárt akart belőlünk faragni, hogy eladja a lemezt külföldre és közösen meggazdagodjunk -- ők nagyon, mi kicsit. Szokás szerint. Erdős megszervezett egy lemezbemutató koncertet Hamburgban, ahol az LGT-vel, a KFT-vel, a V-Moto Rockkal és a Hungáriával közösen léptünk fel. Nos, ez így vegyítve, Nyugaton eladhatatlan. A műfajokat nem lehet így keverni. Történtek érdekes dolgok. A napidíjunk egy részét egészen nyilvánvalóan elsikkasztották. Az egész szervezés el volt baszva. Nem lehet délután hatkor elkezdeni egy koncertet, amikor az emberek ötkor mennek haza a munkából. A Rózsinak például igazán megmondhatták volna, hogy ne vegyen fel piros nadrágot, mert azt akkor ott, Hamburgban a buzik hordták...Nem ő tehet róla, hogy megjelenik a színpadon és az emberek elkezdenek röhögni. Ezek műhibák, amiket nem lehet elkövetni, illetve aki elköveti, az ne tartsa magát menedzsernek. Sok ottani magyar eljött erre a koncertre. "Sajnos" ezeket a magyarokat nem a heavy metál érdekelte, hanem a magyar népzene és nem akartak minket a színpadról leengedni. Visszatapsoltak, de Erdős azt mondta, nem mehetünk, mert "másnak is kell a siker"... Nem is adhattunk ráadást. Hazafelé a repülőn az elmaradt nyugati rockzenei betörés miatt orrukat lógató zenészeket megpróbáltuk egy kicsit megvigasztalni, összeültünk egy sarokban és elkezdtünk muzsikálni. Előkerültek vaskosabb csujjogatások is, és végül is Hamburg és Budapest között a repülőn egész jól éreztük magunkat. Másnap bementem a Vörösmarty téri "Élysée-palotába" és meghallottam, hogy azt pletykálják, hogy úgy viselkedtünk, ahogy magyaroknak nem kellett volna, és nem is visznek minket többet külföldre. Ekkor éreztem először, hogy fontosak vagyunk a hatalom számára.

- A lemez technikai okokból nem kapható, ugyanis rockzenei besorolást kapott, "divatlemeznek" számított, amit egy eladási hullám után archiválnak és többé nem foglalkoznak vele, szemben a komolyzenei művekkel, amikkel folyamatosan látják el a boltokat.

- Milyen más műfajú zenéket kedveltek?

- Én nagyon szeretem az ír zenét. Nem a Dubliners-féle konszolidált zenét, hanem az annál kissé vadabbakat. Egy nyugati folkfesztivál rendkívül színes: egy olyan zenekar, mint nálunk a VHK, ott simán befér.

- Igaz-e, hogy egyszer sor került közös VHK-MUZSIKÁS koncertre?

- Nem. Grandpierre Attila régi gimnazista osztálytársam volt, még az egyetemen is másfél évig egy tanszékre jártunk. Attila szeretett volna egy közös koncertet, de azokban az években, 1983-84 körül a VHK mindenhonnan ki volt tiltva, nem akadt egyetlen művelődési ház sem, amely vállalta volna egy VHK-koncert megrendezésének kockázatát. Csak egy zártkörű koncerten vettünk részt, azon is hallgatóként.

- Mi a véleményed a Nemzeti Zenei Estről?

- Azt hiszem, mind az öt együttes szokatlan hanggal lépett fel a magyar kulturális életben és ezzel kivívta a konzervatív zenei vezetők ellenszenvét. Ez a közös ebben az öt zenekarban.

- Szerinted érdemes volna minden évben megrendezni a Nemzeti Zenei Fesztivált?

- Minden olyan dolgot érdemes csinálni, amely különleges műfajokat és zenéket kiemel és ötvöz.

- Mi történne, ha az elcsatolt területekről eltűnne a magyar kultúra?

- Magyarország meghalna. Személyes véleményem az, hogy a magyarságot jelenleg az elcsatolt területek magyarságtudata tartja össze. Erdélyben több magyar él, mint Magyarországon.

Beő Etele és Kaló Megró

FOTÓ: KÁSA BÉLA

"Szabad élet, szabad madár,
Jajj, de szép ki szabadon jár."

DÉL-AMERIKAI ANZIX

Előzmények

Fél évtizede, hogy a Szovjet-blokk hatalmi elitje két, jól elkülöníthető részre szakadt.

Az első: a birodalmi terjeszkedés elvét mindenek fölé helyezők. Nekik létkérdés a fenyegetettség, az ebből fakadó belső terror fenntartása, ami együttesen a katonai beruházások létjogosultságát biztosítja számukra. A hatalomkoncentrációnak számukra ez az egyetlen kivitelezhető formája. Kultúrájuk és szakképzettségük jellege csak a társadalom parancsuralmi lerablását teszi lehetővé részükre.

A másik szárny: az úgynevezett Piros-Menedzser Lobby, amelyik mind képességeit, mind társadalmi helyzetét tekintve vetélytárs nélkül startolhat a nemzeti burzsoázia helyére. Ez a réteg birtokában van azoknak a képességeknek (mobilitás, információval való bánás kultúrája, nyelvismeret, nemzetközi kapcsolatok, pénzügyi és jogi jártasság, stb.), amelyek a társadalom kifosztása helyett, annak fejőstehénné való alakítását teszik számára kívánatossá.

Az utóbbi réteg kilátásait és esélyeit nagyban növeli, hogy elképzelései egybeesnek a nyugati, imperialista erők piac- és nyersanyag-szükségleteivel (az olcsó munkaerőt jelentő többmillió keleti proletárról nem is beszélve).

A Magyarországon kialakult helyzet világpolitikai előzményét ennek a három erőnek a mozgása és meginduló harca jelenti a nyolcvanas évek közepétől.

Magyarországi sajátosságok

A magyarországi helyzet fontos előzménye, hogy az első részben említett két hatalmi csoport közötti harc itt már a nyolcvanas évek elején eldőlt a vörös bank-fiúk javára, míg a másik réteget a 80-as években már csak a Nagy Testvér megnyugtatására tenyésztették tovább.

A helyzet másik meghatározója, hogy az 56-os forradalmat leverő rezsim a hatvanas években sorozatos engedményeivel a magyar középosztályt szövetségesévé tette.

A rezsim a 60-as évektől a hatalmi elit és a középosztály kiegyezésén alapul.

A rendszer 1990-es években való továbbélését, illetve a polgári fogalmak és közjogi normák gyors és zökkenőmentes integrálását a rendszerbe ez a két tényező teszi lehetővé.

Az előbb említett integrációs folyamat megfogalmazható a vörös bank-fiúk és a tradicionális középosztály tranzakciójaként is. Míg a polgár urak a fogalomkészletet és a retorikai díszleteket szállítják, addig a pénzemberek átadják nekik a politikai posztokat cserébe a nemzetgazdaságban való spontán rablás lehetőségéért. Ugyanakkor, ezzel a tranzakcióval mentesülnek attól a szitokáradattól is, amiben az általuk nyomorba döntött milliók fogják részesíteni a hatalom új birtokosait.

Az 1991-es évet meghatározó hangulati tényezők

A hatalom új birtokosai ezekben a hónapokban ébredtek rá, hogy átverték őket. Egy csődtömeget kell karbantartaniuk akkora közmegbecsülés mellett, aminek nagysága csak a skála minusz fertályán mérhető, anyagi megbecsültsége pedig töredéke annak, amit egy harmadrangú, volt MSZMP párttitkár a KFT-jéből havonta leszakít.

A becsapottak másik része nem csak becsapott, hanem áldozat is. Azokról van szó, akiknek a polgári társadalomba való belépéshez szükséges mobilitásuk a legkisebb. (A vörös uralom — a régió történetében példátlan mértékben — roncsolta szét alattvalóiban a mobilitáshoz szükséges tudati elemeket és adottságokat.) Ennek a többmilliós tömegnek most néhány hónap leforgása alatt kell átélnie, hogy gyerekeivel együtt megfosztják a polgári társadalomba való belépés esélyétől (nyomor), míg az őket ettől megfosztó erők káderei között fölfedezhetik például azt a több nyelven beszélő, sikeres menedzsert, aki tíz éve még kormánytisztviselőként gondoskodott arról, hogy a proletárok gyerekei olyan iskolákban tanuljanak, ahol négy év alatt, heti három órában nem tudtak senkinek megtanítani egy nyelvet, és aki gondoskodott arról, hogy a proletárgyerekek inkább az ipar szalagmunkás-igényét elégítsék ki az alapvető tudományos és szocializációs értékek elsajátítása helyett.

Félreértés ne essék: annak az iparnak azokról a munkahelyeiről van szó, ahonnan mendzser barátunk a 90-es években az utcára küldi az embereket, tekintettel arra, hogy modernizálni kell.

Tóth Tamás

Ifjúságunk szerencsés nemzedéknek mondhatja magát

INFRAMAX

Légy rafinált!

ISTEN MALACA

Az ideális befektetés

FIGYELEM! HA LESZURKOLTOK NEKÜNK 12o JÓ MAGYAR FORINTOT, AKKOR AZ ISTEN MALACA KÖVETKEZŐ KÉT SZÁMA (2. ÉS 3.) BIZTOSAN ELJUT DOHOS LEVÉLSZEKRÉNYETEKBE. FONTOS TUDNIVALÓ, HOGY A ZINE ÁRÁBAN A JÖVŐBEN ESETLEG BEKÖVETKEZŐ RAKÉTASZERŰ EMELKEDÉS (AMELY TERMÉSZETESEN CSAKIS A NYOMDAI, ILLETVE A POSTAI KÖLTSÉGEK MEGUGRÁSA MIATT VÁRHATÓ) AZ ELŐFIZETŐINKET NEM ÉRINTI, ŐK TOVÁBBRA IS A RÉGI ÁRON JUTNAK HOZZÁ AZ ISTEN MALACÁHOZ. NO ÉS MÁS MÉRHETETLEN ELŐNYÖKKEL IS JÁR, HA MEGVÁLTOK VAGYONKÁTOK EME VÉKONY SZELETÉTŐL, HISZEN ELŐFIZETŐINK KÖZÖTT KISORSOLUNK HÁROM KAPÓS KAZETTÁT, JELESÜL A BIG BLACK "RACER-X" C. MINI-ALBUMÁT, A **D.O.A.** "BLOODIED BUT UNBOWED" ("MEGFOGYVA BÁR, DE TÖRVE NEM") C. GYŰJTEMÉNYES ALBUMÁT ÉS AZ **M.D.C.** "ELVIS IN RHEINLAND" C. KONCERTALBUMÁT. VALAMENNYI KAZETTA EREDETI, AMERIKAI KIADÁS. A SORSOLÁST MÁRCIUS IDUSÁN EJTJÜK MEG (PITYMALLATKOR, BÉKÖTÖTT SZEMMEL, FÉLLÁBON ÁLLVA), ÚGYHOGY A FENTI IDŐPONT UTÁN JELENTKEZŐ "VERSENYZŐKET" SAJNOS CSAK MELEG, BARÁTI KÉZSZORÍTÁSSAL TUDJUK JUTALMAZNI. FÜRGÉNEK KELL LENNI!

GYÉMÁNTOK AZ ISZAPBAN

FUGAZI

Azért fel-feltűnnek még olyan zenekarok, akiknek lelkében bőszen lobog a punk-szellemiség mécsvilága. Napjaink egyik legfontosabb ilyen csapata az Ian MacKaye vezette, washingtoni FUGAZI.

Ian már hosszú évek óta vezérlovas az amerikai punkpusztában. Első jelentősebb bandájával, a "klasszikus" MINOR THREAT-tel óriási hatást gyakorolt az egész színtérre, hiszen gyakorlatilag ők indították útjára a "Straight Edge" (Tiszta Él) mozgalmat, melynek tagjai nem isznak, nem dohányoznak és nem a durva szex hívei. **(Don't drink, don't smoke, don't fuck!)** MacKaye szétsüvöltötte a szélrózsa minden irányába a gyújtólángot: **Vedd saját kezedbe a sorsod. Ne engedd, hogy bárki vagy bármi visszatartson, csak csináld!**

Kevesen tettek annyit az amerikai színtérért, mint ez a nyakas, ír származású fazon. Még 198o-ban tető alá hozta független kis lemezcégét, a Dischord Records-öt, és olyan együtteseket reptetett be a jenki alter pódiumra, mint a SOULSIDE, az IGNITION, a SCREAM, a DAG NASTY vagy a RITES OF SPRING.

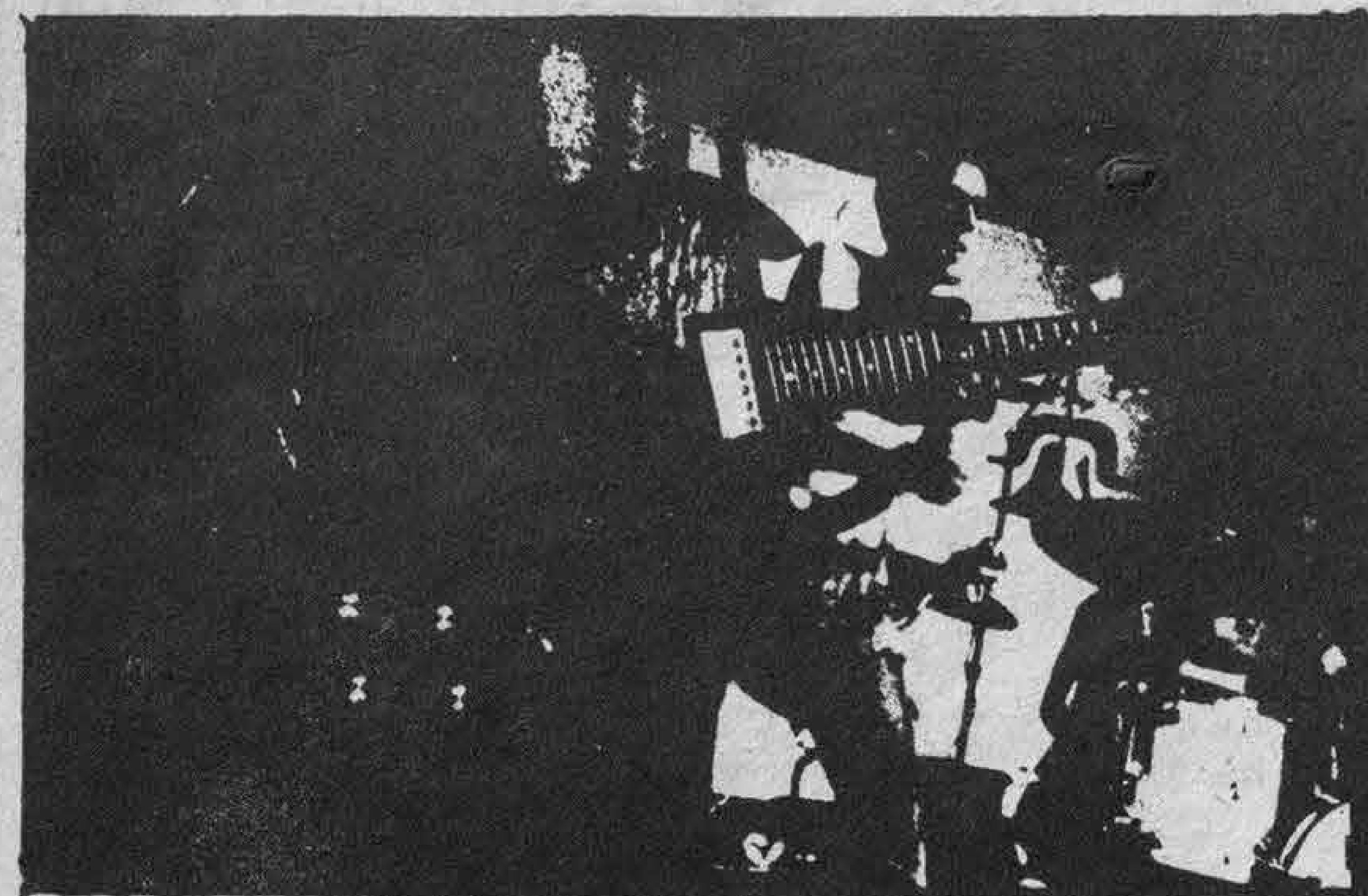
A FUGAZI 1987-ben alakult, tagjai: Guy Picciotto (ének és gitár), Joe Lally (basszus), Brendan Canty (dobok) és Ian MacKaye (ének s gitár). Eddig négy sűrűvérű lemezzel rúgtattak elő és remélhetőleg idei, immáron negyedik európai koncertkörútjukon magyar földre is elvetődnek.

A következő interjút a bostoni Suburban Voice fanzine-ből oroztuk, Al Quint szerkesztő segedelméből.

- Kezdjük az elején. Mondj valamit a lemeztársaságodról!

- Társtulajdonos vagyok Jeff Nelsonnal, a MINOR THREAT hajdani dobosával együtt. A lemezvállalatot '8o-ban alapítottuk. Meglehetősen földalatti lemezcég vagyunk. A barátaink segédkeznek a munkában. Lényegében véve egy közösséget próbálunk dokumentálni. Emberi áron kiadni a baráti közösségünk tagjainak lemezeit. Nem óhajtunk nagy céggé válni, pedig tonnányi lemezt adunk el.

- Miként tudott a Dischord Records talpon maradni, hiszen annyi kis cég hullott el az úton?

- Jóval kisebb költségráfordítással dolgozunk, mint a többiek. Megpróbáljuk az árainkat a lehető legalacsonyabban tartani. Nem nagyon törődünk a reklámmal. Vannak cégek, melyek 15oo példányt szánnak egy lemezből reklámcélokra. Mi olyan ötvenet-százat küldözgetünk szét. Úgy gondoljuk, hogy a lemezeink alacsony ára jóval nagyobb vonzerőt jelent. Van egy állandó közönségünk, akik megveszik ezt a zenét. Nagyon jó hírnévnek örvendünk. Az emberek szeretnek minket.

- Mennyi pénzt költötök egy lemezre?
- A felvételre, a grafikai munkálatokra és egyebekre fordított költségeknek háromezer példány eladása után meg kell térülniük. Ennyi pénzt tudunk egy lemezre szánni. Ha a zenekar átlépi e határt, akkor a többletköltséget saját zsebből kell fedeznie. Nyersen hangzik, de egyszerűen nem megy másképp.
- A Dischord Records híres arról, hogy sokat segít más lemezcégeken.
- Igen, segítünk a helyi, washingtoni lemezvállalatoknak. Szerintem az emberek mindig saját maguk kellene hogy kiadják a lemezeiket. Rá kellene jönniük, hogy milyen egyszerű és könnyű lemezt csinálni. Ha csinálsz valamit, ami szerinted fontos, akkor nem kell várni arra, hogy valaki más megjelentesse neked. Ha szerinted fontos, add ki magad! Lehet, hogy bukni fogsz rajta valamennyit, de ennek nincs jelentősége, mert a dokumentum többet ér, mint a pénz. A dokumentum létezik.
- Konkrétan miben segítetek a többi zenekarnak és lemeztársaságnak?
- Terjesztjük a lemezeiket. Gyakorlatilag felvásároljuk a korongokat és kiszállítjuk őket közvetlenül a boltokba. Átvételkor készpénzben fizetünk, hogy legyen miből kinyomniuk a lemezeket.
- Sokan telefonálnak és tanácsot kérnek, hogy miként indítsák be a kiadójukat. Ötleteket adunk nekik, ellátjuk őket telefonszámokkal, stb. Természetesen főleg washingtoni lemezvállalatoknak segítünk.
- Hogyan tudjátok megoldani, hogy a koncertjeitekre a belépőjegyek olyan nevetségesen olcsók?
- Becsületes emberek szervezik a bulikat. Mindössze két feltételt szabunk: 1/ a látogatók számára nem lehet korhatárt felállítani, 2/ Amerikában - kivéve Los Angelest, ami szemmel láthatólag nem tartozik Amerikához - a jegyek ára nem lehet több, mint 5 dollár. (**Összehasonlításul: a legutóbbi BAD BRAINS koncertkörúton a beugró összege olyan 2o dollár körül mozgott - a szerk.)**
Mi sem szívesen fizetünk 5 dollárnál többet, hogy megnézzünk egy bandát élőben.
- Igaz, hogy a FUGAZI bárkinek megengedi, hogy hangfelvételt, filmet vagy fényképet készítsen a koncertekről?
- Úgy véljük, hogy a kalózkodást csak úgy lehet eljelentékteleníteni, ha mindenkinek megengedünk mindent. Szerintem ez állati klassz. Ez tulajdonképpen része a hálózat koncepciójának. A FUGAZI úgy turnézott egy éven át Amerikában és Európában, hogy nem jelent még meg lemeze. Csak utaztunk, utaztunk és a legeldugottabb helyekre is eljutottunk. Az emberek elkezdtek egymás között szalagokat cserélni. Aztán egy idő után, ha beestünk valahova, az emberek már ismerték a dalainkat. A felvételeket csere-berélők hálózata fenomenális!
- Nem állsz még készen arra, hogy meglépj a függetlenek színteréről és felugorj egy mamutcég hajójára?
- Tárgyaltunk néhány mamutcéggel. Nincs nagy kedvünk bármibe is kezdeni velük. Jelen pillanatban - és nem tudom, hogy ez miért változna meg valaha is - ez a felügyelet feladását jelentené a jobb terjesztés érdekében, ami semmiféleképpen nem éri meg. Én akarom meghatározni, hogy egy lemez mikor, hol és hogyan jelenik meg, milyen hirdetésekkel reklámozzák, milyen a külseje.
- Van akinek megfelel a mamutlemezcégek tevékenysége. Nekem, személy szerint nem nagyon tetszik, ahogy a zenekarokkal és a termékeikkel bánnak.
- Sok zenész szerint hülyeség volna kihagyni egy szerződést egy mamutcéggel.
- Én soha nem mondom senkire, hogy hülye, mert úgy cselekszik, ahogy. Az emberek hajlamosak arra, hogy ezt mondják rólam. Már sokszor hallottam ezt: "Te nem vagy normális, hiszen degeszre kereshetnétek magatokat, ha trikóárusítással is foglalkoznátok!" Meg hasonlók. Ha különbözöl, ezzel állandóan felbosszantod az embereket. De a különbözőségből rengeteg erőt meríthet az ember.
- Elárulnád, hogy mi a tűz haragjáról szólnak a "Repeater" LP dalai?
- Általában fázunk megmondani az embereknek, hogy miről énekelünk a dalokban, mert - ahogy a MINOR THREAT idején tapasztaltam - éveken át verheted az emberek fejébe, hogy miről szól egy dal, mégis mindig félre fogják érteni. Kedveljük azokat, akik elmélyednek, s nem elégednek meg egy leegyszerűsített magyarázattal. Döntsék el ők maguk, hogy miről szólnak a dalok. Már nem sóvárgok állandóan arra, hogy megértsenek. A kifejezésmódban erő rejlik, és nem fogom súlytalanná tenni a dalokat azzal, hogy megmondom: ez erről szól, amaz meg arról. Olvasd el a szövegeket: vagy megérted őket, vagy nem.
- Nem akarsz egyszer majd mindent felrobbantani és eltűnni a függöny mögött, mint Jim Morrison?
- Én csak egyetlen dolgot szeretnék: abbahagyni legalább egy évre a zenélést és olvasni. 28 éves vagyok és már hosszú ideje gyűjtöm a könyveket, amiket el akarok olvasni, de nincs rá időm, mert állandóan elfoglalt vagyok. Sokat olvasok, de közel sem eleget.
- Ugye büszke vagy a punkgyökereidre?
- Rengeteget kaptam a punktól, és viszonzásképpen mindent vissza kell neki adnom. A punk megtanított arra, hogy "felpattanhatok és megcsinálhatom", és ez a lényeg. Még mindig ebből táplálkozom: csak csináld!
- Nem fáradtatok még el a rengeteg koncertkörúttól? Újra meg újra találkozni a sok tudatlantibivel és akarnokbenővel nem is beszélve a hivatalos Amerika furcsa oldalpillantásairól...
- Sok ostobaság megtörténik az emberrel az úton, de turnézni csodálatos dolog abban az értelemben, hogy új helyekre jutsz el, új emberekkel ismerkedsz meg. S képet kapsz arról, hogy hol tart ez a kurva ország.
- Szerinted eredményezhet a zene társadalmi változást?
- Meg tudnád mondani, hogy mit értesz társadalmi változáson?
- Egyénileg, vagy nagyobb körben.
- A zene az zene, s szerintem azok, akik meg akarnak változni "társadalmilag", azok meg is fognak. Akik meg nem, azok egyszerűen élvezik a muzsikát. Szerintem a zene rendkívül ösztönző társadalmi, politikai és személyes értelemben egyaránt, hiszen a zene az élet hangmása.

Az évszázad csecsemője

INFRAMAX

A FÁJDALOM KIRÁLYA

Henry Rollins. A lélek győzelme a test felett. XX. századi fekete Grál-lovag. Anakronisztikus tisztaság és mély moralitás. Az élő atavizmus. Autodidakta eszménykép. A humanitás köntösében járó forró állati gépezet. Az egyedüllét feddhetetlen előkelősége. A munka alázatos apostola. Fegyelem. A gyengeség gyűlölete. A háború szeretete. A testet öltött üvöltés. Az akarat ura, a lelkiismeret szolgája. Az értelem fényes diadala az érzelmek felett. A sötétség hevesen verő szíve.

Henry az amerikai punkmozgalom egyik kulcsfigurája. 1981 és 1986 között a BLACK FLAG énekeseként közel kilencszáz koncertet adott a munkamániások csapatával, akikkel 1984-ben négy albumot is készített. A Kalózlobogó feloszlása után, 1987-ben megalakította saját zenekarát, a ROLLINS BAND-et, amellyel évente körülbelül kétszáz fellépésen vesz részt.

Rollins sokoldalú személyiség. Nemcsak dalszövegeket, de könyveket is ír. Eddig tizenkét kötete jelent meg. Költői előadóestjei is nagy sikereket aratnak a világ minden pontján, ezek anyagát több ízben prózalemezeken tette közzé.

Henry Rollins életében meghatározó tényező, hogy fiatal korában hosszú ideig egy igen ritka betegségben, ún. hiperaktivitásban szenvedett. Hét éven át erős nyugtatókon élt, sőt több évet volt kénytelen eltölteni egy laktanya szigorúságú javítóintézetben a megzabolázhatatlan fiatalember.

A vasfegyelem és az acélakarat veretes szögei tartják össze ezt az embert, amióta abbahagyta a gyógyszerek szedését. Azóta csak a színpadon tudja magát darabokra tépni.

Háromszor emeltek ellene vádat súlyos testi sértésért, de egyszer sem hoztak ügyében elmarasztaló ítéletet a bírák, mert kivétel nélkül minden esetben, őt támadták meg olyan naiv lelkek, akik nem tudták, milyen, ha Rollins hiperaktivizálódik.

A hardcore Wolf Larsenjével beszélgettünk.

Úgy tudom, Friedrich Nietzsche az egyik kedvenc íród, filozófusod. Mi fogott meg a legjobban Nietzsche eszmevilágában?

Gondolatai a harcról, harcosról, a szerelemről és a dekadenciáról.

Melyik erényt becsülöd a legtöbbre?

Az erőt.

Szerinted szükség van háborúra?

Igen.

Miért?

Mert ez a dolgok rendje. A háború tartja mozgásban a Földet.

A béke nem egészséges?

Dehogynem. A háború is egészséges, a béke is egészséges.

Háború és béke. Egyensúly.

Elképzelhető, hogy te Vietnamban jól érezted volna magad?

Meglehet.

Nem nehéz megbirkózni azzal a felelősséggel, ami a helyzeteddel együtt jár? Az egyik barátom az amerikai haditengerészetnél valósággal hősként tisztel. Nem nehéz elviselni ezt a tudatot?

Mások tettei miatt nem érzek felelősséget. Csak magamért vagyok felelős, hogy erős és becsületes legyek, s ne bántsak senkit, csak ha elkerülhetetlen a dolog.

Mire vagy a legbüszkébb?

Nem vagyok büszke.

Sokáig leveleztél Charles Mansonnal. Tudtál valamit hasznosítani a gondolataiból?

Nem tudok semmit Charles Mansonról. (Megfagy a tekintete.)

A japánok szerint az élet értelme: kötelesség, hűség, halál. Mi erről a véleményed?

Nagyon érdekesnek találom.

Oké, inkább fejezzük be a beszélgetést, mert ennek így nincs értelme. Furcsának találom, hogy ilyen szűkszavú vagy: nemrégiben kezembe került két amerikai punkmagazin, amelyben hülyébbnél hülyébb kérdésekre hosszas, elemző válaszokat adtál. Azért vagy ilyen, mert tudod, hogy egy nekem adott interjú nem dobja meg a lemezeladási statisztikát?

Nem. Legszívesebben elhajtanálak a fenébe. Minden mondanivalómat a szövegekben találod.

De meg kell értened, hogy a szövegeid, a koncertjeid miatt az emberek szeretnének többet tudni rólad. Te is kíváncsi vagy arra, hogy milyen ember lehet a kedvenc íród?

...

Mi a véleményed a vallásról?

A gyengéknek való. A tompaagyúaknak. Minden vallás, vagy legalábbis a nyugati vallás az elrettentésre épül. "Ha nem viselkedsz így és így, a pokolra jutsz!" Azért találták ki a mennyországot, mert a földi valósággal képtelenek megbirkózni.

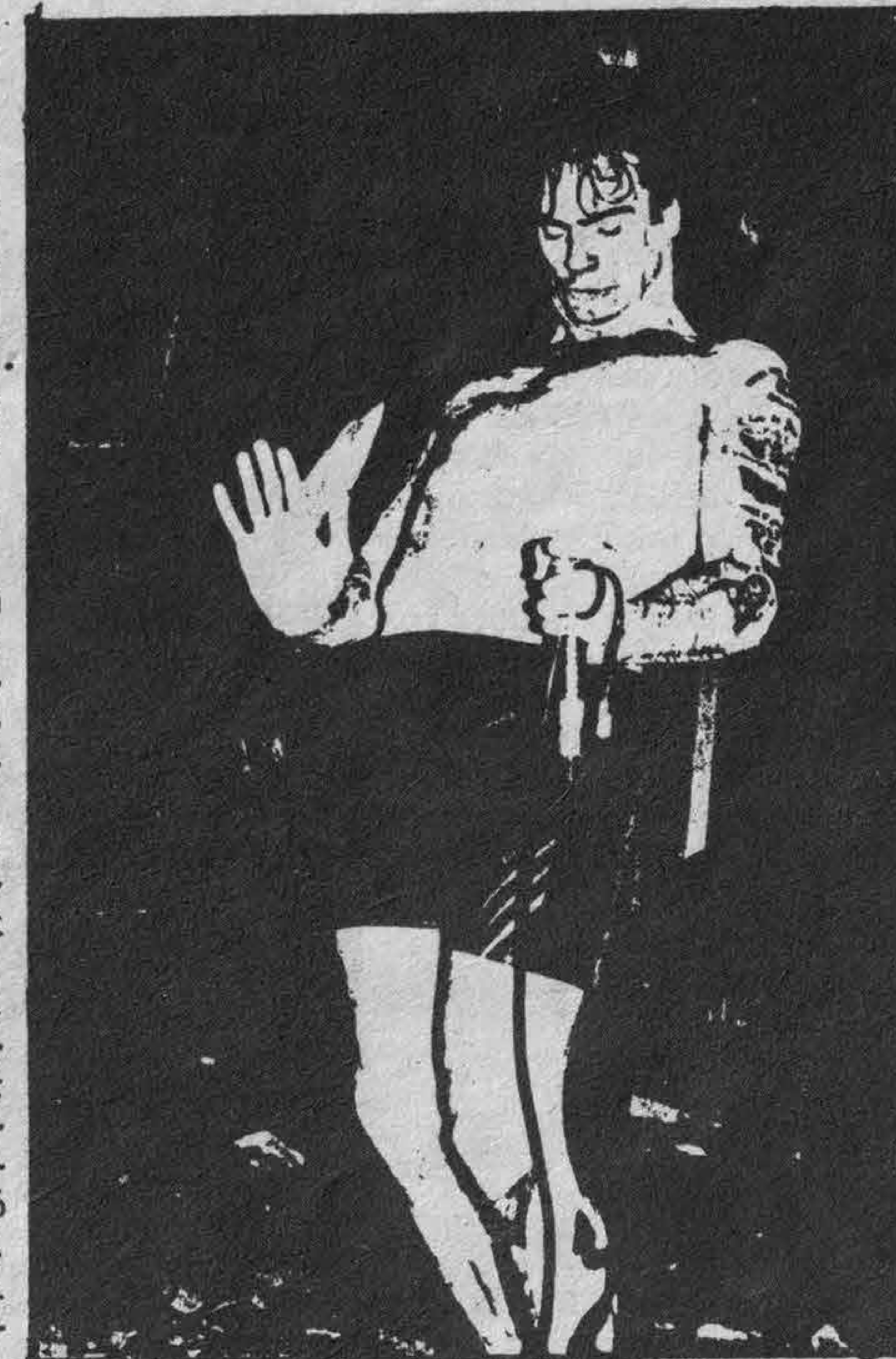
Miután meghaltál, elrohadsz.

Szerinted a kormány támogatja a narkót?

Hogyne. A társadalmunk azt akarja, hogy pusztítsd el magad. Ezért reklámozzák az alkoholt úgy, hogy az a vagány, férfias életmód nélkülözhetetlen részének tűnjön, pedig tiszta méreg. Mire jó a pia? Okádsz tőle, összetöröd a kocsid, stb. Mégis úgy hirdetik, akár a bibliát. Miért akarják, hogy az emberek munka után igyanak? Mert a piától az emberek lecsillapodnak. Kényelmesen elfekszenek a fotelben és nézik a tévéműsorukat, még többet fogyasztanak a termékeikből és reggel szépen felkelnek, hogy munkába induljanak. És nem ébrednek öntudatra, nem gondolkodnak a saját fejükkel. Én bekapcsolom az embereket, a narkó kikapcsolja őket. Ezért legális gyakorlatilag a marihuána-termesztés. Ott vannak ezek a narkótermelők, akik géppisztollyal védik a birtokhatárt. A zsaruk békén hagyják őket. El tudod hinni, hogy néhány hippi távol tudja tartani az FBI-t? Csak oda kellene menni nyolcezer géppisztollyal és kész. Az mese, hogy a határokat nem tudják ellenőrizni. Igen, a kormány hasznot húz a narkóból. A kormány narkózza a népet. Kábítószer, TV, pia...Lelassul tőlük az ember. Én azt mondom: lázadj, vigyázz magadra, maradj tiszta és ne mérgezd magad szarokkal.

Szerinted az öngyilkosságot elkövetők gyengék? Utálod őket?

Nem, én nem utálok senkit. Nem feltétlenül gyengék. Senki nem jelentheti ki, hogy minden helyzetbe képes beleélni magát. Rengeteg olyan pokoli dolog van, amit az ember közvetlenül nem él át, csak a filmekből szerez róla tudomást. Auschwitz, Vietnam, börtön. Szerintem az ember csak azt jelentheti ki, hogy ő mit tenne az adott helyzetben.

Mit mondanál annak, aki a halálba indul?

Jó utat.

Főszerepléseddel készült el nemrégiben egy film. Mondanál róla néhány szót?

Nem nagy ügy. Egy egyszerű kis film, ami egy ártatlanul börtönbe csukott emberről szól.

Fontos neked, hogy az emberek ismerjék a szövegeidet, tudjanak rólad?

Nem különösebben. Ha valaki érdekesnek találja őket, hurrá. Ha nem, hát nem. Én nem akarom előírni senkinek sem, hogy mit tegyen. Ki nem állhatom, ha valakit bálványoznak. Én nem vagyok a fiatalság vezére, tanácsadó, zsaru vagy prédikátor.

Dehát vannak, akiken segítesz!

Én nem. Csak te tudsz magadon segíteni. Senki más, csak te. Én csak kísérőzene vagyok.

Nincs semmi mondanivalóm. Utálom az interjúkat. Ki a fenének fontos ez az egész? Itt ülök egy kis helységben, és várom, hogy játszhassunk egy csapnivalóan szóló cuccon egy csomó ismeretlen embernek. Oké, cool. Tetszik. De nincs ebben semmi különös. Értsd meg, utálok beszélgetni. Meguntam az embereket.

Megalapítója voltál Ian MacKaye-jel, a MINOR THREAT vezetőjével a "Tiszta Él" mozgalomnak, melynek tagjai nem ittak, nem dohányoztak, nem narkóztak és nem a durva szexnek hódoltak. Mi a mentalitásbeli különbség kettőtök között?

Ian inkább békepárti ember. Én amolyan harcosfajta vagyok. Hamar szembe találom magam valamivel.

Van még olyan zenekar, ami új dolgokra ösztönöz?

Hogyne, a BAD BRAINS.

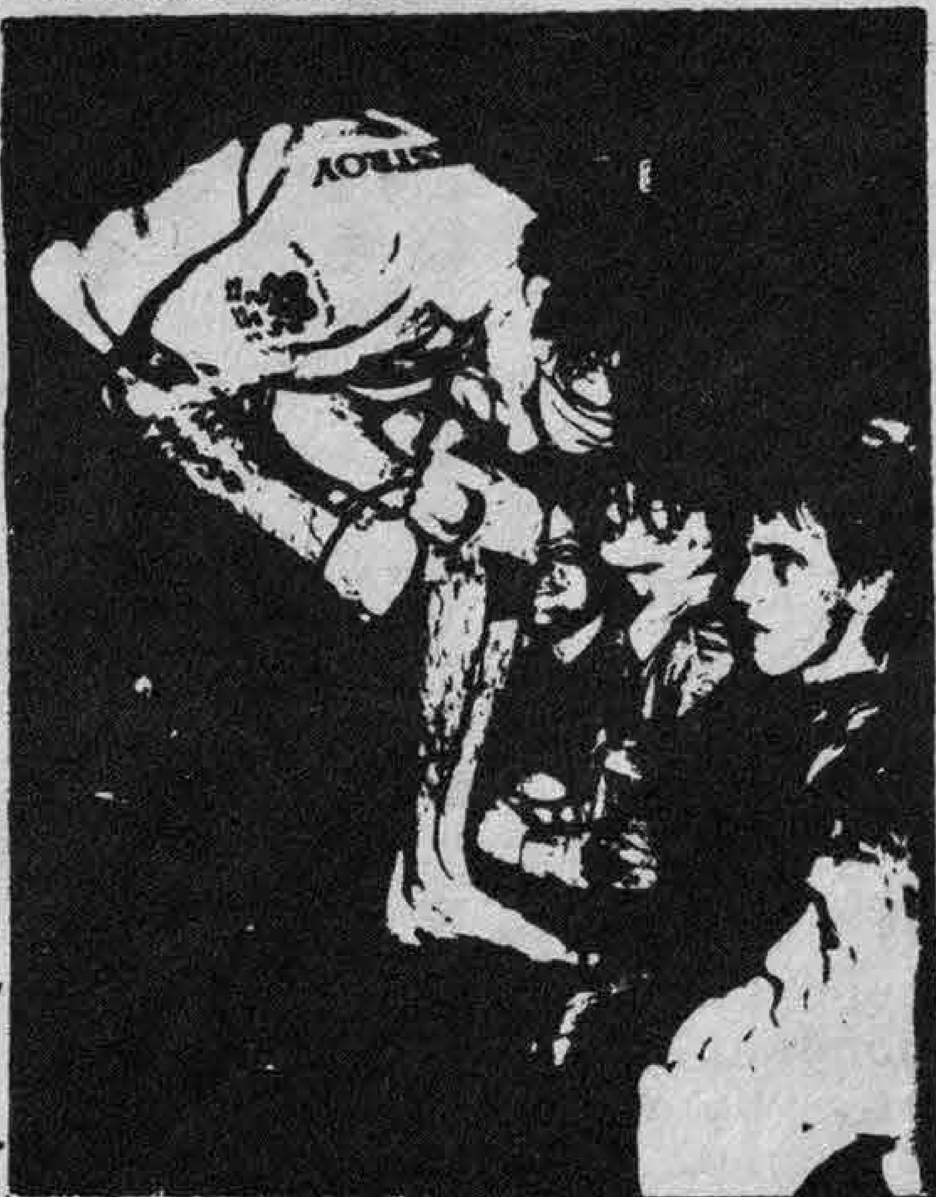
Nem keserít el, hogy a világ sorsa szar emberek kezében van?

Az emberek teszik a dolgukat. Ha az embereket holnap kiengedném a San Quentin-ből (a világ legszigorúbb börtöne Kaliforniában -- a szerk.) Amerika pillanatok alatt egy nagy dzsungellé változna. Az elítéltek irányítanának mindent, ők lennének a hősök, nem Bush vagy

Reagan. Őket végeznék ki először. Az erősek életben maradnának, a gyengék elpusztulnának. Ma minden fordítva van. A gyengék kormányoznak és az erőseket végzik ki. Tudod, hogy hányan baszogatnak, mert súlyzózom? "Ó, te biztosan izompacsirta-pojáca akarsz lenni?" Azért súlyzózom, hogy jó kondiban legyek és baszogatnak érte. Baszogatnak, mert nem iszom és nem dohányzom. "Valami bajod van?" "Nekem? Na, szevasztok!"

Szereted az állatokat, ugye?

Igen. Az állatok nem hazudnak. Az állatok képtelenek a hazugságra! Jó a madarak álcázzák magukat, ez beillhet egyfajta hazugságnak, az oposszum összehúzza és holtnak tetteti magát, de csak azért, hogy az ivadékai életben maradjanak! Csakis a túlélés, a fajfenntartás miatt! Az őzek nem lövik le egymást, a medvék nem kereskednek narkóval, a nyulak nem rabolnak ki öreg hölgyeket. Ilyesmire képtelenek. Ha megpróbálsz elkapni egy legyet, az elrepül és nem jön vissza, hogy megsebezzen vagy megöljön. Te megpróbáltad elpusztítani, ő elment és kész. Látod, ez egy nagy erény. Az állatokban nincs bosszúvágy. Hiányzik belőlük ez az érzés. Nem lobog bennük a vágy, hogy visszafizessenek. Ha két kutya összeverekszik, a csetepaté után tíz perccel már minden rendben van.

A nőket inkább érzelmeik vezérlik a tetteikben, viszo nt rendelkeznek az- zal a képességgel, hogy stresszhelyzet- ben racionálisan cse lekedjenek. A nők- ben nincs meg az Ego. Egy férfi vakon ki- rohan, ha nyolcvan géppuska tüzet okád, hogy bebizonyítsa a körülötte levő nő- neműeknek: nem reze lt be. Ostoba dolog. Azt hiszem a dolgok valahogy egyensúly- ban vannak. Szerint em Malcolm X fején találta a szöget, a mikor azt mondta: Egy ország ereje ab ban rejlik, hogy mek- kora szabadságot ka pnak benne a nők a férfiaktól. Ha a nő knek beleszólásuk van egy közösség él etébe, akkor az a közösség erős lesz. Ha elhallgattatják őket, akkor pedig gyenge. A nőnek kell bátorítani a férfit, hogy vadásszon, har- coljon és ne henyél jen mint egy beteg. A nagy társadalmak oszlopai a nők. Ők nevelik az utódokat. A nők állhatatosab- bak.

El tudod magad képzelni apaként?

Nem. Nem akarok gyermeket nevelni ennek az elfuserált kornak.

Nehéz feladat lenne, mi?

Nem hiszem. Szeretem a gyermekeket, de nem szeretném, ha a gyermekem az AIDS korában nőne fel. Nem lenne fair a kölyökkel szemben. Képzeld el, 19 éves vagy és állatira szeretnél dugni, de nem tudsz, mert mindenki halálos beteg és ha dugsz -- meghalsz. Mi az öröm ebben? Neveljek gyermeket a 2ooo. évnek? Szennyezett a levegő, szennyezett a víz. A kormány a saját népét pusztítja. Hát, kösz, nem. Meg aztán, nem akarok ennyire közel kerülni egy nőhöz sem, senkihez sem. Ha gyermeket nevelnék, szeretném jól csinálni. Nem úgy nevelném, ahogy engem neveltek.

Dühös voltál, amikor javítóintézetbe küldtek?

Egy ideig, aztán megbirkóztam vele.

Elnézem ahogy mozogsz, ahogy beszélsz. Életemben egyetlen embert láttam, aki ennyire határozott, ennyire tudatos volt, Bruce Lee tűnt ilyennek.

No igen. Bruce Lee. Tökéletesen ismerte önmagát. Óriási önuralma volt. Ehhez nagy erő kell. Az emberek elfecsérlik az energiájukat, nem tudnak igazán nagy erővel egy dologra koncentrálni. Bruce Lee

"WHAT AM I DOING HERE?!"

HENRY SEEKS THE ANSWER IN BUDAPEST

képes volt arra, hogy az ujjával a szemeden át az agyadba döfjön és alig volt nehezebb ötven kilónál. De az a fickó nem szarta szét az energiáját. Mindig tudta, mit akar mondani. Ha szarrá rúgott valakit, érzelmek nélkül tette, hatékonyan, villámsebesen s passz. Csodálatos. Az emberek felhígulnak. Forró kávéként kezdik és langyos fürdővízként végzik. Tudod: "Hú, mennyi haverom van, mennyi dolgom van, mennyi minden érdekel, bla, bla." Sehova sem jutnak.

Van valami üzeneted az embereknek?

Van. Ne dőljenek be a szenzációknak!

Lévay Tamás

Jelen interjú a boldog emlékezetű ROCKER magazin 199o/4. számában fellelhető.
A fotókat Zétényi Zoltán készítette.
SHITHOT SHOTS OF HANK BY ZETENYI ZOLTAN.

IDE ÍRHATSZ:
PO BOX 191o
LOS ANGELES
CAL. 9oo78
U S A

DON'T EVER SAY TO ME: "FUCK YOU"!!

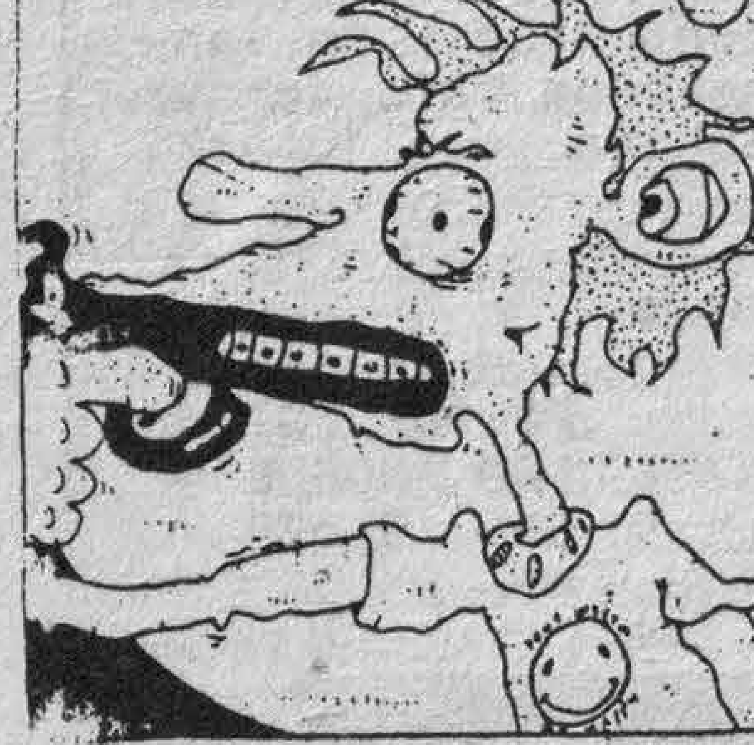
THE PUNK-KURGAN IN THE INSOLENT MOB

An Uplifting Tale

Strip used by courtesy of FORCED EXPOSURE.

EAT THE RICH!

EAT THE RICH FALD FEL A GAZDAGOKAT!

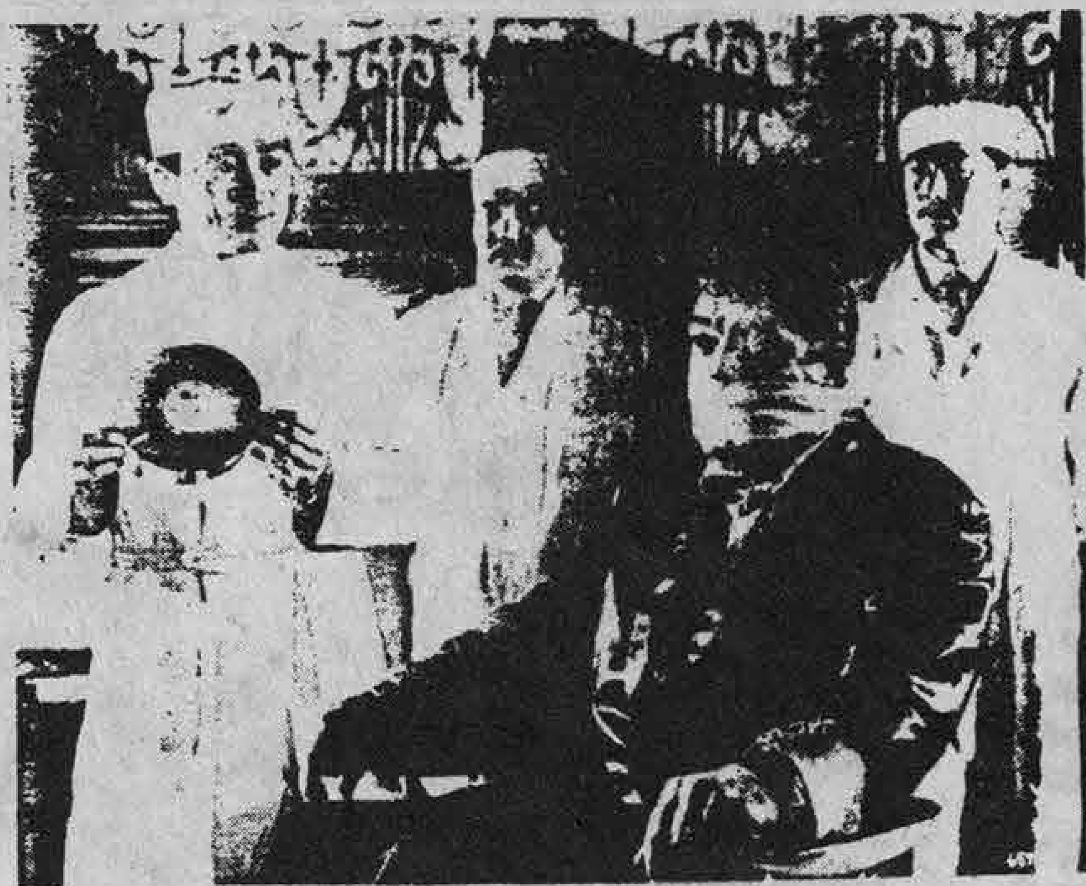

Mr. WONDERFUL

LEMEZBÍRÁLATOK

Napjainkra tényleg nem maradt már más, minthogy lemezekre költsd minden pénzed. (Felejtsd el a CD-ket és a kazettákat.) Tedd színesebbé reménytelen életed, ne is akarj több ruhát, élelmet és egyéb haszontalan portékát venni. Végy fel újabb kölcsönt, menj másodállásba, add el a kocsid (ha volt), mindened. Gondolj csak arra, hogy milyen kevés helyed fog maradni. Gondold csak el, milyen sok barátot fogsz elveszíteni. Gondolj csak a rengeteg lemezre, amint békésen, csodaszépen pihennek a polcodon, sohasem kérnek enni, sohasem panaszkodnak. A tökéletes társaság, amiről mindig álmodoztál. Isten áldjon, kis zöldfülű, Isten áldjon! (FE)

Az alábbi lemezismertetéseket (bocsánat: "recenziókat") a szerkesztő és más bohócok követték el.

ARCHBISHOP KEBAB: Yinferranodgie LP (SELDOM FED)
A lemez címe kelta nyelven annyit tesz: "Egyet a fejre", s legott hókon is vágnak a haragos szövegek, no meg a hihetetlenül lázas, önfeledt muzsika. Szél sodorja lelked, tűz égeti tested, s zihál, egyre zihál a Föld. Ugorj fejest ebbe az egyedi fűszerektől (hegedű, tangóharmonika) **pezsgő** energiafürdőbe, és erőtől duzzadva fogsz kilépni a szikrázó életbe. (c/o Karen Jack, 21 Maryfield, Edinburgh, EH7 5AR, SCOTLAND)

BAD BRAINS: Attitude LP (HOMESTEAD)
Amerikában a Homestead nyerte el a kitüntető jogot, hogy korlátozott példányszámban, szépséges, irigysárga korongon kibocsássa a veterán csoportnak eredetileg 1982-ben (csak kazettán) megjelentetett, klasszikus, bemutatkozó albumát. Röviden szólva: ez minden idők legjobb hardcore punk lemeze. Ehhez képest minden más csak visszalépésnek tekinthető. --Csont Muki-- (PO Box 8oo, Rockville Centre, NY 11571, USA)

BAD BRAINS: The Youth Are Getting Restless LP (CAROLINE)
Izzó hangulatú koncertalbum! Sok mai zenekar példát vehetne erről a lángpallosú reggae-HC bandáról az odaadó lelkesedést illetően. Úgy harapnak, mintha csak tegnap ragadtak volna először hangszert a kezükbe. Ez a nagylemez igazi kárpótlást jelent azoknak, akiknek nem volt alkalmuk látni a BRAINS-t élőben, különösen, mivel túlnyomórészt a "Quickness" előtti albumaik anyagából merítettek. (114 West 26th Street, New York, NY 1oo01, U S A)

BAD RELIGION: Against the Grain LP (EPITAPH)
A BAD RELIGION már évek óta csak ismétli önmagát. A virágzó Rt. legújabb terméke gyönge másolata előző albumuknak (No Control), mely

gyönge másolata volt az 1987-es "comeback"--lemezüknek (Suffer). Ez utóbbi még elmegy, úgyhogy odáig kéne visszaosonnotok. --Mekk Elek, az ezermester-- (62o1 Sunset Blvd. Suite 111, Hollywood, CA 9oo28, USA)

JELLO BIAFRA W/ D.O.A.: Last Scream of the Missing Neighbours LP (ALTERNATIVE TENTACLES)
Jello megtalálta a Frankenchrist- korszakból való, dobozban maradt dalait! Ti is észrevettétek, hogy mostanában csak úgy forr a világ körülöttünk...?

CAROLINER RAINBOW STEWED ANGEL SKINS: I'm Armed With Quantities of Blood LP (SUBTERRANEAN)
Korábban annyit tudtam erről a san franciscó-i munkaközösségről, hogy nevüket lemezenként és előadásonként megváltoztatják (csak a CAROLINER marad meg belőle) illetve, hogy minden albumukat saját kezűleg burkolják be a celofánnal, miután mindenféle szemetet zúdítottak a borítóra. Állítólag a szennyes alsóneműbe csomagolt darabok a legnépszerűbbek. Szerintük ez egy egyszerű metafora az amerikai társadalomra, mely korrupciótól és kapzsiságtól rohad. S hogy mi található magán a lemezen? Éktelenül színes zajszilánkok, a fantázia tűhegyes kitüremkedései a szürke valóságtakaró alól. Képzeld el, amint Johann Sebastian Bach és Gibby Haynes vicceket mesél egymásnak a Csomolungma tetején, kínai szertartási zene szól, és a közelben hancúrozó vidám sasfiókák szájharmonikázni tanulnak. (PO Box 253o, Berkeley, CA 947o2, USA)

CRYSTALIZED MOVEMENTS: This Wideness Comes LP (NO. 6)
Szent Szar! Az amerikai színtér fehér foltjának számító Connecticut államból, a semmiből előviharzik egy csikócsapat, hogy lecsapja az asztalra az utóbbi évek legszilajabb gitáralbumát. Fénysebességgel röpülsz egy kilyuggatott falú csőben, melynek nyílásaiból milliónyi beretvapenge záporozik reád, hogy cafatokra szaggasson. S a cső a végtelen tengerre ásít. Amelynek mélyén, sziklák ölelésében vár egy buborék. (PO Box 33o6, New York, NY 1o185-oo28, U S A)

DAG NASTY: Can I Say CD (DISCHORD)
Tempós washingtoni emo-core banda gyűjteményes anyaga a nyolcvanas évek közepének közeléből. "Mintha-már-hallottam-volna-vahahol" típusú dalok, közhelyszerű szövegekkel. --Lolka-Bolka--

DIDJITS: Full Nelson Reilly LP (TOUCH N GO)
Nagyszerű lemez! Fogalmam sincs, hogy honnan a fenéből szedi Corey Rusk ezeket a kegyetlenül vérbő bandákat, de remélem, sohasem ürül ki a csodaputtonya. Mint egy elszabadult szuperexpressz, úgy száguldanak az "Ujjak". A kitűnő zenei rendezésnek köszönhetően a hangzás olyan hivogatóan tiszta, akár egy fürdőlepedőjéből frissen kibújó gésa. Punk-rock rally? Jawhol! Bármikor.

FUGAZI: Repeater LP (DISCHORD)
Habár nem perzsel úgy, mint az első két mini-LP azért még így is egyike ez a legjobb albumoknak melyek 199o-ben napvilágot láttak. A punk, blues, hip-hop és afro-zenék csodálatos egységbe sűrűsödnek, olyan tömör az egész, mint egy kicsi, de megingathatatlan hegy. Pallérozott agyak igen komoly munkája fekszik e mesteri étekben, szóval meg kéne kóstolnotok. --Muki--

GODFLESH: Streetcleaner LP (EARACHE)
A Galaktika évekkel ezelőtt lehozott a magyar különszámban egy szellemes novellát, mely egy városokat (s lakóikat) minden kosztól megtisztító "repülő" töröl szól. A GODFLESH hasonló erkölcsiséggel, lassú, gigászi csapásokkal vág rendet korunk hardcore-szeméttelepén. Tágas riffjeikben a "Halálosztó" céltudatossága ötvöződik a "Hegylakó" higgadtságával. Leereszkedik a vastag, nehéz gitárfüggöny és

ellepik a fejed az apokaliptikus víziók. Álmomban így zuhanok. --Mekk Elek, az ezermester-- (PO Box 144, Nottingham, NG3 4GE, UK)

HALO OF FLIES: Singles Going Nowhere LP (AMPHETAMINE REPTILE)
Tom Hazelmyer nem csupán Amerika leghaladóbb független lemezkiadóját vezeti, hanem az egyik legkülöncebb ami bandát is. A HALO remek, elborult "buli-rockzenében" utazik. Nem a Mestereket (MC5, STOOGES) követik, hanem azt, amit a Mesterek követtek. Ezen az albumon korai kislemezeik hangdöféseit gyűjtötték egybe (á la BUZZCOCKS) sokak nagy örömére, hiszen csöppnyi korongjaik manapság a legnagyobb ritkaságnak számítanak és dollárszázakért vesztegetik őket. Mindezt megtoldották még néhány részeg koncertfelvétellel s az eredmény gyorsabban és keményebben üt, mint egy hordó médoc. (2541 Nicollet Ave. S., Minneapolis, MN 554o4, U S A)

JOHN LEE HOOKER: Plays and Sings the Blues LP (MCA-CHESS)
A blues-hívők pezsgőt bonthatnak: a nemrégiben megkötött szerződés alapján az MCA az egész Chess-katalógust újra kiadja. Ez olyan 15oo lemezt jelent. Természetesen Hooker-ral kezdtek, méghozzá egy olyan albummal, amely már 1961-ben is szenzációt jelentett, mivel egészen korai (jórészt Detroitban rögzített) szerzeményeket tartalmaz, melyek közül kettőt ("Mad Man Blues", "Hey Boogie") a Gone kiadótól vásároltak meg. Elviselem az öreg újabb keletű próbálkozásait (Healer) de csak nehezen, mert **ez** az igazi John Lee Hooker. Aki saját maga szolgáltatja a "ritmus-szekciót", azaz lábával dobol a padlón, akinek a lelkes játéktól (hmmm) lecsúsznak az ujjai a gitár nyakáról, s aki rikkantgat, akár egy vidám kis ördög. Pokoli jó lemez. -- D. Kenese Horka --

JAILCELL RECIPES: Two Years of Toothache LP (FIRST STRIKE)
Eddig semmilyen eredménnyel nem jártak szerény próbálkozásaim, hogy tájékoztatást kapjak erről a liverpooli bandáról, de meg fogom kettőzni az erőfeszítéseimet, mert igazán pompás cuccal álltak elő. Szomorkás, konokul furakvó, dallamos punk. Egy csipetnyit emlékeztet a néhai OFFENDERS játékára. Klassz, becsületes anyag. --Mekk Elek, az ezermester-- (39-41 Hallgate, Wigan, WN1 1LP, U K)

JESUS LIZARD: Goat LP (TOUCH N GO)
Az ISTEN MALACA chicagói embere szerint ez a legjobb albumuk, mely egyszersmind végre megközelíti a koncertek hangulatát is. Utóbbi összehasonlítás megalapozottságáról nem tudok véleményt formálni, mert március idusán amikor a LIZARD Bécsben portyázott, én a MISSING-et választottam, de nagyon úgy tűnik, hogy valahol a csúcs körül járnak, ami a lemezeken nyújtott teljesítményt illeti. Végre a szemétdombra hányták a hideg dobgépet s behozták egy féktelen dobost, Mac McNeilly személyében, akinek játéka óramű pontossággal kapcsolódik össze Sims lágyan sündörgő basszerfutamaival. Káprázatos az összmunka az együttes tagjai között: a párducléptű ritmus-szekciót tökéletesen kiegészíti a csattogó gitár és David Yow trillázó-sikoltozó éneke. A szövegek a jól ismert JESUS LIZARD-i eszmeiséget tükrözik: "Délen fekvő ajak", "Rodeo In Juliet" (vicces szójáték!) és a többi. Ez a nagylemez még sokáig aktuális lesz.

KILLDOZER: For Ladies Only LP (TOUCH N GO)
Régesrégi, a hatvanas-hetvenes évekből való világslágerek szerepelnek az albumon a KILLDOZER **bő** szabású gúnyájába öltöztetve. Szinte alig emlékeztetnek az eredeti változatra, mintha 45-ös fordulatszámról 33-asra lassulna a lemezjátszó sebessége, pedig csak a KILLDOZER tagjai babráltak a motorral. Hordónyi sörök nyugalmából

a mindennapi rutincselekvések álmosságából táplálkozó, ráérős, roppant mulatságos "trotty-punk". Hölgyeim, figyelem! A belső lemezborítón Dan "Tele vagyok romantikával" Hobsonnak, az együttes belmondói szépségű dobosának tippjei olvashatók a leányrajongóknak. Már hallom is a kéjes sikkantásokat. -- Lolka-Bolka --

LARD: The Last Temptation of Reid LP (ALTERNATIVE TENTACLES)
Úgy látszik, Jello bácsira jótékony hatást gyakorol a VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK muzsikája, mert ezen a lemezen remekel a MINISTRY tagjaival együtt. Azt hiszem, Biafra legjobb pillanatai ezek a "Fresh Fruit..." óta: dinamitrúdként robbannak füledben a jobbnál jobb dalok, és mivel **nem** ő volt a producer, elég becsületesen szól minden. Magyar vonatkozást pedig Matuska Szilveszter, a hajdani biatorbágyi merénylő regéjének megéneklése jelent. Rejtélyes vonzalom igazgat... -- Lolka-Bolka --

MERCURY REV: Yerself Is Steam LP (MINT FILMS)
A lemez hangulata Roger Waters "Radio KAOS" LP-jét idézi. Puha, barátságos gitárfuvallatok ölelnek keblükre, selymes orgonafutamok susognak keblükre, s együtt lebegsz a Mindenséggel. Mézízű szerelemnedvek a rocknroll gyönyörajkain. (Old Dairy Mews, 62 Chalk Farm Road, London, NW1 8AN, U K)

MINISTRY: The Mind Is A Terrible Thing To Taste LP (SIRE)
Rendkívüli zenekar! Képzeld el, hogy Biafra játszópajtásaként nősz fel, és túléled. A lemeztársaságodnál (WAX-TRAX) mindenki megrökönyödésére ocsmány ipari-techno-diszkó maxikat készítesz, melyekben persze örömmel dagonyáznak az úgynevezett alternatív színtér ezrei, és ezért egy mamutcég felfigyel rád, és hatszámjegyű összegért hosszú évekre szerződtet. Mihelyt sikerült ilyen körmönfontan bejutnod a Cég egyik fiókegységébe, rögtön hozzáfogsz a Nagy Terv megvalósításához, és csak úgy ontod az eszméletlenül kemény ipari-punk-rock muzsikával, és nem kevésbé kompromisszummentes szövegekkel átitatott albumokat, hogy a kilúgozott agyú jenki lurkókba egy kis értelmet csöpögtess. Zseniális. Ez már zsinórban a harmadik tisztességes lemez a MINISTRY-ről, és ez nem akármi. Érdemes utána kotorni.

MINOR THREAT: Complete Discography CD (DISCHORD)
Az amerikai hardcore-mozgalom tán legfontosabb csoportjának minden megjelent felvételét tartalmazó gyűjtemény, közel ötvenpercnyi játékidővel. Akad-e épeszű földi ember, akit e vonósugár nem húz a mélybe?

MISSING FOUNDATION: Demise/Humanity LP (HUMANITY), Ignore the White Culture CD (RESTLESS) és koncert a Tilos az Á-ban, március 16.-án, szombaton
Édes-keserű füst terjeng a levegőben, gregorián énekek szárnyalnak a fekete, mélyen a fejükbe húzott kámzsában megjelennek a végítélet kihirdetői. Lángra lobban az amerikai zászló, kezdődhet az előadás: "Ártatlan gyermekek százezrei halnak meg naponta... az óceánok feketék, s döglődő halaktól bűzlenek..." Darálnak-szakítanak az eszelősre torzított gitárok és utat zabálnak a szívedig. Zengenek-bömbölnek a dühpörölyként lecsapó vasak, zsigereid eleven rugóként rándulnak össze, valami felrántja a kezed: "Szarj bele a fehérek kultúrájába... foszd ki az üzleteket, és vedd el, ami téged illet...kapjátok el a zsarukat... keljetek fel és tegyük a földdel egyenlővé a várost... vissza a terekre... a szabadságnak befellegzett... a szobron tankok zúgnak át...mindenütt éheznek az emberek... gyűlöljük az Egyesült Államokat...Minden pénzünk a hadsereg zsebébe kerül...egyre jobban terjesz-

kednek...ne vásároljatok amerikai termékeket...láttuk, hogy a McDonalds már kiépítette budapesti hadállásait...AZ ÚJ VILÁGREND LE VAN SZARVA! NE HABOZZATOK: CSELEKEDJETEK!" Még soha életemben nem tapasztaltam ilyen engesztelhetetlenül mély gyűlöletet a nyugati civilizáció iránt. Ahogy belém csapódnak a zörejvillámok, szinte fizikai éhséget érzek, hogy megragadjam a legközelebbi tárgyat és lesújtsak, újra meg újra lesújtsak. Érinthetetlenül nagyszerű zenekar. "A bulinak vége, A BULINAK VÉGE!" Ütött a cselekvés órája. Ne remélj, ne félj. (HUMANITY: 155 W. 68th St., Suite 525, New York, NY 1oo23; RESTLESS: Culver City, CA 9o231-3628, U S A)

MOVING TARGETS: Brave Noise LP (TAANG!)
A bostoni illetőségű törzsökös punktrió előző "Burning In Water" c. albumát 1986-ban nem kevesebb, mint hét amerikai vezető punkmagazin választotta az esztendő nagylemezének. Teljes joggal, mert a "Vízben lángolva" egy évek során át tükörfényesre csiszolt, kiérlelt, mesteri power-pop-punkalbum. Alaplemez a műfajban. Sajnos a trónörökös - nevéhez méltatlanul - se nem zajos, se nem bátor. Ötlet- és gondolatszegény, jellegtelen, híg lötty. Sehol egy váratlan húzás, minden halad a kitaposott ösvényen. Kár értük. Azt hiszem. -- Csont Muki -- (PO Box 51, Auburndale, MA o2166, U S S A)

NOMEANSNO: Wrong LP (ALTERNATIVE TENTACLES)
Íme, a NOMEANSNO végre-valahára elkészítette azt a punk-rock-albumát, amit már évek óta várt tőlük mindenki. Egy csokornyi sebes futamú, könnyed léptű, apró dalocska ékesíti a "Wrong"-ot, és az egész olyan megkapóan üde, mintha nem is a zenekar negyedik, hanem az első nagylemeze volna. Fáradt szívű punkrajongók rúgkapálni fognak örömükben. -- Csont Muki --

PSYCHOPLASMA: Radio Flies LP (GAGA GOODIES)
Azt hittem, kinyúlok, amikor megpillantottam a szerény bevezetőt a borítón: "Ez egy tuti jó lemez, faszikáim!". Aki ilyen pofátlan, az rossz ember nem lehet, gondoltam magamban, és nem is kellett csalatkoznom, mert a PSYCHOPLASMA az utóbbi évek egyik legbivalyabb finn p-rockbandája. Sudár, erős, minden gallytól megtisztított muzsikájuk úgy dörög, akár egy 45-ös fordulaton megszólaló CHROME-album. Kár, hogy énekes-gitárosuk, Otra iszik, mint a homok, és ezért másfél éve képtelenek összehozni európai turnéjukat. Hiába, Suomi straight edge-mentes övezet... (x 47, Hämeenlinna 13211, FINLAND)

RADIOPUHELIMET: K.O.LP (SPIRIT)
Az. Teljes kiütés. A néhai KANSANTURVAMUSIIKKIKOMISSIO tagjaiból verbuválódott **csapat valami csodálatos barbár hardcore-rocknrollt játszik. Az ember azt se tudja, hogy a szoba melyik sarkába ugorjon a kérlelhetetlenül kaszaboló gitárok elől. Ehhez a fűrészfogazott gitárduetthez nekivágódik egy dörzspapírsimaságú ének, és eszeveszett játékát hallgatva, a dobos is úgy toporzékolhat, mint a Muppet-show kis szőrmókja. Brekiék mindig közel álltak a szívemhez.** (Címet lásd alant!)

RADIOPUHELIMET: 2 1/2 LP (BAD VUGUM)
Milyen lehet egy RADIOPUHELIMET-album, megtöltve az első két kislemez anyagával, no meg a (már évek óta nem kapható) bemutatkozó nagylemez, a "Rokkiräjähdis" (Rocknroll-robbanás) öt legbikább dalával? Hát olyan, hogy egyszerűen letépi az arcod. (PO Box 362, Oulu 9o1o1, FINLAND)

ROLLINS BAND: Lifetime LP (TEXAS HOTEL)
Ismerve a mai "élvonalbeli" magyar rockzenészek hírhedett éhségét az újdonságokra (értsd: ne tanulj, hogy ne taníthass...), Hobo valószínűleg sohasem fogja hallani a "Gun In Mouth Blues"-t Rollins előadásában. A kint. Az igazt. Mert súlyos tévedés volna azt gondolni, hogy Bill pusztán a hangja érleltsége miatt magasodott Hobo fölé. Mint ahogy Rollins, a moralista vasember sem csak a hangjával vértezi fel a lelked. -- D. Kenese Horka -- (712 Wilshire Blvd., #151, Santa Monica, CA 9o4o1, U S A)

SILVERFISH: Cockeye LP (TOUCH N GO)
A Melody Makerhez írt levelében így dühöngött egy olvasó: "Szar ez a banda. Egyikük sem tud játszani a hangszerén: elnézve, ahogy a dobos püföli a bőröket, csak az a meglepő, hogy azok nem ütnek vissza. A gitár úgy szól, mintha a kezelője éppen egy macskát nyúzna elevenen és hát a basszusgitáros sem egy Jaco Pastorius... Gyerekes és beteges humoruk..." (Ms. C.Gilmour leveléből idéztünk.) Mivel e ragyogó zenekar muzsikáját ennél jobban magunk sem tudnánk lefesteni, itt végeztünk is. Talán egy szép napon sikerül majd elcsábítanunk Ms. C. Gilmour-t az ISTEN MALACA stábjához. (PO Box 2552o, Chicago, IL 6o625, U S A)

SONIC YOUTH: Goo (GEFFEN)
Már nem az az idétlen gőgicsélés, amit CICCIONE YOUTH néven a "White(y)" albumon műveltek, de a "Daydream Nation" váratlansága is eloszlott immár. Ez, kérem, egy biztosra menő, semmit sem kockáztató, **profi** zenekar "továbblépése" a sikamlós popdollároktól csillogó MTV-lankákra. Végül is nem nagyszerű, hogy a SONIC YOUTH röpke három hónap leforgása alatt félmilliót adott el a lemezéből, manapság könnyedén megtölti a New York-i Madison Square Garden-t és Neil Young előzenekaraként (zsák a foltját...) turnézik a sikoltozó tizenévesek előtt? Ugye, hogy az. Csak a korábbi nyolc lemezük meghökkentő húzásaira ne számíts többé. S ha könnyen befogadható muzsikára vágysz, ugorj csak rá erre az albumra, hiszen szép ez az album. S szép a Bíró Ica is.

SONIC YOUTH: Four Tunna Brix 12"EP (kalóz)
A cím gyönyörű, lefordíthatatlan szójáték. Négy helyre, feszültségtől remegő FALL-átirat található a korongon; valamennyi Brix hercegnő szerzeménye. Ez az anyag tulajdonképpen a '88-as John Peel Sessions alkalmával a BBC részére rögzített, majd elrekkentett szalag, ami múlt nyáron varázslatos módon megkerült. Egy hónap alatt az összes példányt eladták, úgyhogy sohasem fogjátok látni. Milyen szomorúan kopog az írógépem.

SPACEMEN 3: Taking Drugs To Make Music To Take Drugs To LP (kalóz)
Az albumon a 86-os év során felvett nyers demók kaptak helyet. A SPACEMEN 3 művészi felfogása szerint az élet elviseléséhez narkóra, narkóra, és még több narkóra van szüksége az emberfiának. No meg gitárra, gitárra és még több gitárra. A nálunk is koncertezett angol együttes gitárzúgása olyan selymes és lágy, mint a kisgyermek könnyei, mint az arcodat permetező tavaszi zápor. Hallatán valójában nincs is semmi szükség narkóra, hiszen üstöllést felröppensz a magasba, kobakod illatos szénaboglyába süpped, fogaid között vígan ropogtatsz egy fűszálat, számlálod az égen ringatozó felhőket és **csupa jó dologra gondolsz.**

STRETCH HEADS: Five Fingers Four Thingers A Thumb A Facelift And A New Identity LP (MOKSHA)
Na, ez az a muzsika, amelyet hallgatván újra meg kell határoznom, hogy mit értek a "vad" szón. Ennél nyersebb, féktelenebb, nyughatatlanabb zenét nem tudok elképzelni. Ma, 1991-ben. De ez szerintem még a gyémántkemény '95-ös esztendőben is ütni fog. Ehhez az ősemberi punk-thrash-hez képest a RUDIMENTARY PENI albumai altatóként hatnak. Ettől egész egyszerűen átmész a falon. Az ilyen zenétől lihegek, szakad rólam a víz és prüszkölök, mint egy ló. Az egy nemes állat. (PO Box 1o2, London, E15 2HH, UNITED KINGDOM)

TAD: Salt Lick mini-LP (SUB POP)
Tad, a banda névadója és vezetője egy elefánt kecsességével és fürgeségével mozog a színpadon, viszont vág az esze, mint a beretva: befogta a járomba Albinit, aki megint csak kitett magáért hiszen a zenei rendezés ezen az albumon is igen dinamikus. Misztikus, fenyegető behemót-rock, parányi fémes ízekkel, de ezek **ebben a környezetb**

inkább ékek, mint fékek. S mondom, döng, mint a veszedelem. (PO Box 2o645, Seattle, WA 981o2, U S A)

TANKCSAPDA: Punk'n'roll kazetta (WEAST)
Az AURÓRA-féle lakodalmas punk első áldozatai. Ráadásul ők még a szövegeket is kinyomtatták. ---Csont Muki---

VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK: A Halál móresre tanítása, A világösztön kiugrasztása LP-k (SONIC BOOM)
Hogy mi a különbség a két album között? Az, hogy egyik jobb mint a másik. Az első a Hollandiában rögzített stúdiórobbanás, a második a tavalyi mannheimi koncerten felvett eleven szívdörej. Ezek azok a lemezek, amelyeknek ott kellene duzzadniuk minden magyar harcos iszákjában. A VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK **velejéig magyar** lovas-népzenéjéhez semmi sem fogható. Idd be minden sejteddel a "Ki vele, az Istenért!" és az "Indulok!" fergeteges rohamát, a "Rád ébredek" vakító szépségű hajnalsóhaját, a "Hol vagy?" gyönyörszőrmeresztő lidérckapirgálását, az "Élő világegyetem" és a "Világösztön bepörgetése" síp-sikoly-bivalydob tivornyáját, a "Világösztön kiugrasztása" delejrebbenését. Engedd, hogy megiramodjék a képzeleted: csodálatos tájakra fogsz eljutni! (Iskola u. 1., 2ooo Szentendre, illetve az ISTEN MALACA címén)

VARIKÜSE VEINS: Beirut Everywhere LP (CHROME)
"Az európai civilizáció legnyugatibb szegélyén fekvő középkori város bűzös katakombáinak mélyén fortyogó hang a miénk. Hiszünk a vérszomjas tehetségtelenség alkotó erényében és az elmebeteg tombolás életigenlő erejében." Nem tudom, hogy miféle kincseket rejtettek az Istenek az edinburgh-i skót földbe, de tény, hogy döbbenetes mennyiségben hányja ki magából a pazarabbnál pazarabb zenekarokat. Nevükkel szöges ellentétben, a "Visszerekben" egyáltalán nem pang, de valósággal száguld az életáram. Ez a lakásaikból kibombázottak zenéje. A Molotov-koktélt markoló, mindenre elszánt rongyvázak rekedtes hangú, sikátorszagot árasztó zajrockja. Kellemes belegondolni, hogy mit tennének ezek a kissé feszült emberek, ha egyszer a kezük közé kaphatnák az életük tönkretevőit. --Mekk Elek, az ezermester-- (8 Kaimes Road, Edinburgh, EH12 6JS, SCOTLAND)

VERMONSTER: The Spirit of Yma LP (TWISTED VILLAGE)
Alkalmi társulat: tagjai között fellelhető lemezgyár-igazgató, fanzine-szerkesztő és a CRYSTALIZED MOVEMENTS-ből is néhányan. No, ez a muzsika messze esik utóbbiak kristálytiszta gitárfolyamától. Itt mindenféle csikorgó-zörgő zajtörmelék teszi maszatossá/csillogóvá a hangzást és e keverék még gazdagabb, valóságűbb, megragadhatóbb. Ez a lemez olyan kívánatos, akár a borítója. Amin egy bombajó csaj feszül. (c/o FE, PO Box 91o2, Waltham, MA o2254, U S A)

City of L.A. Power gyűjteményes nagylemez (FLIPSIDE)
A jégszürke korongra fekete festékszóróval formás mintát permeteztek a FLIPSIDE támaszpontján, és ezért igen ingerlően ívelődik a lemezjátszó tányérján. Az albumon szereplő anyag legalább ennyire kanyargós. A rikító los angeles-i alter palettán található dallamközpontú punk (BAD RELIGION, MOTORCYCLE BOY), erőteljes amazon-rock (L7), hardcore-ral nyakon öntött zajrock (ANUS THE MENACE) és még sok más. Kár, hogy csak 2,3oo számozott példányban jelent meg és pár nap alatt el is kelt mind. (PO Box 363, Whittier, CA 9o6o8, U S A)

Gimme the Keys! válogatásalbum (TRIGON)
Hét **hajtós** együttes és egy lehengerlő garázs-rock gyűjtemény Los Angelesből! Brick, aki összeállította, afféle "öreg bölény" -- jó zenéken nevelkedett, és biztos kézzel csippenti fel a zenekarokat. A legjobb dalokat természetesen a CLAWHAMMER szállítja, de a többiek is (CRAWLSPACE, THIRSTY BRATS, LEXINGTON, etc.) erősen tüsténkednek. Nem csoda: fiatalok, barbárok, tombolnak. Dobd a kulcsot, babám és csapjunk az útra! (1614 1/4 Edgecliffe, Los Angeles, CA 9oo26, U S A)

Me Want Breakfast! The Dangerhouse Collection kompilációs album (kalóz)
A Dangerhouse Records, drága véreim, a legjobb független lemezkiadó volt Amerikában 1977 és '79 között. A cég Los Angelesben működött és majd kéttucatnyi kislemezt adott ki a helyi színtér zenekaraitól, és egyértelműen kiderül, hogy ez a színtér - remélem, hogy hisztek nekem - egyenértékű volt a londonival, vagy a New York-ival, csak... Csak a BAGS, az EYES, a DEADBEATS, a WEIRDOS és a DILS híre idáig nem jutott el, a DICKIES-é meg az X-é bezzeg igen. Több mint tíz évvel később valami okostóbiás felnyalábolt egy csokornyit a mostanság már meglehetősen gyéren előforduló kislemezek közül, és piacra dobta ezt a gyilkos válogatást, amely veteszik a "Roxy"-val. Csak az a baj, hogy a minőség nem a legjobb, és ez sem fog ismertté válni ezeken a buckákon... --Mekk Elek, az ezermester-- (Időközben megtudtam, hogy a felvételek tulajdonosát annyira bosszantja a kalózlemez elsöprő sikere, hogy a közeljövőben ő is kiadja, immár hivatalosan, az eredeti mesterszalagokról a fenti válogatást! Ha minden igaz, a Frontier lemezgyáron keresztül, ami azt jelenti, hogy jó bikán lesz terjesztve. -- a szerk.)

Protest und Passion kompilációs kazetta
Tipikus teuton hardcore mulatozás. Öblös hangú, pöffeszkedő, sörszagú szónokok, röfögő gitárok, az akarat győzelme a tartalom felett... Olyan bandákkal, mint a HERRMANNS ORGIE, a PISSED BOYS, a BLITZKRIEG és még vagy húsz... Minden befolyt összeg jótékonysági alapítványok számlájára kerül, úgyhogy csavarjátok négy huncut makrancost a következő címre: Klaus Becker, Steinhäuserstr. 12/1, D-8ooo München, GERMANY.

From Twisted Minds Come Twisted Products -- A Noiseville Compilation LP (NOISEVILLE)
Válogatásalbumot hallgatni és mérlegre venni körülbelül olyan mókás dolog, mint haverkodni a barátnőd zordon bundásával, de szerencsére akadnak kivételek. Nem tagadom, majd megvesztem az örömtől, amikor a NOISEVILLE **mintáját** partra tettem, mert a NOISEVILLE kissé különös módon tartja a kapcsolatot a külvilággal. Az igazán jelentős lemezkiadóknak **sajátos, csak rájuk jellemző** hangulatuk van. Erre **ti** (feltehetően) azt mondjátok: "Na, igen: mint a Touch N Gónak, meg az Alternative-nek." Én meg azért fohászkodom, hogy elhiggyétek, ezek a lemeztársaságok ma Amerikában a Silt Breeze, az AmRep, és a Noiseville. A "buggyantak" (SURGERY, UNHOLY SWILL, BULLETS FOR PUSSY, etc.) kiváló, buggyant muzsikával rukkolnak ki, de vajon elég bátrak vagytok-e ahhoz, hogy feldolgozzátok? --Csont Muki-- (PO Box 124, Yonkers, NY 1o7lo, U S A)

Tearing Down the Barricades gyűjteményes LP (FOURTH DIMENSION)
Richo, a GRIM HUMOUR szerkesztője szemelte ki a válogatáson helyet kapott bandákat és derék munkát végzett. A randa metál-punkban utazó, "jugoszláv" (szerb) BRAINSTORM nótájától eltekintve pompás dalokat sikerült kicsikarnia a (többnyire szigetországbeli) zenekaroktól. Kiemelkednek a skót POLITICAL ASYLUM-tól, az angol VOICELESS-től, SPLINTERED-től és INSTIGATORS-től való kompozíciók. --Atom Anti-- (PO Box 63, Herne Bay, Kent, CT6 6YU, UK)

WAHORN ANDRÁS: Tengerhajózás LP (BAD QUALITY)
Az elülső lemezborítón van egy lebilincselő kép. Na, ott állj meg. --Csont Muki--

WANNA-BEES: Nest Stop Paradise LP (GAGA GOODIES)
Úgy tudtam, hogy a REZILLOS már több mint tíz éve feloszlott, de lehet, hogy csak átköltöztek Finnországba. --Mekk Elek, az ezermester-- (PO Box 47, Hämeenlinna 13211, F I N L A N D)

WASZLAVIK GAZEMBER LÁSZLÓ: Hier Ist Mein Auto/ Go Here Baby 12" (SONIC BOOM)
Az MHV megbocsáthatatlan bűne, hogy Gazi mind a mai napig nem készíthette el a nagylemezét. Ezt a maxit néhány évvel ezelőtt Dietmar apó hozta ki az NSZK-ban úgy ezer példányban. Ha minden kötél szakad, pár tucat megmaradt példány nálunk is kapható lesz. Olyan húsz percig. Nyargaljatok utána szaporán, mert ez a lemez Gazember egyedi sámán-rock-verbunkosának legmaradandóbb dokumentuma.

WATCH YOU DROWN: Little Knowledge Is A Dangerous Thing (Are You Happy Now?) LP (WIRED)
Jól táplált, kedélyes dallamos punk a jól táplált, kedélyes Dél-Angliából. Izgalmas, akár egy vasárnapi ebéd a szüleiddel.
--Csont Muki-- (c/o Russ, 492 Dunsbury Way, Leigh Park, Havant, Hants, PO9 5BL, U K)

WHITE ZOMBIE: God of Thunder 12" (CAROLINE)
Talán a legrosszabb KISS-feldolgozás, ami valaha napvilágot látott.
(114 W. 26th St., New York, NY loool, U S A)

KATHLEEN YEARWOOD: Dead Branches Make A Noise LP (SUBTERRANEAN)
Nekünk, magyaroknak átkozottul jó érzés, hogy van egy Sebestyén Mártánk, de bizonyára az észak-amerikai kontinens lakóinak is fény gyúl a szívükben és láng szökik a szemükbe, ha meghallják ennek a kanadai énekesnőnek üvegtisztaságú, gyönyörűséges hangját. Kathleen Yearwood úgy énekel, ahogy mi beszélünk. Ahogy a szél támad, ahogy rügybe szöknek a fák és ahogy a madarak dalolni kezdenek Ahogy a Természet mosolyog ránk. Ez a legszebb mosolya.
(PO Box 253o, Berkeley, CA 947o2, U S A)

szalajtott nótán. A megszólalás nagyon tiszta: a basszus egyszerűen ledönt a lábadról. (c/o Ari Juntunen, Vilj.t.4-6 F 182, Helsinki oo4lo, FIN.)

THANES: I'll Rest (DDT)
Idejétmúlt, vaksin nyugis, a hetvenes évtized mod-rockjának emlékét felrebbentő, orgonától hervadozó, légüres muzsika. --Csont Muki--
(21A Alva Street, Edinburgh, EH2 4PS, SCOTLAND)

THERAPY? Punishment Kiss (M.F.N.)
Jegenyeként magasodó hangpalota! Az ír zenekar életet ád két, az idők kezdete óta bennünk szunynyadó dallamgyermekecskének, s gyeplőinktől megszabadulva máris szélsebesen suhanunk a végtelen rónán. Hej, szabad élet, hadd fűzzem fel vércseppjeidet! Ez az a muzsika, amit Manitu, a Nagy Égi Gyógyász rendelt. Naponta háromszor. Harminchároszor! (42 Cairncastle Road, Ballygally, Larne, Co. Antrim, BT4o 2RB, N. IRELAND)

TUMOR CIRCUS: Swine Flu (ALTERNATIVE TENTACLES)
Biafra újabb vállalkozása, segítőtársai ezúttal a san franciscó-i STEEL POLE BATH TUB zaj-rock csoport tagjai, illetve Charlie Tolnay (GRONG GRONG, KING SNAKE ROOST), aki napjaink egyik legkülönösebb gitárosának számít az alter világban. Sajnos, mintha az öreg Jellót "zavarná a labda a játékban": kegyetlenül nem siklik bele a pörgő, csupaizom zajalagútba a tőle megszokott énekhang. Hmmm, keverd le Biafrát, és van egy jó lemezed...

UNHOLY SWILL: Tapeworm In My Head (NOISEVILLE)
A borítóról élből rád vigyorog egy meglehetősen rossz karban levő, keleties vonású hulla. Épp egy csapat légy tesz nála nem hivatalos, baráti látogatást. A zene legalább ennyire ínycsiklandozó: ritkán hall az ember ilyen redves, "botrányosan" eltorzított gitárzenét. Képzeld el, hogy szólhat a kedvenc lemezed, ha egy teljesen szétroncsolt tű ereszkedik reá. Csak ebben az esetben a lejátszód a lemezzel egyetemben ép. Valami más viszont már nem az.

VAGRANTS: Gone (LOOKOUT)
Idegesítően nyomott hangulatú, hamis hangon szóló, halovány punkvonásokat mutató rock-core. Csak ne terjedjen... (Box 11374, Berkeley, CA 947ol, USA)

VENOM: Live (ECSTATIC PEACE)
Az Ecstatic Peace lemezvállalat elnöke Thurston Moore, ennélfogva természetesen csak formabontó lemezekkel jelentkeznek. A dráma 13. felvonásában a VENOM-ot dobták fel a műtőasztalra, s Thruston-ék kíméletlenül kaszaboltak a szikével: egy New Jersey-i koncertfelvételt vágtak meg oly módon, hogy csak a dalok közti műsort hagyták meg, és a hangulat... Körülbelül olyan, mint amikor Sinclair vette kézbe a mikrofont az MC5-bulikon. (c/o FORCED EXPOSURE)

VERTIGO: Two Lives (SKIDMARK)
Lenyűgöző, szőrös gitárricsaj. Az első nyomást két óra alatt eladták, ez már a FORCED EXPOSURE együttérző munkatársai által kiadott újabb ezer példányból való. Ha nem jártatok szerencsével: nyugi, ez még csak a bemutatkozó lemezük, s mivel leszerződtek az AmRep-istállóhoz, biztosan fogunk még róluk hallani...

Lost and Found "promo only" (LOST AND FOUND)
Nevéhez hűen, a német kiadó néhány elveszettnek hitt felvétel megjelentetésével tette magát híressé, így például az ő nevükhöz fűződik az egyetlen legális MINOR THREAT-koncertlemez felszínre bocsátása. Ez a nemzetközi válogatás azonban a legrosszabb "tukó"-punk, amit ebben az évben hallottam -- leszámítva a HISZTÉRIA kazettán kiadott iszonyatát. Kerüld el, mint a pestist! --Csont Muki--
(Im Moore 8, 3ooo Hannover 1, G E R M A N Y)

KATHLEEN YEARWOOD: La Filles D'un Laboureaux (DESOLATION ROW)
Két újabb dal Kanada legmélyebb tüzű gyöngyszemétől. Idd be a csillogását, és egy kicsit engedni fog az abroncs a mellkasodon.
(181 Shipley St., San Francisco, CA 94lo7, U S A)

A punkmozgalom alappilléreit kezdettől fogva a fanzinek, azaz a rajongók által kiadott punkmagazinok jelentik. Az alternatív zene ezeknek a sajtóorgánumoknak a segítségével tudja kikapcsolni a biznisz-kultúra sógunjainak hivatalos lapjait és megvalósítani a totális függetlenséget. Különösen így van ez Amerikában, ahol a kiterjedt kollégiumi rádióhálózattól megtámogatott fanzinek a mozgalom valódi szellemi vezérei és trendformálói.

A jenki gerillasajtó legszínvonalasabb és egyben legkülöncebb tagja a bostoni székhelyű FORCED EXPOSURE magazin.

A FORCED EXPOSURE hangvétele gyökeresen eltér a többi amerikai fanzinétől. Ez a periodika minden hagyománnyal szakít, de legfőképp azzal a népszerű, egyes kaliforniai punkzenekarok és magazinok által terjesztett nézettel, mely szerint a zenei tehetség nem meghatározó tényező; az a fontos, hogy a punkformációk baloldali beállítottságúak legyenek.

A FORCED EXPOSURE igényes urait a politikai ideológiák hidegen hagyják; számukra az a döntő, hogy minél több kísérletező, a zenéhez forradalmian új módon közeledő, progresszív csapatot szabadítsanak rá a színtérre.

A FORCED EXPOSURE erkölcsi súlyát az adja meg, hogy még évekkel a nemzetközi befutás előtt, nagy terjedelemben foglalkozott olyan csapatokkal, mint a Butthole Surfers, a Big Black, a Sonic Youth, a Swans vagy Diamanda Galas.

A szerkesztők elképesztő érzékkel rendelkeznek a haladó zenék iránt. Jó példa erre, hogy egy mintakollekcióból habozás nélkül lökték félre hazánk támogatott zenekarainak semmitmondó, értéktelen produkcióit és biztos kézzel emelték ki a Bizottság remekműveit; a "Kalandra Fel", illetve a "Jégkrémbalett" c. albumokat, valamint a Vágtázó Halottkémek debütáló albumát, amelyek -- mint arról a széles olvasótábort biztosítják -- a nyolcvanas évek zenei gyöngyszemei.

Az 1983 előtti Mozgó Világ vibráló szellemiségét idéző, remek tollú szerkesztőségi gárda olyan irodalmi csemegékkel is kedveskedik az olvasóknak, mint a legextrémebb előadók tollából született, a koncertturnék élményeit megörökítő útinaplók. De előszeretettel közölnek nem kifejezetten zenei tárgyú írásokat is, így interjúkat az underground kultúra olyan kiemelkedő grafikusaival, mint Robert Williams, Gary Panter vagy Raymond Pettibon.

Az újság hírnevét jelentősen öregbítette, hogy itt jelent meg Philip K. Dicknek, a világhírű amerikai sci-fi írónak utolsó novellája néhány évvel a szerző halála után.

Boston bajnokai a lemezkiadás rögös ugarán is új ösvényeken taposnak. A FORCED EXPOSURE gondozásában megjelenő lemezeken nem sablonos power-punk ragadja torkon a hallgatót, hanem csupa friss vérre szomjazó zenei toportyán, mint a Big Black, a Sonic Youth, a Spacemen 3, vagy a Halo of Flies. A mindössze két-háromezer példányban préselt, lemezbolti forgalomba nem kerülő, kizárólag a magazin előfizetői részére megvásárolható korongok a gyűjtők ereklyéinek számítanak és csillagászati összegekért cserélnek gazdát a nemzetközi alter-lemezpiacon.

A magazinnal szemben megnyilvánuló szakmai irigység méreteire jellemző, hogy akadtak, akik egy időben azt terjesztették, hogy az újságot a CIA pénzeli, hogy belülről bomlassza szét a földalatti sajtót... Egy biztos: ha szeretnétek egy korty friss forrásvizet nyelni ebben az info-sivatagban, ügessetek sebtében a FORCED EXPOSURE oázisába. Fel fogtok üdülni.

-- Tamás --

HÉTHÜVELYKES HANGATTAKOK

Kislemezek. A vinilirtás első áldozatai. Ma már csak szórvány-hanghordozóként tengődnek ősi földjeiken, a lemezboltokban, hol hajdanán sűrű, zárt tömbben pompáztak. A zeneipar céltudatos, nagyarányú CD- és kazetta-betelepítéssel igyekszik felszámolni a lázadás csóvájának tekintett, megzabolázhatatlan kislemezeket. Pedig a kislemezekkel kezdődött minden. S halálukkal valami nagyon fontos fog véget érni. Ha hagyjuk.

JELLO BIAFRA: Die For Oil Sucker (ALTERNATIVE TENTACLES)
Biafra dörgedelmei az Öböl-háborúról. Jello, öreg barátom, a csetepatének vége: ez a róka elszelelt. (PO Box 11458, SF, CA 94lol, USA)

DEATH TRIP: Chainsaw Goddess (BAD VUGUM)
Igéző rifforgia! A gitárok csikorognak, az énekes üvölt, a dob kolompol, mint ÁLLAT, és hol a lelked? Elvitte a Láncfűrészes Istennő.

DOG FACED HERMANS: Too Much For the Red Ticker (DEMON RADGE)
Két halálian kidolgozott szerzemény tündököl a korongon; ugyanaz a magabiztosan ívelő, ádázul lüktető etno-funk-punk, amit már korábban megszokhattunk. Hallgatni, tapogatni és szagolni e lemezt az élet nagy ajándéka, kicsinyeim. (PO Box 14767, lool LG Amsterdam, HOLLAND)

DRUNKS WITH GUNS: Punched In the Head (SHOCK)
Fejemre esett egy tégla, csörömpölni és üvölteni akarok! (26 Stanley Road, Chingford, London E4 7DB, UNITED KINGDOM)

FUCK GEEZ: Love Drink (MCR COMPANY)
Zenei rendező: Yumikes. Látványtervező: Yumikes. Zenekarvezető: Yumikes. Na és mit gondoltok, vajon a borítón ki sütkérezik roppantul elgondolkodva, amolyan intellektüel mélabúval a tekintetében? Nyertetek. Yumikes itt, Yumikes ott, Yumikes mindenütt. Ez a kis paprikajancsi Toncsi japán megfelelője. Ugyanaz a nevetséges ego-trip. Ugyanaz a visszamaradott tapló-punk, amitől már évekkel ezelőtt is kijött a gálám. (157 Kamiagu Maizuru, Kyoto 624, JAPAN)

HALO OF FLIES: Human Fly (FORCED EXPOSURE)
Tüneményes! A magjáig lehántott, az alapokra visszavezetett, észvesztően durva CRAMPS és URINALS-átiratok. Mmmmmm, de jó.

HALO OF FLIES: Richie's Dog (SILT BREEZE)
Egy korábbi stúdiómunkálatokból megmaradt nóta és két koncertfelvétel. "Az egész kurva várost jól meg kéne nyírni!" -- rikoltja Tom a mikrofonba. A szívemből szóltál, öregfiú. (PO Box 53297 Philadelphia, PA 191o5, U S A)

JAWBOX: Tools and Chrome (DISCHORD/DE SOTO)
Csillogó szemű, kerekded '77-es punk. Egyelőre csak négy dal, de hamarosan kijön tőlük egy teljes album a DISCHORD-nál. (PO Box 6o335, Washington, D.C. 2oo39, U S A)

JESUS LIZARD: Chrome (TOUCH N GO)
A legendás CHROME "TV Has Eyes" és "Abstract Nympho" c. nótáinak dallamvázából felépített, veszettül fújtató, világbajnok rockdal. Nem soka veszkődtek a számok hű tolmácsolásával, lazán átültették őket a saját stílusukra és a végeredmény kenterben veri a "Half Machine Lip Moves" c nagylemezen található eredeti változatot.
A "Human Fly" és a "Juutalaiset" mellett a legjo kislemez, ami 199o/91-ben napvilágot látott.

KILLDOZER: Yow! (TOUCH'N'GO)
Úgy sejtem, ez afféle rádiós támogatásért esdekl kislemez. Kimásoltak egy kitűnő dalt a legjobb albumukról (Twelve Point Buck) és a régi italt felnemesítették egy Janet Jackson-feldolgozással mely az aszfaltbetyárokról szól. Nem rossz ötlet a KILLDOZER, mint a jenki lurkók erkölcseit vigyázó csapat... --Atom Anti--
(PO Box 2552o, Chicago, IL 6o625, U S A)

LAZY COWGIRLS: The Long Goodbye és Teenage Frankenstein (SYMPATHY FOR THE RECORD INDUSTRY)
Szárnyaló garázs-rock Amerika legbeindultabb koncertzenekarától. Ráadásul a korongok köldökzsongító mályva, illetve bikavadító vörös színben ragyognak. (49ol Virginia Avenue, Long Beach, CA 9o8o5, U S A)

LIIMANARINA: Juutalaiset (BAD VUGUM)
Csodálatosan gügye lemez! Dobogni akarok a lábammal, és lovagolni a hokedlin, és lábast püfölni! Lezsírozott sörök ezrei a hűtőben, a lány már a kádban, vergődő hallal a kezében! Röf-röf-röf! (Box 362, Oulu 9olol, FINLAND)

LOVE CHILD: Moondog (FORCED EXPOSURE)
Meg kellett küzdenem a 14. számú magyar királyi Vámhivatallal, hogy karjaimba vehessem e lemezt, mivel a furfangos parancsnok-helyettes szerint a borító sérti az **általános** ízlésnormákat.
A vitatott kép egy gerincre fektetett, élveteg mosolyú dámát ábrázol, aki ménkű csini mankóit pajzánul egy viharvert macsek háta köré fonja.
A muzsika legalább ilyen gusztusos: nyöszörgő, sóhajtozó énekdobogás, amit nagyszerűen pörget mind tovább és tovább a fürge gitártag.

RESIDENTS: Satisfaction (RALPH)
A Jagger/Richards klasszikus simogatóan disszonáns átirata. A RESIDENTS-i fogókkal velőtrázó hangokat lehet kicsalni a tömött húsú áldozatból. Szado-mazochista orgazmus.
(444 Grove St., San Francisco, CA 94lo2, U S A)

SEBODAH: Gimme Indie Rock! (HOMESTEAD)
Most már világos, hogy miért rúgta ki Lou Barlow-t Mascis papa a DINOSAUR JR.-ból: zenésztársa túl sok jó dalt írt. Barlow új zenekarával igazi, romlatlan "indie rockkal" rukkol ki a lemezen: olyan **szándékosan kezdetleges**, csapkodó hangzással, mint ami a "Poledót" jellemezte. Remélem, a nyávogó hangú J apó kagylózza e művet s kezdi felismerni, hogy elszállt az idő. Felette.

SKULLFLOWER: Slaves (FORCED EXPOSURE)
Sötéten tornyosuló gitár-viharfelhő. Verj meg, eső, ezerszer! Ezerszer, és még egyszer!

SONIC YOUTH: Silver Rocket (FORCED EXPOSURE)
Két nóta a "Daydream Nation-ről" kérges, reszelős változatban. Brilliáns koncertfelvétel!

SPLINTERED: Nothing (SHOCK)
Az angol gitárzene látványosan két ágra szakadt. Az egyik irányzathoz a Stone Roses, a Happy Mondays és nyikhaj bajtársaik tartoznak, akik tehetségüket (már ha egyáltalán beszélhetünk ilyenről...) talmi sikerekre váltva, könnyed popzenét játszanak, míg a másik csoporthoz azok a szélsőséges gerillák tartoznak, akik minden eddiginél makacsabbul ragaszkodnak másságukhoz és veszedelmesen eltorzított, térhatású gitárhangzással kísérleteznek. A PLAYGROUND romjain létrejött SPLINTERED (vezetőjük Richo, a GRIM HUMOUR fanzine idomára) habókos porszívó-gitár-zenebonával száll a ringbe -- teljes sikerrel. Legalábbis nálam akár mindennap tisztogathatnának.

STRELNIKOFF: 45% vol. (YOOP)
A "Tudranktufak" szövege olyan helyesírással íródott, hogy csak mi kelet-európaiak tudunk megpillantván megértően összebólogatni. Szaxofonnal megcukrozott, pompás feldolgozás. S a lemezborító is jó disznó. (Stojic Marin, Gruska 16, Zagreb 41ooo, CROATIA/YUGOSLAVIA)

STRETCH HEADS: Eyeball Origami Aftermath Wit Vegetarian Leg (BLAST FIRST)
Na, ezek sem kergülnek már meg. Az "Afganistan Bananastan" és az "Incontinent of Sex" az első nagylemez lórúgását idézik. A fonákoldalon Russel Grant és BONEY M-feldolgozások jelentik a vigalmat. (429 Harrow Road, London, Wlo 4RE, UK)

SUB: Sunshine (SUB)
Picinyt döcögő STOOGES-átirat (Ann), amelyen éppúgy érződik egyfajta "vodkabú", mint a többi, a hatvanas évek végéről/hetvenes évek elejéről

AZ ISTEN MALACA 2. SZÁMÁNAK TERVEZETT TARTALMÁBÓL:
INTERJÚ A DEAD C-VEL, AZ ARCHBISHOP KEBAB-BEL, BIAFRÁVAL; ÍRÁSOK A SPACEMEN 3-RÓL, A DRUNKS WITH GUNS-RÓL, A BAD BRAINS-RŐL, A SUICIDE-RÓL; MILAN BALÁZ SZÓL A SWANS-RÓL; ANGOL ANARCHISTA LAP JÓTANÁCSAI JÖVENDŐBELI BOLTI SZARKÁKNAK; TANULMÁNY A MAGYAR KÖNNYŰZENE TITKOS ÖSSZEFONÓDÁSAIRÓL, STB. MEGJELENÉS TAVASZUTÓN.

RENDSZERVÁLTÁS

Már háromszor volt olyan szerencsénk, hogy Budapesten láthattuk a világ egyik legjobb koncertzenekarának számító kanadai NoMeansNó-t. A forró hangulatú Lyukbeli fellépés után John Wright dobossal csacsogtunk.

Megragadott a Dark Ages (Zordon Idők) c. nótátok szövegének **egyik sora:** "A keleti elvtársak sok mindenre túl késön ébrednek rá/Az ember szabadon igazán leigázható." **Ti is úgy gondoljátok,** ahhoz, **hogy az emberek manipulálhatók legyenek, azt kell hinniük,** hogy nincsenek **manipulálva?**

Ne haragudj, de ezt nem értem.

Azt gondolom, **hogy Nyugaton a vezetők** bölcsebbek voltak, **mint itt. Hamarabb felismerték, hogy a népet úgy lehet** kordában tartani, ha - **látszólag -** biztosítják számára **a szabadságot.** Keleten még nem mosták **ki az emberek** agyát, itt a nép **pontosan tudta, hogy** diktatúrában él. **Nyugaton a nép sohasem** lenne képes **megdönteni a rendszert,** csak ha a **szabadság minden foszlánya** szerteszállna. **Talán Angliában. Az** évszázad **legnagyobb zendülésére került sor nemrégiben a Trafalgar** Square-en. Érted, **mire gondolok?**

Igen, teljesen igazad van. A nyugati ember szabadsága inkább az önrendelkezési jog magasabb fokát jelenti. Útlevéllel a kezemben a világ minden pontjára elutazhatok, igaz, most már ti is, de ez még nem jelenti azt, hogy a nyugatiak szabadok lennének. A megélhetés gazdasági törvényeihez vagyunk láncolva. Lehet, hogy bennünket jobban megfizetnek és az életszínvonal magasabb, de minden nagyo drága, és az állam igen csekély segítséget nyújt az állampolgároknak. Különösen igaz ez Amerikában (Kanad számos szociális programmal dicseke het) ahol a sajátosan értelmezett szabadságelv alapján azt teszel, am akarsz, de ebben az is benne van, ho az éhségtől felfordulhatsz az utcán senkitől sem várhatsz segítséget. A kommunista ideológia nagyon jól hangzik, de gyakorlatilag megvalósíthatatlan. Természetesen én is a baloldallal rokonszenvezem, nem a kommunista, hanem a szocialista politikával. Felelősek vagyunk embertársaink sorsáért. Az amerikai rendszer nagyon rideg, nem törődik az egyénnel. Az a rendszer saját magát pusztítja. Az Egyesült Államok leszálló ágban van. Pár éven belül el fogják veszíteni vezető szerepüket a világban. Rendszerüket bemocskolja a bűnözés és a szegénység. Amerika ren geteg problémával küszködik. Sok különböző kultúra keveredik egymással. **Ami nagyon egészséges.**

Igaz, de az viszont már nem egészséges, hogy tombol a rasszizmus és a fanatizmus. Kanadában a francia anyanyelvű és az angol anyanyelvű lakosság között a kulturális különbségek s nehézségek ellenére nem tapasztalható olyan nagyfokú intolerancia és félelem, mint a feketék és a fehérek között az USÁ-ban. Nem is tudom, hogy van-e olyan rendszer, amelyben megoldódnak ezek a problémák. A rendszer csak azoknak jó, akik működtetik.

Mit szólsz a kelet-európai változásokhoz?

Láttuk a kegyetlen képeket a kanadai tévében a magyarok és a románok közötti villongásokról. Nagyon szomorú volt. Úgy tűnik, hogy cseberből vederbe kerültek. Ceausescu egy brutális állat volt. Ha élne, biztosan örülne, hogy milyen súlyos problémákat sikerült a nép nyakába sózni. Az emberek nem a természetes határok között kénytelenek élni, ráadásul olyanokkal, akiket látni sem bírnak.

Határozottan rendreutasítottátok a túlságosan agresszív közönséget a bulin. Gyakori az ilyen heves reagálás?

Igen, állandóan szembe találjuk magunkat ezzel. Nem bánom az agresszív viselkedést, ha valami céllal történik. A férfi-agresszivitás roppant nagy erő. Nem mindig pozitív, ez igaz. Úgy gondoljuk, hogy az agresszivitást valamilyen cél szolgálatába kell állítani, hogy az ember alkosson vagy éppen romboljon. Az embernek meg kell tanulnia helyesen bánni ezzel az erőforrással, valamilyen pozitív célra felhasználni. Nagyon agresszív a közönségünk, de ez nem baj. Ma este ez elég értelmetlen volt. Nem ügyeltek a körülöttük levőkre. Szeretem látni, ha a közönség elengedi magát és beindul, de soha nem szabad elfelejteni, hogy egymásért és nem egymás ellen vagyunk. Figyelni kell azokra, akik nem akarnak középen tombolni, hanem csak nézni akarják a koncertet. Nem szabad hagyni, hogy néhány seggfej tönkretegye a bulit!

Ennek az új 12"EP-nek, amin a "Wrong" LP-ről kimaradt dalok vannak rajta, az a címe, hogy a "Pozitív gondolkodás ereje". Ez valamiféle utalás a Big Black hasonló című nótájára, a "Szabad furgonozás erejére"?

Nem, nem! **(nevet)** Teljesen más történet. Semmi elképzelésünk nem volt, hogy mi legyen a cím, és éppen a dalcímek felett tűnődtem. "I Am Wrong" (Nincs igazam), "Manic Depression" (Mániás depresszió) és "Life In Hell" (Élet a pokolban)... Na, igen, a pozitív gondolkodás ereje... **(nevet) Jónéhány dalotok szól a depresszióról és a borúlátásról.**

Az élet nem csupán szép dolgokból áll

NOMEANSNO

FOTÓ: FEJÉR ZSUZSA

Nem riadunk vissza attól, hogy szövegeinkben olyan témákról ejtsünk szót, amelyek foglalkoztatják az embereket, de nem igen beszélnek róluk. A problémákkal meg kell birkózni, s nem menekülni előlük.

Mesélj a terveitekről!

Nos, sokan teljesen reménytelenül keresik azokat a lemezeinket, melyek még a "Sex Mad" előtt jelentek meg kis példányszámban, Kanadában. Hamarosan újra megjelentetjük egy eredetileg 1985-ben kiadott maxi EP-nk, a "You Kill Me" átkevert változatát. Aztán szeretnénk kihozni valamikor egy koncertalbumot is, de ezt még ne írd meg, mert lehet, hogy másképp döntünk.

Nyugi. Kiválóan képzett, nagy tudású zenészek vagytok valamennyien. Nem gondoltatok még arra, hogy leszerződjetek valamelyik mamut-lemezcéghez?

Nem hiszem, hogy náluk a helyünk. A mi zenénk nem a piacra való.

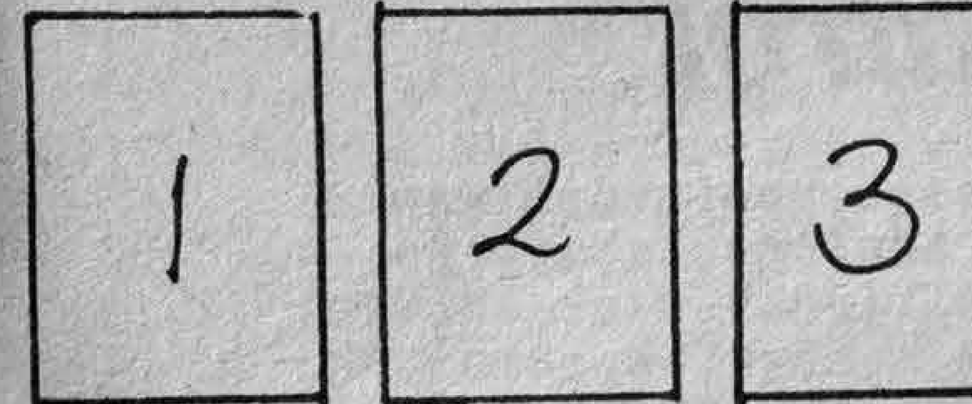
Pedig hihetetlenül népszerűek lehetnétek!

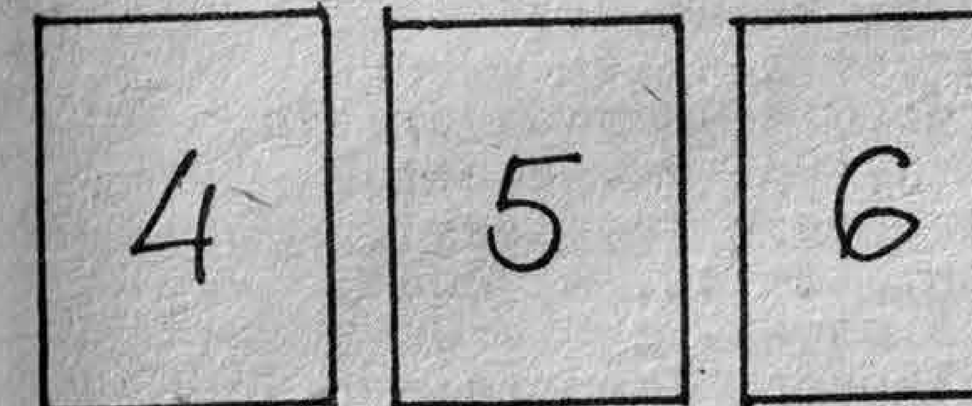
Éppen ez a probléma. A mamut-lemeztársaságok megszüntetik a zene belső indíttatását, **termékké** változtatják, amit el kell adni. A lényeg az, hogy minél eladhatóbb legyen. Talán az első lemezednél még tiszteletben tartják az elképzeléseidet, kiadják és kelendőnek bizonyul. Megjelentetik a másodikat is, és ha az is jól fogy, de **nem jobban**, mint az első, akkor a mamutcég közbelép: itt és itt változtatnotok kell! S ekkor az ember elveszíti arcát. A mamut-lemezgyárakat csak a pénz érdekli. Minden új lemez eladási mutatója kedvezőbb kell hogy legyen az előzőnél. Ha már mindent kiszedtek belőled - eldobnak és egy új név után néznek. Ha egy zenekar **különbözni akar, alternatívát kíván felmutatni** a popzenével szemben, akkor függetlenül kell dolgoznia, különben elveszíti hitelességét és beszívja az örvény.

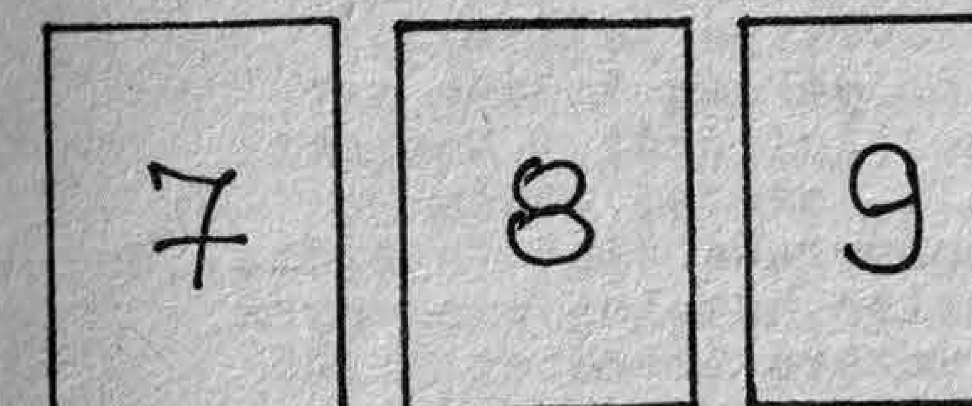
Egyébként semmi bajom sincs a popzenészekkel. Végül is, ha belegondolunk, **Liszt** igazán eredeti popzenész volt. **(nevet)** A lényeg az, hogy soha nem fogjuk eladni magunkat és nem fogunk óriás lemezcéghez szerződni. Nem kötünk kompromisszumokat.

Lévay Tamás

78. OLDAL:

BABOON MINDENRE KÉPES A HÍRNÉVÉRT!

1/ Vajh miként fogok élni az emberek emlékezetében, miután letettem a lantot? Hogyan végzi be az ember?

2/ Vajon emlékeznénk-e Marilyn Monroe-ra, ha még élne? Vagy Jim Morrison-ra? Sid Vicious-re? Darby Crash-re? (buszmegálló): Hogy kire?!

3/ Ha legendává akarsz válni, akkor kell lelépned a színről, amikor még beszélnek rólad!

4/ Csak úgy nyerheted meg a játszmát, ha... meghalsz!

5/ (kisördög): Húzd meg! Húzd meg azt az istenverte ravaszt!

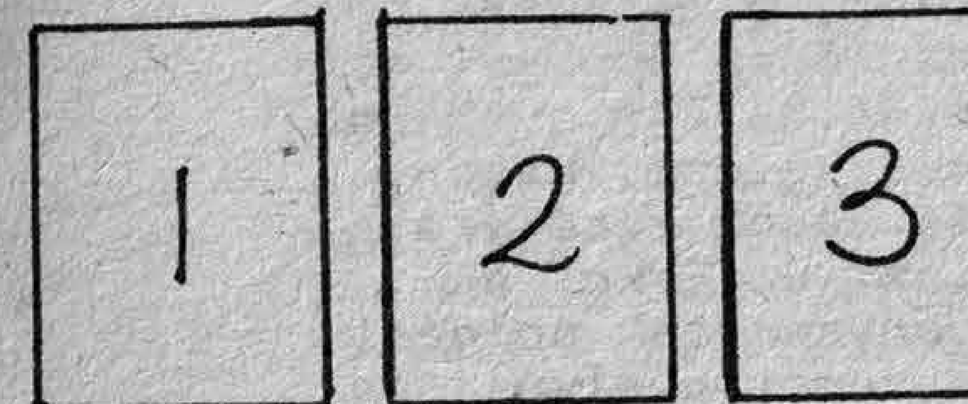
6/ (Baboon meghúzza)

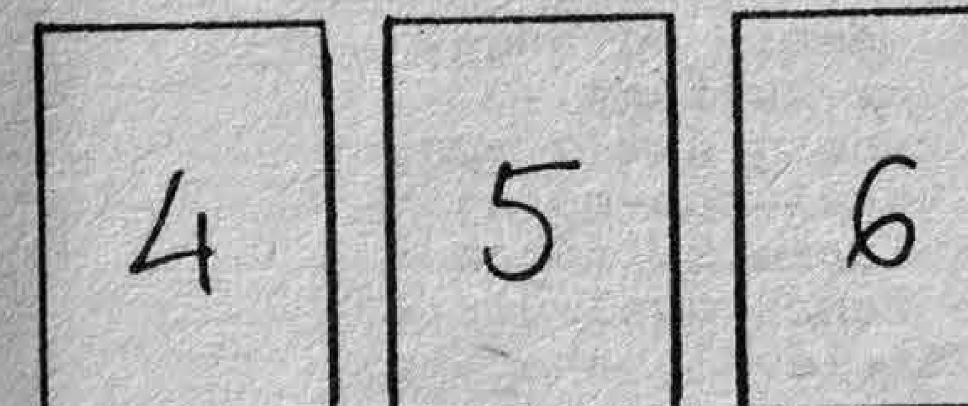
7/ Az öngyilkosságért Baboon-t legott a POKOLBA postázzák! (Baboon): Kegyelmezz nékem, óh, minden poklok Ura! A te kedvedért történt minden! (Nagy Sátán): Az idők végezetéig a tisztító tűzben fogsz égni, fiam! Na, most tűnjetek el, még részt kell vennem egy megnyitón. (sátánporonty): Pompás!

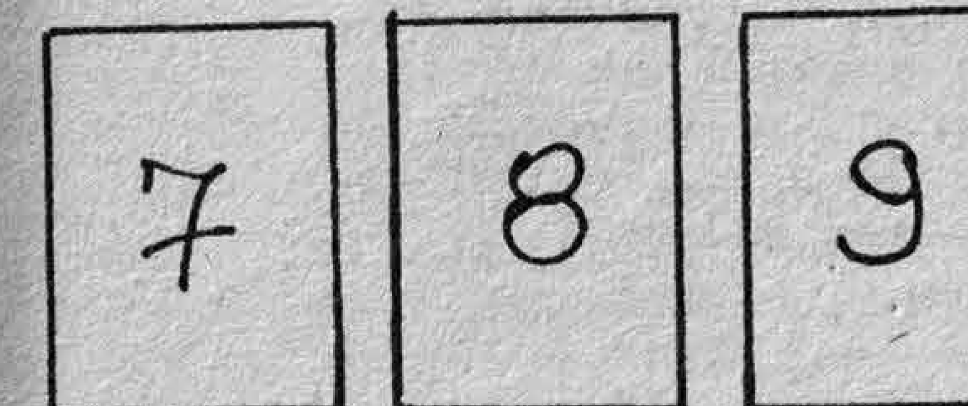
8/ Jaj!

9/ Eközben az élők földjén... (élénk tekintetű csóka): Hallottad? Valami Dadoon Booley nevű faszi szétlőtte a fejét! (még élénkebb tekintetű csaj): Az meg ki?

28. OLDAL:

A LEMEZGYŰJTŐ TÖRTÉNETE

1/ Lou lemezgyűjtő volt.

2/ Lou kibaszott nagy lemezgyűjtő volt. (kisördög): Minden punklemez, ami valaha megjelent... és mind a tiéd!

3/ Aztán egy végzetes éjjelen leégett a háza és mindene odalett.

4/ Először öngyilkosságot akart elkövetni...

5/ De aztán ráébredt, hogy semmi értelme kioltania élete lángját, hiszen valójában FELSZABADULT! (Lou): Új életet kezdek!

6/ Munkatársai rögvest észrevették a javulást. (csokornyakkendős pofa): Lou tényleg megváltozott! (csajszi a szélen): S én mindig azt hittem, hogy homokos!

7/ Magánélete "kilőtt"... (Lou): Légy a feleségem, drágám, és legyen sok-sok gyermekünk!

8/ S most örül, mint majom a farkának.

9/ Szolgáljon példaképül a jövő lemezektől mentes fiatalságának számára! (Lou): Szép az élet!

Gondolatok a Nemzeti Zenei Fesztiválról

Nemzeti zenénknek számos vonulata és összetevője van. Legősibb rétege a magyar-ugor együttélés idejére tehető és 2-3 ezer éves is lehet. Ezt a kétfokú daltípust azok az öt-fokú siratók és ereszkedő pentaton dallamok követik, amelyek cseremisz és csuvas rokonságot mutatnak, de az ótörök a feudális államisággal népünk európai egyházi és világi zenei hatás alá kerül, amely mindenekelőtt az udvari zenén érződik.
A népzene csak igen lassan fogadja be a gregoriánt és a környező népek zenéjének hatását; jelentős részüket megmagyarítja, pentatonizálja. A keleti és a nyugati hatásokat ötvözhették a vándor énekmondók és szórakoztató hangszeresek (igricek).
Az ezredközépre kialakul a sípos, rézfúvós, lantos, hegedűs, dobos zenészek komoly tábora. Tovább él a pogány gyökerű hősi ének. Mátyás jelentős reneszánsz kultúrát "importál".
Az ezredközéptől megerősödik a városi zenei élet, a komolyzene is sok szálon fut, de pezsgése ellenére szinte valamennyi műfajra a Nyugat fáziskéséses és szolgai követése jellemző.
A XVIII. században betelepülő idegenajkú polgárság tovább tarkítja a szétesővé és felszínessé váló zenei kultúrát. Nemzeti zenei egységet és felvirágzást csak a XVIII. század végén feltűnő verbunkos tud teremteni. Ez a cigányzene első fejezete.
Míg Nyugat-Európában a viszonylag változatlan hatalmi viszonyok erős udvari kultúrákat hoznak létre, ami vezető szerepet biztosít a komolyzenének, a változékony történelmű Magyarországon a "szórt" zenei kultúra az erős, ez őrzi a nemzeti identitást.
A városi fejlődéssel keleten a népzenére települ egy igen erős városi népzene (Bartók hívja így), melynek elsődleges művelői a cigányok szinte valamennyi társadalmi réteg zenei kultúráját és a környező népek zenéjének hatásait is egybegyúrják. Ez a zene szól az országgyűléseken, a császári udvarban, a 48-as forradalom idején a hadszíntéren éppúgy, mint a debreceni kormány szálláshelyén. Jelentős hatást gyakorol a nyugati és orosz komolyzenére, irodalomra; Liszt, Haydn, Mozart, Csajkovszkij, Brahms, Beethoven és mások zenéjére.
A kor hazai romantikus komolyzenéjében Liszt és Erkel a (polgári) nemzeti tudat hordozója. A cigányzenének polgári, paraszti, nemesi ága is van. A verbunkos zenei nyelvújítás, amely párhuzamos az irodalmival. Nyugat-európai megfelelője nincs, loo év múlva tűnik fel hasonló erejű és jellegű zenei struktúra Amerikában - a hangszeres blues, amely ugyanúgy népzenére épülő hangszeres műzene és polgári kultúra.
A cigányzene zárófejezete a XX. század közepéig aktív magyar nóta, amely 25-3o ezres dalkincsével egy korai pop-műfaj.
A XX. század a hanyatlás időszaka. A populáris kultúrában a századelőn lett volna szükség egy újabb zenei nyelvújításra ütősök, tangóharmonika, rézfúvósok bevételével, ahogy az a környező népeknél, vagy pl. Észak-Afrikában történt.
Bartók és Kodály neve fémjelzi a komolyzene második nagy nyitását a népi kultúrára. Nincsenek könnyű helyzetben.
Kodály a XIX. sz. végi zenét három részre szakadtnak látja: az olasz-német szellemiségű "magaskultúrára", a Magyarország irányában "alászálló" Liszt-Erkel vonalra és a cigányzenére.
Az egyesítés, az új szintézis Kodályéknak sem sikerül.

A "tisztaforrás" ideológiájával túl régre nyúlnak vissza, elhatárolják magukat a népies műzene újításaitól, azaz nem szervesen nyúlnak a nemzeti zenei kincshez, és udvari kultúrát, komolyzenét hoznak létre egy olyan korban, amely nem udvari beállítottságú - ellenkezőleg - nagyon erős saját populáris hagyományai és igényei vannak.
1945 után a sztálinista kultúrpolitika gondoskodik róla, hogy elmaradjon a harmadik - elektronikus, rockzenei - nyelvújítás is. Idegen - mindenekelőtt mediterrán - slágerzenét erőltet a népre, ugyanúgy, mint a Szovjetunióban, mert ez a legproblémamentesebb és "legoptimistább" könnyűzene. Ezzel szegül szembe a Nagy Generáció, amely a szókimondó és dramatikus angolszász rockzenével azonosítja magát. Az Erdős Péter nevével fémjelezhető sztálinista kultúrpolitika és a Nagy Generáció egyaránt idegen zenei kultúrák jegyében feszülnek egymásnak.

KORUNK HŐSE: A GAZEMBER

Néhány felszínes kísérlet (ILLÉS) után a rockzene nemzeti vonala végérvényesen elsüllyed. Élvonalbeli képviselője nincs. Ahol a szöveg- és gondolatvilág nemzeti, ott a zene nem az. A "FONOGRÁF" együttes klasszikus angolszász dallamra ülteti át a Nemzeti Dalt (szégyen!), az "István, a király" felszínes zenei eklektika, amelynek inkább Amerikához, mint Magyarországhoz, nevezetesen Hoolywoodhoz és a musical-hez van köze. Akik viszont szervesen gondolják a régi és nemzeti hagyomány továbbvitelét (GÉPFOLKLÓR, SEBŐ, stb.), azok vagy lemondanak a modern szövegvilágról és imágóról, vagy egyszerűen maffia-okból kerülnek a másodvonalba: nem találják meg a hangot a hanglemezgyári és a TV-s kultúrpolitikai maffiával (ahogyan én sem). Itt tartunk ma. Két zenei nyelvújításról lemaradva, ifjúságunkban és felnőtteinkben nem is tudatosodik, hogy zeneileg mennyire manipuláltak.
A Nemzeti Zenei Fesztivál seregszemle. Magyar zenét művelő és szervesen továbbfejlesztő produkciókat mutat be. Az ősi zene, a kortárs zene és a hardcore elemeit ötvözi a VHK; erdélyi táncházi zenét játszik a MUZSIKÁS; a hard rock, a jazz és egy tágabb - közép-európai - folklór világában mozog a BARBARO, a jazz műfaj szívós folkkal kísérletező képviselője a DRESCH-QUARTETT, magam több hagyományréteg elektronikus feldolgozásával foglalkozom. Célunk: visszavezetni a nemzetet saját kultúrájához. Csak így vesz komolyan a világ, csak így lehetünk Európa tartós pillére és dunai fellegvára. Saját helyünk optimális létformáját és műveltségét nekünk kell kialakítanunk és felmutatnunk. Ha egy nemzet erre nem képes, nem tarthat igényt a hazájára, ha viszont ő ismeri és éli meg legtökéletesebben a hely szellemét, akkor jogosan lehet büszke rá.
Ez a modern nemzeti érzés és büszkeség jogalapja és lényege.

Waszlavik László

SZABAD SAJTÓ

ÍRTA: D. KENESE HORKA

OLVASNIVALÓ 1. szám
Ugord át a lapos címet és vesd magad a méltóságteljes anarchista habokba. S ha valaki legközelebb arról nyöszörög, hogy Magyarhonban nincs sajtóorgánuma a radikális, azonnali cselekvésre kész ifjúságnak, habozás nélkül kínáld képen a sírómasinát egy formás féltéglával. Naszi bácsi és lelkes csapata remek munkát végzett. Kiemelkedik a kiválóan szerkesztett, színes interjú az (időközben újjáalakult!) Anyátokkal, a **hű** Dog Faced Hermans-, Ex- és Crass-szövegfordítások, nem beszélve a kibaszottul szellemes karikatúrákról, melyek átfogó képet nyújtanak a hazánkban uralkodó paradicsomi állapotokról. Az OLVASNIVALÓ ára 4o forint. Mint egy sör, bogárka. Csak ez sokkal mámorítóbb. (EGER, Rózsásdűlő u. 8., 33oo)

OLVASNIVALÓ 2. szám
Nasziék nem engednek a magas színvonalból. Igen mutatós szövegszerkesztésben interjúk olvashatók a Chumbawambával, az Agnostic Front-tal, az AMD-vel, délcegen virítanak az MDC-, NoMeansNo- és Conflict-szövegfordítások, ám számomra a csúcspontot Naszi **látványos** beszámolója jelenti a bécsi Antifasiszta Fesztiválról. Szóval megnyerő a második szám is, de a következőtől (CRASS) be fogtok szarni. (Feltéve persze, ha Rácz "Kutyákat akarok tartani" Mihály, a Második Látás maffia kápója lemond arról, hogy két oldal szállítása ürügyén társkiadói jogokat gyakoroljon egy negyvenoldalas újság felett. Éljen az individualizmus...)

A BÚVÁROK REMÉNYKEDNEK (ÉS... GÓL) 1. szám
Képzeld el, hogy reggelente nem a virágos Pesten ébredezel, hanem "tirpáktenger" közepén, a szikes Nyíregyházán. Pajkos cigányfiatalok, esténként fáradtan TV-jük elé rogyó nyárspolgárok, s "alternatív gyerekek" ezrei ölelnek izzadó keblükre minden **áldott** nap. S nem menekülsz el a sorsod elől, de elébe mész, üstökön ragadod és a pofájába üvöltesz. Két bátor szívű legény készíti ezt a lenyűgöző újságot, beleadva minden keserűségüket, dühüket és vérfagyasztó humorukat. Jól orron fricskázzák a VHK-t, az Aurórát, a "gru'tikat" meg hasonlókat. Említésre méltó még a véres valóság minden színében ragyogó, "háromdimenziós", **egyedi** plakát, illetve a remekbe szabott fotók az első mohikánfrizurás miniszterelnökről, Sotárról (álruhában a Közel-Keleten...) és Vigiről. Az i-re a pontot a "bűrfejű" metamorfózisáról szóló rekeszizomrengető képregény teszi fel. Szóval pattanjatok: (3o Ft, Szabó Balázs, Nyíregyháza, Kodály út 34/29., 44oo)

A BÚVÁROK REMÉNYKEDNEK UND... HOJE (sic) BÍRÓ 2. szám
Talán még a bemutatkozó számnál is jobb. A BÚVÁROK... nem egyszerűen csak egy zenei lap, inkább egy roppant vidám és szemtelen anarchista sajtófintor. Aki ettől sem fakad kacajra, annak már lőttek. Ebben a számban olvastam a legjobb F.O.System-interjút, amely valaha született. Van itt még egy színesen illusztrált, mérnöki pontossággal megírt beszámoló a Répafesztiválról, "kötetlen, baráti hangulatú" beszélgetés a 2Bad-del, Richard Claydermannal, megdöbbentő dokumentumok az egyik szerkesztő viszontagságairól a kommunista korszakban, és így tovább. A Búvárok azt írják, amit gondolnak, ami igaz -- és ami mókás. Magyarország legjobb lapja. (3o Ft + postaköltség)

SZEMÉTTELEP 1. szám
Ez a kölyök biztos' sokat olvassa a Második Látást. Úgy kell neki. (3o Ft, Báthory Gábor, Budapest, Páskomliget út 55., 1156)

GENYÓ SZÍVÓ DISZTROLY 1. szám
Anarchista bulvárlap? Hát ilyen még nem volt, az tuti. Bucó, a Nagy Sátán kíméletlenül és könyörtelenül kigúnyol mindent, ami ostoba és nevetséges manapság "alternatív zenei körökben". A Müller Péter-interjút a színtér minden pihés nyakú újoncának a kezébe adnám, hadd röhögje ki a belét. Pimasz és mulatságos. Punk rock. (3o Ft + postaköltség, Pozsonyi Ádám, Budapest, Jakab Károly u. 2o., 1148)

GENYÓ SZÍVÓ DISZTROLY 2. szám
Bucó ötven példány után visszavonta ezt a számot. Pedig olyan jók ezek a Voivod-szövegek.

FORCED EXPOSURE 16. szám
Ennek a félkegyelmű bolygónak akad néhány igen komoly szellemi műhelye, s nyilvánvalóan ezek egyike a Byron Coley és Jimmy Johnson szerkesztette "MESTERSÉGES MEGVILÁGÍTÁS". Ebben a számban olvasható egy meglepő tényeket feltáró interjú Glenn Brancával, a nagy New Yorki túlélővel, továbbá Savage Pencillel, aki egy eszelős angol grafikus (Sonic Youth, Big Black, Skullflower lemezborítók, etc.). Lisa Suckdog gusztusos, a részletektől sem visszariadó útinaplója teszi kerekké e számot, no és azok a lemezkritikák, melyeket böngészve egy pillanatra hajlamos vagy elfeledkezni az ősi szabályról: zenéről írni olyan, mint szobrokat táncra tanítani. Pillogj be a FORCED EXPOSURE kohójába és tágulni fog a buksid, buksi. (Tíz amerikai dollárért felcsippentheted: PO Box 91o2, Waltham, MA o2254, U S A)

FORCED EXPOSURE 17. szám
A borítóról a veterán MX-8o tagjai tekintenek le, a lap vezetői terjedelmes cikkben számolnak be az együttes munkásságáról. A megint-terjúvolt sci-fi író ezúttal Rudy Rucker, de nyilatkozatot kértek Alexandro Jodorowsky filmrendezőtől (**El Topo**) is. A 17. szám éke mindenképpen az éles szemű megfigyelő, Eugene Chadbourne riportja az egyesülés utáni Berlinből meg Steve Albini sajátos hangú tudósítása arról, hogy milyen volt lemezt készíteni a Jesus Lizard-dal, a Tad-del, a Pixies-zel (a rajongóknak nagy szeretettel ajánlom) és mind a többivel. S majdnem kifelejtettem Richard Meltzer felkorbácsoló, zaftos novelláját arról, hogy miért előnyös egy rock-kritikusnak részt vennie vad Los Angelesi bulikon. Összegezve: a FORCED EXPOSURE munkatársai míves angolsággal írnak olyan zenekarokról (is), melyek nem bambáskodnak hanem munkára fogják a ványadt agyad. Pengess ki huszonkét jenki bukkót és a **következő** négy szám a birtokodba juthat, egy ajándék MX-8o kislemezzel megspékelve. (Címet lásd fent!)

MAXIMUMROCKNROLL 8o-1o2. számok
Felütve a punk Bibliájának számító San Franciscó-i fanzine-t, örömmel tapasztalja a szemlélő, hogy a Központi Bizottság titkárai váltottak, és már nem tekintik burzsoá frakciózásnak a sablonpunktól "elhajló" zajos-kísérletező, **valóban szabad** muzsikálást. Sajnos, még mindig rengeteg férc-interjú fárasztja az olvasót, az újság hemzseg a dögunalmas színtéri beszámolóktól, s gyakorlatilag csak a szerkesztőségi jegyzetek, elsősorban a szakadár Mykel Board tollából valók jelentenek érdekességet. Kétségtelen azonban, hogy - havi lapról lévén szó - a MRR tudósít leggyorsabban az új lemezek megjelenéséről, ha nem is milyenségéről. (Húsz jóképű zöldhasú leszurkolásával elő lehet fizetni a következő hat számra: MRR, PO Box 59, London N22, U K)
(Az igazság kedvéért szögezzük le, hogy a Maximum azon számai egész' ügyesek, melyek hasábjain nem ideológiai csatározás folyik, hanem egy fontos, érdeklődésre számottartó témát járnak alaposan körül. Így szeretném felhívni a figyelmet a 98. számra, melyből mindent megtudhattok a kalózlemezkiadásról. Megszólalnak az áldozatok (Jello, Ian MacKaye, Corey Rusk,etc.) de az elkövetők is (névtelenül) a fogyasztókkal egyetemben. Mivel a kalózlemezkiadás egyre aktuálisabb lesz, most, hogy a hivatalos kiadók meghirdették a vinil kiirtását a porondról (annak ellenére, hogy van rá igény), itt egy pompás lehetőség a tájékozódásra - a szerk.)

FLIPSIDE 71. szám
Az amerikai punkóceán másik gőzöse kicsivel szerencsésebben siklik a habokon. Szellős interjúk a (borítón is feltűnő) Helmettel, az újból összeállt X-szel (ezeknek is elfogyott a suskájuk), a Skinny Puppy-val és a Killing Joke-kal. Nem mondom, pofás ez a színes fedőlap, de nekem a "FONÁKOLDAL" rokonszenvesebb volt három-négy évvel ezelőtt, amikor még nem tettek szert országos népszerűségre, és határozottan kiálltak a "think globally, act locally" (gondolkodj térben, cselekedj helyben!) vezérelv mellett. (3o amerikai dollárért előfizethetsz hat számra: PO Box 363, Whittier, CA 9o6o8, U S A)

GRIM HUMOUR 15. szám
Ódon albioni zine. Az utóbbi időben már közel kilenc hónap is eltelik két szám megjelenése között, de ez csak kibaszottul **megérleli** a lapot. Kedélyes csevegések a Bitch Magnettel, a Tad-del, a Fire Party-val, a Sofahead-del. Stefan Jaworzyn ad számot a Skullflower ténykedéseiről, s lemezcége, a Shock Records legújabb csodáiról. Tonnányi könyv-, film- és lemezkritika, meg egy nagyszerű képregény. Két fontért a tied lehet: (PO Box 63, Herne Bay, Kent, CT6 6YU, U K)

GRIM HUMOUR új folyam, 1. szám (Nyugi, ez nem a Beszélő... - a szerk.)
Szeretem ezt az újságot, mert új zenekarokra igyekszik felhívni a figyelmet (God Bullies, Big Chief) illetve **új** kérdésekkel lép a már ismert arcok elé (Lydia Lunch, **Cindytalk**, Treponem Pal, etc.). Jaworzyn cikke a "**jizz**"-ről kitűnő, mint ahogy a **Richard** Kern-féle filmek (Fingered, The **Right** Side of My Brain) elénk tárt (kivonatos) forgatókönyvei is. Az újság ára két font, de ha sietsz, és van négy fontod, akkor egy (**korlátozott példányszámban** kiadott) Cindytalk/Splintered kislemezhez is hozzájuthatsz. Zizzents oda Richo papának huszonöt ami tallért, s tied a következő négy **szám**; no és a boríték minden esetben jófajta, csak az **előfizetőknek járó** kislemezzel van kibélelve. Remegnek-e már a lábaid? Akkor fuss!

INK DISEASE 17. szám
Természetesen a FORCED EXPOSURE-**étől teljesen eltérő** tematikájú Los Angelesi zine. **Címlapon a helyi porond üstököse**, az L7, aztán van itt még egy **interjú a Naked Raygun-nal (úgy látszik**, ez a **szerkesztők** kedvenc bandája, hiszen két **éven belül immáron harmadszor** adnak **helyet** nekik) **meg** a Laughing **Hyenas-szel. Ha odalöksz nekik** három **dolcsit**, még egy flexi kislemez **is "játszik"**. (4563 Marmion Way, Los Angeles, CA 9oo65, U S S A)

SOLD OUT 1o. szám
Otto Buj, a tökös kis kanadai magazin **szerkesztője** belefáradt a fanzine-farigcsálásba, melyet az egyetem mellett végzett, s emlékezetes számmal száll ki a küzdelemből. A búcsúszámban interjúk olvashatók Rollins-szal (Henry első alkalommal vallja be a nyilvánosság előtt, hogy Greg Ginn, a Black Flag és egyben az SST lemezvállalat góréja gyakorlatilag kifosztotta, hiszen egy árva **centet** sem fizetett neki eddig az eladott több százezernyi hanghordozó után), a Leeway-jel, a D.O.A.-jel és Pushead-del (Septic Death, Pusmort Records, etc.) és egy ingyen járó, tempós hardcore-muzsikától duzzadó hajlékony kislemez varázsolja végül aranylóvá a napod (Két US dollár, PO Box 7o71, Windsor, Ontario, N9C-3Y6, CANADA)

ABLAZE! 7. szám
Karren egy tündéri csibe, s persze nem csak azért, mert büszke boldogsággal engedélyezte, hogy kicsípjük lapjából a két skót anyagot, hanem mert az Ablaze! a legvagányabb, legcsípősebb hangvételű zenei újság ma Európában. Címlapról a leeds-i egyetemista leány játékmackója kacsint reád (Hurrá! Rocksztár vagyok!), bévül meg olyan zenekarok örömködnek, mint a Silverfish, a Happy Flowers, a Dandelion Adventure, a Pregnant Neck -- nem felejtve ki kelta csillagainkat a felsorolásból. S három (évekkel ezelőtt készített, ám nem publikált) interjúban bemutatja, hogy milyen üresfejű, mafla faszok a Happy Mondays, a Stone Roses és

hasonló "alternatív" bandák tagjai. (Ki harsogja végre bele e rózsás fülekbe, hogy az alternatív popzene is popzene, csak sokkal veszélyesebb, mint az elnyomók által a népre lőcsölt medvetáncoltató muzsika, mert **az ellenkezőjét nyújtja annak, amit hirdet**!) Íveljetek két angol fontot Karren címére és okosodjatok: 17 Weatherby Grove, Leeds, LS4 2JH, UK.

FACTSHEET FIVE 43. szám
Mike Gunderloy arra vetemedett, hogy kéthavonta minden létező fanzine-ről tájékoztasson. Zenei tárgyú lapoktól kezdve a képregényeken át egészen az irodalmi folyóiratokig. Szegény Mike számonként 8oo-1ooo újságról számol be, és nem is csoda, hogy pár héttel ezelőtt (ötévi emberfeletti munka után) állítólag feladta. Akárhogyan is, legalább egy számot mindenképpen érdemes bekeríteni. (Öt dollár, 6 Arizona Ave., Rensselaer, NY 12144-45o2, U S A)

ARE YOU A MAN OR ARE YOU A MOUSE? 5. szám
Bruno Szőllősi párizsi magyar hobó az újságja nevét egy régi Biafra/Dead Kennedys-dal sorából kölcsönözte (a "Macho Insecurity-ből, ha jól emlékszem), és e szellemi örökség meg is látszik fanzine-je tartalmán: valósággal megmámorosodik, ha a Tentacles lemezeiről ír. Bruno ebben a számban folytatja a magyar zenekarokról szóló sorozatát (Egyesült Istenek, If, etc.) interjúkat hoz a Portobello Bones-szal, a Gulággal és feltornászta magát a lap hasábjaira egy román szintéri beszámoló is. Szép a cikkek elrendezése. A "Mouse" francia nyelven íródott. (28 av. F. Mauriac, 9333o Neuilly SM, FRANCE)

BREAKFAST WITHOUT MEAT 14. szám
A "HÚSNÉLKÜLI REGGELI" Amerika legvidámabb zenei fanzine-je. Lizzy Kate Gray és Gregg Turkington legalább olyan tréfás kérdéseket tesz fel, mint a Búvárok, csak itt a válaszok is igen bohókásak és nem fiktívek. Ebben a számban a Caroliner-re, Jimmy Webb-re (igen, a hatvanas évek híres slágergyárosára!) és a Mystic Moods Orchestrára vetették ki hálójukat. Ha jót akartok mulatni, küldjétek meg őket tíz dollárral és elküldik a következő három számot: PO Box 15927, Santa Fe, New Mexico 875o6, U S A.

SWEDISH NURSE 2. szám
NoMeansNo, Wire, AC Temple, Fual-interjúk meg egy cikk az új-zélandi gitárzenekarokról. Elég véznák az írások és a tördelés is rút. (PO Box 48, Belfast, N. IRELAND)

SILT BREEZE 8. szám
Tom Lax, a philadelphiai lap szerkesztője egészen egyedülálló koncepcióval áll elő: a cikkeket pornólapokból kivágott képekre montírozza rá. és az összhatás, mondanom sem kell, lenyűgöző. Ezt nem lehet leírni, ezt látni kell: PO Box 53297, Philadelphia, PA 191o5, U S A)

DEGGIAL 6. szám
Egy csodálatos fanzine Finnországból! **Mély**interjúk a CMX-szel és a Treponem Pal-lal, kitűnő írások a lapp sámánizmusról (igazság szerint ebben a számban már egy cikksorozat harmadik részét közlik) és Gustav Klimt osztrák szimbolista festőről, valamint egy pazar novella, a "Berenice" Edgar Allan Poe tollából. Mint Jukka szerényen hirdeti: "a Deggial az Esztéta és a Mágus fattya". Az év végén megjelenő új számban a lappok további titkairól, Gustave Moreau-ról és Dr. Wilhelm Reich-ről tudós-pszichológusról olvashattok, aki felfedezte az egyetemes életenergia szerét. Eredjetek a nyomába: **ez az egyetlen esélyetek**. (Jukka Lehmus, PO Box 212, 7olol, Kuopio, FINLAND) /Az ISTEN MALACA korlátozott példányszámban"terjeszti" a Deggial Review c. újságot, mely a Deggial "kisöccse", benne lemez- és lapismertetők. A 'zine ára 25 forint postaköltséggel együtt - a szerk./

THE SATIRICAL AND SURREAL MONTAGE ART OF WINSTON SMITH
Winston Smith a Dead Kennedys, illetve a Jello Biafra közreműködésével létrehozott hanglemezek nyomán vált ismertté: szinte valamennyi

album borítója és több melléklet fűződik az elhagyatott kaliforniai fenyvesekben remeteként élő, remek kezű grafikus nevéhez. Ebben a negyvenoldalas füzetben egyenlő arányban találhatók ismert és ismeretlen munkák (többek között az "Astrorat" c. montázs is, amelyet az Anarchista Újság elegánsan az alkotó nevének mellőzésével közölt). Talán a teljes elzártság, a mai civilizáció kiiktatása (Winston kalyibájához nem vezet út, nincs se villany, se víz) eredményezi, hogy Smith alkotásaiból valami megfoghatatlan, múlt századi báj és emberközpontúság árad. Három dollárért a kastélyodba vezetheted a gyűjteményt: PO Box 1535, Ukiah, CA 95482 vagy PO Box 11458, San Francisco, CA 941ol, U S A.

BANNED IN DC: PHOTOS AND ANECDOTES FROM THE DC PUNK UNDERGROUND (79-85)
Gazdagon illusztrált, takaros kiállítású könyv, mely az amerikai főváros szinterének kíván emléket állítani. Az Egyesült Államok legegészségesebb punkporondja a washingtoni volt, mely egy igen erős közösség köré szerveződött, és ahol a kollektív akarat teljesen önkéntességi alapon szilárdult meg. Ezért volt rendkívül színes a zenei/eszmei paletta, hiszen az úgymond, "központi" figurák nem sóvárogtak arra, hogy az igazság egyedüli letéteményeseiként sütkérezzenek a fényben és mindenki számára kötelező érvénnyel meghatározzák, hogy mi a punk. A straight edge irányzat életre hívóiból szerencsére hiányzott az önjelölt forradalmi vezérek erőszakossága és kizárólagosságra való hajlama (hiszen mindenkinek a magánügye, hogy húst vagy zöldséget töm a ronda pofájába, illetve hódol-e, avagy sem a dohányzás és az italozás szenvedélyének), és nem nézték ki maguk közül a másképpen vélekedőket. Ennek a kristálytisztán anarchista szemléletmódnak köszönhetően vibráló napjainkban is a washingtoni szintér. S azért haldoklik ma a kaliforniai porond, mert ott a Maximumrocknroll köré tömörült, bolsevik vonásokat felmutató négyesfogat - Yohannan, Schwartz, Bale és Hayes - áldásos tevékenysége érvényesült. Biztosan

A képen Ian MacKaye látható

Az elsütőbillentyűt Leslie Clague kezelte.
Shot used with permission.

jobban állnánk, ha a san franciscó-i kulturális junta nem próbálta volna meg ledarálni az egyenpunkból kilógó "hülye, érthetetlen" zenekarokat (így a Half Japanese-t, a Big Black-et, a Butthole Surfers-t, etc.), és elidegeníteni/szétforgácsolni a valóban haladó erőket. Washingtonban bölcsebb és becsületesebb csókák vették kézbe a dolgokat, és gondosan ápolták a soron túl eső virágokat is. Ekként volna miről szólni e könyvben, ám sajnos a szerkesztők nem álltak feladatuk magaslatán. Unalmasabbnál unalmasabb, hétköznapi történetecskék sorakoznak egymás után, melyek talán sokat jelentenek a közösség tagjai számára, de a tágabb nyilvánosság számára tökéletesen érdektelen, hogy mit mondott Henry Garfield (ma inkább Rollins néven ismert), amikor rázuttyant egy macskó tej a matekkönyvére. Magyarul: olyan, mintha maguknak írták volna a könyvet. Elismeréssel kell viszont szólni a kötet közel ezer darabot számláló fényképállományáról, melyek között szép számmal akadnak egyedi, máshol nem hozzáférhető darabok, mint a korai Bad Brains koncertekről, vagy Rollins első bandájáról, az S.O.A.-ről készült **akcióképek**. Egészében véve azonban átlagos munka. Ami a halál csókja. (Tizenöt dollár az ára: SUN DOG PROPAGANDA, PO Box 9743, Washington, DC 2oo16, UNITED STATES OF AMERICA)

John Crawford: **BABOON GETS AHEAD IN LIFE** (POPULAR REALITY PRESS)
John Crawford egy csodálatosan gonosz ceruzájú grafikus, aki a szamurájharcosok elszántságával (és erkölcsi fölényével) tapintja ki az amerikai (földalatti) zene neuralgikus pontjait és metsző gúnnyal formázza meg apró képregényeiben mulatságos főszereplőit; a rockzenészt, a kiadót és mindenek előtt a "rockszakértőt",akit csak az ingyenlemez érdekel, no meg az, hogy a koncertek alkalmával felkerüljön a vendéglistára, és ott sündöröghessen a tűz közelében: "forogjon a neve"... A humor öl, butít és nyomorba dönt. Nem meglepő tehát, hogy sokan igen rossz néven vették, amikor Crawford az alternatív zene szent teheneit is össztűz alá vette, így Christgau-t, a Village Voice magazin hadurát, Biafrát és általában a jobboldali eszközökkel fellépő baloldali zenei vezetőket. Tim "Kicsi vagyok, harapok" Yohannan, a Maximumrocknroll főtitkára például megtiltotta, hogy a pimasz rajzoló nevét akár az olvasói levelek kapcsán is megemlítsék a lap hasábjain. Persze ez csak a zajos kisebbség kaffogása, hiszen az amerikai és nemzetközi punkmagazinok örömmel fogadták a Baboon Dooley-történeteket -- még ha olykor a történet róluk is szólt... Napjainkig közel háromszáz punklapban tűnt fel Baboon figurája, és a könyvben bőségesen merítenek e gazdag anyagból. Ebből a gyűjteményből képet kap az ember arról, hogy hol tart ma az amerikai földalatti zene. Lapunk, az ISTEN MALACA megszerezte a magyarországi utánközlés jogait a kiadótól, úgyhogy minden számban kaptok egy-két Baboon Dooley-történetet. Azok, akik nem tudnak várni, és most rögtön élvezni akarják a könyvet a mi izgatott magyar selypegésünk nélkül, megrendelhetik tizenkét dollárért: POPULAR REALITY, PO Box 571, Greenwood Lake, NY 1o925, U S A.

ISTEN MALACA ZAJLÁDA/DECEMBER

VHK: Aláírhatatlan történelem, Őserdő
SPACEMEN 3: Rollercoaster
KAMPEC DOLORES: Levitáció LP
FLESHEATERS: Greatest Hits Vol. 1 LP
PAGANS: Buried Alive LP
MUZSIKÁS: Szapora
DAWSON: Barf Market: You're On Tae...LP
SONIC YOUTH: I Wanna Be Yr Dog
SUICIDE: Dream Baby Dream 12"
DOG FACED HERMANS: Cactus
DEAD C: Hell Is Now Love 7"
HALO OF FLIES: Rubber Room
KARIKÁS: Átok-dal
V/A: Dangerhouse Vol. 1 LP
V/A: Where Birdmen Flew LP
CRASH WORSHIP: Pillar of Fire mini-LP
SAINTS: Know Your Product

Shit, this is Hungary, or fuckin' what? I mean, should we speak English to read a Hungarian zine? Tons of cool and uncool ads here (mostly in English,of course) and a highly impressive, deeply moving article about the recent heroic actions by some Iraqi commie jerks (a popular topic among these anarcho boys, I suppose) and some stuff on the horrible horrible Manchester Medical School. Moreover, this shitty little rag has "exclusive interviews" w/Hungarian bands such as DEAD SOULS and "industrial psychedelic" (tag of the year, no doubt) X4U. Ja, és van itt még egy cikk '56-ról, magyarságról, ami olyan ostoba, hogy még csak nem is bosszant. Ne adj többet érte 0 forintnál. (Kerekes Péter, Tiszaújváros, 358o, Lórántffy u. 14. III/1.)

KINEK MI 1. szám
Biafra-, Laurie Anderson-szövegfordítások, Ex-hírlevél, beszámoló a pesti Laibach-koncertről, egy cikk a 18o-as Csoportról, lemezkritikák. És nem sokkal több. No, majd legközelebb. (Nekem ingyért volt, talán 3o Ft + posta /?/; Farkas Zsolt, Szeged, 6723, Bihari u. 4/A II/6.)

SZEMÉTTELEP 2.-3. szám
Az új Szeméttelep "igen igéző", tudósít róla kedvenc magyar lapom, kézírással van írva (mert "így sokkal érdekesebb", ha esetleg nem tudtátok volna) és egyébként is "tökig van írva infóval", zsúfolásig tömve "recenzióval" meg "artworkökkel" (sic) és a magyar nyelv hasonló újdonatúj kifejezéseivel. Viszont Elvira von Rücü szerint a legjobb magyar lap. (Biztosan érdekel titeket Elvira von Rücü véleménye.) Ő csak tudja: ő is haver, te is haver, szép a világ. Vagy mégsem? (3o Ft + postaköltség, Budapest, 1156, Páskomliget út 55. VII/29.)

A BÚVÁROK REMÉNYKEDNEK ÉS...A RÓKA HORGYA (sic) EL A CSALÁDODAT 3. szám
Már nem emlékszem rá, hogy hol olvastam, hogy akinek humora van, az mindent tud, akinek meg nincs, az mindenre képes. Bölcs mondás. Nos, a Búvárok a tudás olyan magas szintjére emelkedtek ezzel a számmal, hogy ehhez képest az első kettő zsenge hajtásnak tűnik. Tankcsapda--speciált kevertek a tökfejek, kitűnő János Pál-rajzok szemtelenkednek több oldalon, új tények Pozsony kajakos fürdőmesteréről, elménckednek a jó polgárról, fotóalbum, nyíregyházi színdarab (írta az élet), koncertbeszámoló a Vadkeletről, és még rengeteg egyéb. A Karel Gott--lemezkritika a Második Látás-rajongóknak tetszeni fog. No, és remélem, hogy a Búvárok nyerik meg a BRFK új vállapmintájára kiírt pályázatot. Úgy éljek! (4o Ft + posta, Nyíregyháza, 44oo, Kodály u. 34/29.)

GENYÓ SZÍVÓ DISZTROLY 3. szám
Közel sem annyira szellemes, mint az első szám (amely egész egyszerűen egy kibaszott klasszikus, és akinek még nincs a birtokában, az semmit sem érdemel az élettől!), de azért felfelé fordítom a hüvelykujjamat, mert a "Toncsi-dosszié" üt. Ügyes a VHK-paródia, de nagyon erőltetett a Nagy Feró-dráma. Kicsit meglepő, hogy Pozsonyi még mindig fel tudja magát húzni a pesti fogalt házbéli anarcho-pávákon. Persze, igaza van: a butaság ellen harcolni kell a halálig! Furcsa, hogy megmossa a KINEK MI szerkesztőjének a fejét, mert a Polipból csente az egyik illusztrációját, és a szemközti oldalról rád vigyorog egy Rollins-fotó, amely ugyancsak a Polipot díszítette... Trükkös arc ez a Bucó, na. (4o Ft + posta, Pozsonyi Ádám, Budapest, 1148, Jakab Károly u. 2o.)

ORDÍTÓ EGÉR 1. szám
Végre egy egyéni hangvételű és tisztességesen "megcsinált" hazai zine! A bemutatkozó számban interjú olvasható az Archbishop Kebab-bel és a Dog Faced-del; egyiktől sem megy az ember a falnak, de nem is ez a lényeg, hanem a lap szellemisége, hangulata, amely emlékeztet az Ex rokonszenves felfogására: az anarchizmus (és lényegében minden) otthon kezdődik. Habár ma nagy divat, ez a lap nem áll be a magyargyalázók birkanyájába; szép, kerek az Ex-koncertbeszámoló és zseniális az az ötlet, hogy minden tudnivalóval ellátják az olvasót azokról a lemezboltokról, amelyekben megfordultak Amszterdamban és Párizsban kalandozva. (Bárcsak követőkre találna ez a gondolat!) És a Baboon-történet utánközlését jobban oldották meg, mint az ISTEN MALACA: irgum-burgum! (3o Ft + posta, Broder Ferenc és Gyökér Erika, Bp., 1241, Pf. 188)

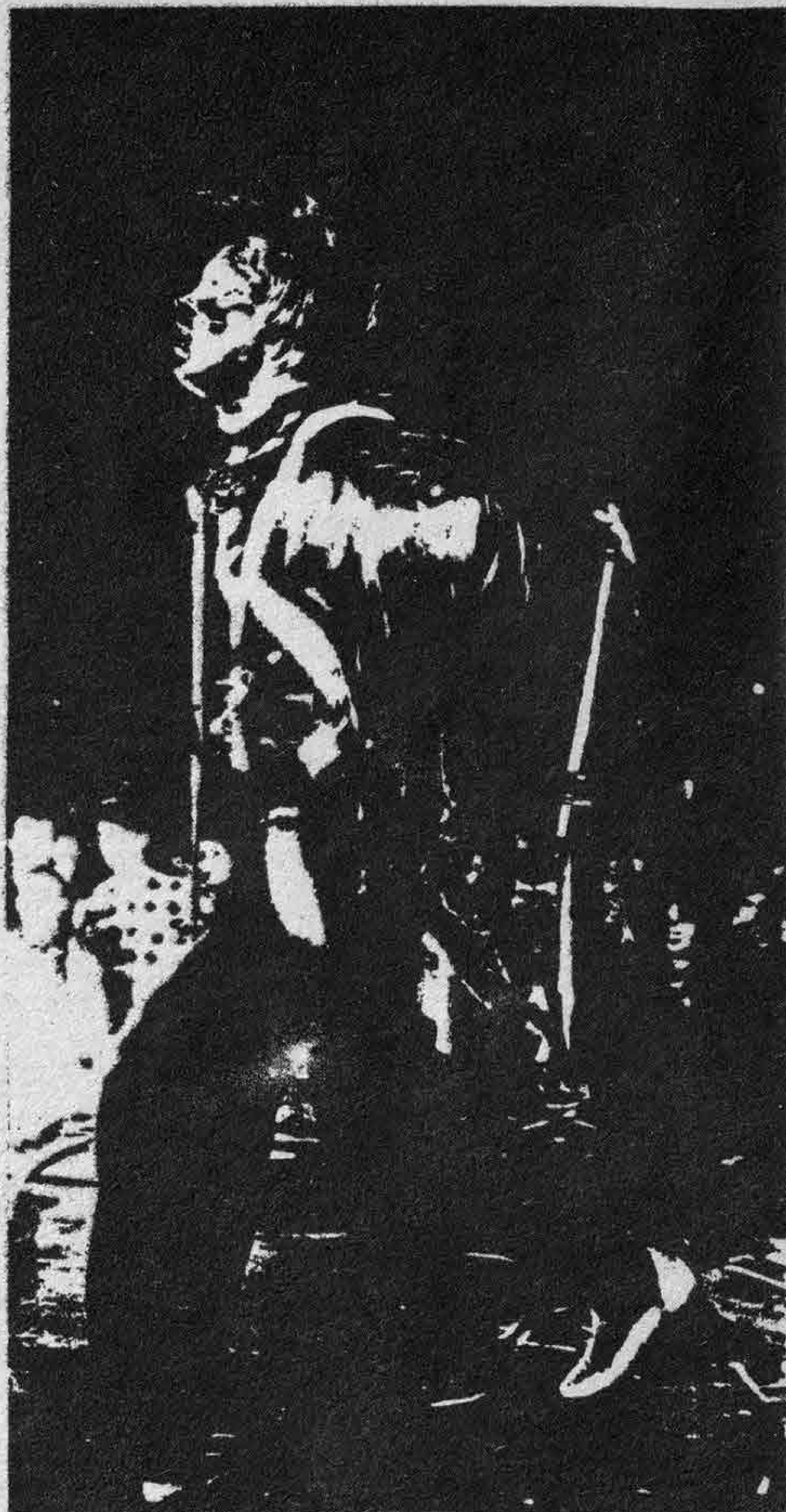
AZ ISTEN MALACA SZERETNE A BEKECSE MEGÉ REJTENI NÉHÁNY PÉLDÁNYT A KÖVETKEZŐ LEMEZEKBŐL:

A.E.BIZOTTSÁG: Kalandra Fel! LP (melléklettel)
A.E.BIZOTTSÁG: Jégkrémbalett LP (melléklettel)
MUZSIKÁS: Nem úgy van most, mint volt régen... LP
NAGY FERÓ ÉS A BIKINI: Hova lett... LP
NAGY FERÓ ÉS A BIKINI: A zenekar üzenete kislemez
TRABANT: Eszkimó asszony fázik c. film zenéje kislemez
MAGYARORSZÁGI TÁNCHÁZTALÁLKOZÓK 5. és 6. rész
COODER, RY: Paris. Texas c. film zenéje LP
COOPER, ALICE: School's Out kislemez, jugoszláv kiadás
DEAD BOYS: Young, Loud and Snotty LP
DEAD KENNEDYS: Too Drunk To Fuck kislemez, olasz kiadás
DEAD KENNEDYS: A Skateboard Party LP kék, ill. fehér borítóval
HAWKWIND: In Search Of Space LP
HAWKWIND: Space Ritual 2LP
HELL, RICHARD: Blank Generation LP
MC5: Back In The USA LP
MC5: High Time LP
MISFITS: Walk Among Us LP, első kiadás, Ruby Records
MISFITS: kislemezek
POISON GIRLS: Hex 12"EP
POISON GIRLS: Chappaquidick Bridge 12"EP
RAMONES: Blitzkrieg Bop kislemez
RUDIMENTARY PENI: Death Church LP, első kiadás, melléklettel
RUDIMENTARY PENI: kislemezek
STOOGES LP (első)
STOOGES: Funhouse LP
V/A: Let Them Eat Jellybeans LP, első kiadás, melléklettel
X-RAY SPEX: Germ Free Adolescents LP
CRASS: kislemezek

Cserébe jófajta nyugati plasztyinkákat, illetve roppanós magyar bankókat tudunk felajánlani. Válaszadásnál kívánatos a lemezek állapotát jelezni.

HUNOK TÁBORÁBAN

Szerencsére akadnak a magyar zenei életben olyan zenekarok, amelyek tartalmat kívánnak adni a létnek, ha ez nem is tűnik fel a Calypsót, a Poptarisznyát és egyéb agymosó műsorokat hallgatva. A hetvenes évek közepén alakult VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK számára az első tíz év a folyamatos betiltást jelentette, de ma sem kapják meg az őket méltán megillető figyelmet, ami gyalázatos dolog, mivel a VHK zenéjéből süt a szenvedélyes élet-, szabadság- és magyarságszeretet. Dr. Grandpierre Attilával, az együttes énekesével beszélgettünk.

VHK

- Mennyire érezte meg a zenekar Czakó távozását? Mintha a gitárosotok kilépése óta a koncertek egy szemernyit szokványosabb mederben eregélnének.

- Czakó mellbevágó, drámai dolgokat tudott produkálni a színpadon, zenei felfogása sokat számított a VHK irányvonalában. Ma is nagyon hiányzik, és biztosan jelent egy bizonyos különbséget, hogy most nem vele játszunk. Tudni kell, hogy nem zenei nézetkülönbségek miatt távozott a zenekarból, hanem azért, mert ENSZ-ösztöndíjat kapott és ezért egy évig Rijádban dolgozik. A télen visszajön, majd meglátjuk, mi lesz. Remélem, belefér még a zenekarba. (nevet)

- Jello Biafra, a DEAD KENNEDYS egykori főnöke hamarosan megjelenteti a koncertlemezetek. Mit vártok ettől a jelentős lépéstől?

- Remélhetőleg sokkal jobban lesz terjesztve, mint az első albumunk, mert az lényegében csak Németországban volt elérhető és ott sem lehetett mindenütt kapni.

- Az Alternative Tentacles rendelkezik a világ legjobb független terjesztőhálózatával...

- Igen, Európában több mint tíz országban lesz jelen a lemez, és természetesen Amerikában is. Remélem, hogy sokkal több ember fogja megismerni a VHK-t, mint eddig. Ez minőségi különbséget fog jelenteni.

- Mi az oka annak, hogy egy közismerten profitra hajtó, nem alternatív együtteseket támogató koncertirodához, az Elektromos Krokodilhoz szerződtetek?

- Ezzel a hangosítással Magyarországon korábban nem tapasztalt profi megszólalást tudunk elérni. Ez egy rendkívül drága cucc, amit mi nem tudunk megfizetni, ehhez kell egy tőkeerős cég, amely adott esetben a veszteséget is el tudja viselni. A zenekar tiszteletdíja csak töredéke az összköltségnek.

- A hamarosan rögzítendő új nagylemezeteken szerepelni fog a "Halló, mindenség", a "Pótolhatatlan halhatatlanság", az "Aláírhatatlan történelem" és a "Jártál csatában" is. Mondd el ez utóbbi történetét!

- Ez egy létező magyar népdal, amit a Magyar Állami Népi Együttes adott elő "Őseink idézése" címmel, Pászti Miklós feldolgozásában. Az első rész címe "Sámánének", a másodiké "Hajdúdal" volt. A "Hajdúdal" eszméletlenül tetszett. A szöveg elveszett, am nagyon különös, mivel a magyar népdalnál a zenekari kíséret a legritkább esetben maradt fenn, a szöveg viszont igen, hiszen szájról szájra terjedt. Tehát valószínűleg abban az időben nem volt szabad énekelni. Amikor megírtam a két versszakot, megpróbáltam beleélni magam abba a világba, melyben őseinket idézhették -- elképzeltem Attila várát, amint ott ülnek a kobzosok és a hun nemese s hirtelen valaki középre perdül és olyan hatású zenét ad elő, amelytől mindenkiben megelevenedik az a világ és azok a dicsőséges haditettek, amiket a hunok végrehajtottak. Ebben a zenében éreztem azt a fajta sodrást, a magyar ritmus virtusát, ami állandóan előre lendíti az embert, s ami egészen más, mert egyfajta szinkópás ritmusa van és ami olyan életelevenséget ad, amit máshol nem lehet megtalálni. Aztán bevittem a VHK-próbár ahol mindenkinek tetszett és rögtön belevágtunk, Soós (a basszgitáros) elkezdett énekelni...

- Mit énekel tulajdonképpen Soós?

- Nem tudom pontosan, elég spontán jön, de ilyesmiket lehet kivenni, hogy: "Nagyon fáj, nyakadon/Nagyon fáj, magyarok/Nagy ország, nem adom."

- A szöveg egy csata emlékét idézi, igaz?

- Igen. A világtörténelem a hunok ké nagy csatájáról tud. Az egyik a mai Franciaország területén levő catalaunumi csata, amelyben Attila seregei megütköztek Aetius seregeivel és ami a legtöbb forrás szerint döntetlen volt. Sor került azonban egy másik csatára is, amely az ősi Buda váráná zajlott le i.sz 373-ban. Ez nem a ma Budapest helyén, hanem Esztergom fel a Pilisben állt. Itt volt a magyar népcsalád vallási központja, amely négyféle világvallásnak adott otthont. S állt ez a vár még 373-ban is, amikor a hunok ide **visszatértek**, mert itt mindig is magyar nyelvű népek éltek. Amikor a rómaiak i.sz. 27o-es években elfoglalták a Dunántúlt, a hunok úgy gondolták, hogy vissza kell jönniük, hogy az ősi, szent magyar földet vissz foglalják a rómaiaktól. Amikor 373-ban megérkeztek, az ősi Budánál, ahol Sicambria városa állt 15oo éven át, összecsaptak a rómaiakkal és három napi tartó óriási csatában megsemmisítő vereséget mértek az egyesített római seregekre. Mivel a hunok győzelme egyértelmű volt, ez a világtörténelemben

teljesen el van hallgatva. Ezzel a rómaiak nem büszkélkedtek. Itt egy világjelentőségű csata zajlott le, ahol a militarista jellegű rómaiak - mert azt senki sem tagadhatja, hogy a római egy kimondottan katonai életformájú birodalom volt, amely hódításokkal tartotta fenn magát, és amikor ezek megszűntek, össze is omlott az egész - és a teljesen más szemléletmódú hunok csaptak össze. Ahogy a rómaiak, maga Aetius írja, a hunok sokkal tisztább erkölcsűek, magaskultúrájúak voltak. Nyilvánvalóan Aetiust nem küldték volna el a hun udvarba, ha ott alacsonyabb rendű kultúrát találtak volna, és Aetius nem válhatott volna az egész római birodalom legtudósabb és legképzettebb hadvezérévé a hun udvarban, ha a római birodalom lett volna a magasabb kultúrájú. Tehát itt összecsapott egymással egy katonai felfogású, az erőszakra épülő civilizáció egy erkölcsi alapon álló, a természetbe vetett hitre épülő és ebben gondolkodó kultúrával. Ugyan ebben az ütközetben a hunok győztek, ám ezt a győzelmet és ennek a győzelemnek a tanulságait telje-

sen elhallgatták. Ennek az ütközetnek a nevét ma már nem lehet pontosan tudni, viszont Anonymus erről írván, a Tárnok-völgyi csata nevet adta neki , s attól kezdve 7oo éven át így volt benne a magyar köztudatban, úgyhogy én sem tudok másképpen hivatkozni rá. Azért írok a Tárnok-völgyi csatáról, mert az Attilával kapcsolatos legkonkrétabb élmény és a legnagyobb szabású ütközet ott történt, ami ráadásul a mai Magyarország területén, és a magyar szent központ mellett volt. Ha ez az ütközet bekerülne a mai magyar köztudatba, akkor a nyugati civilizáció és mai magyar társadalom is többet lenne kénytelen foglalkozni magával a hun kultúrával, és a hun birodalom kulturális, erkölcsi és gazdasági életével.

- Szerinted mióta tekinthetjük úgy, hogy a nép aktív alkotóból passzív befogadóvá lett lefokozva?

- A római birodalom pusztulása után fennmaradó utódbirodalmak, a nyugati civilizáció vitte ezt a vonalat, amely a közvetlen kifejeződést,

a népi kultúrát, a nép életével együtt járó folyamatok, cselekvések, szokások megjelenését a kultúrában fokozatosan megszünteti. A nyugati civilizáció a mitológiát megtagadta s ahelyett, hogy az embernek a világegyetemben elfoglalt helyét keresné, közvetlen gyakorlati célokat kezdett megvalósítani. Az ipari társadalom pedig létrehozott egy olyan gazdaságot, amelynek a kultúra csupán alattvalója. A kultúra a rabszolga, a gazdaság a rabszolgatartó. A nyugati civilizáció számára csak az anyagi jólét számít, és minden más vissza van szorítva. A gazdasági és kulturális területnek teljesen különböző feladata van. Ha a kultúrát üzleti alapon kezdik megítélni, ha az üzletnek minden szabadságot megadnak, akkor ezzel a kultúrát teljesen megfojtják. Ha az üzlet odaáll a kultúra mögé, termékké teszi, amit aztán a termékké tett emberekkel fel lehet zabáltatni, mint ahogy a háziállattal is fel lehet zabáltatni bármilyen takarmányt, mert már nincs meg az ösztönrendszere, hogy ki tudja választani a számára egészséges táplálékot. Ugyanígy: ha a kultúrába az üzlet be mer avatkozni, vagy kizárólagos jogot formál rá, akkor ezzel lényegében az ember emberi mivoltát vonja kétségbe -- az ember mint kulturális lény nulla, üzletemberként viszont maga a minden. De hát tudvalevően az üzlet sem úgy működik, ahogy kellene, mert - főleg Amerikában - erkölcstelenség és erőszak van mögötte. Tehát az erőszakra épülő üzletre épülő műkultúra létrehozása teljesen megfojtja az emberiséget. Ahogy szét kell választani a végrehajtó hatalmat a pártoktól és az egyháztól, úgyanígy szét kell választani a kultúrától az üzletet. A kulturális értékek központi szerepet játszanak az emberiség fennmaradásában, és abban, hogy az emberek értékes életet tudjanak élni és mindenkinek erkölcsi kötelessége, hogy ezért mindent megtegyen. Ez az egyetlen, amely a fennmaradásunkat és a minőségi életet lehetővé teszi. Jelen pillanatban ember- és életellenes folyamatok vannak hatalmon a világban. Ennek a világfolyamatnak vagy meg kell szűnnie, vagy mi szűnünk meg.

L.T.

A fényképeket Nagy Zoltán készítette

ERICH FROMM UTÓSZAVA GEORGE ORWELL 1984 CÍMŰ REGÉNYÉHEZ
SIGNET CLASSIC EDITION 1961.

George Orwell 1984 című regénye egy kedélyállapot kifejezése és figyelmeztetés. A kedélyállapot, amit kifejez, az ember jövője miatt érzett majdhogynem kétségbeesés, a figyelmeztetés pedig az, hogy hacsak nem változik meg a történelem menete, az emberiség el fogja veszíteni legemberibb minőségeit, gépies teremtménnyé válik, s ennek még csak tudatára sem ébred.

Az a kedélyállapot, amely reménytelenül tekint az ember jövőjére, élesen szemben áll a nyugati gondolkodás egyik legalapvetőbb vonásával: ellentmond az emberi haladásba vetett hitnek, és annak a meggyőződésnek, hogy az ember képes igazságos és békés világot teremteni. E remény gyökerei a görög-római gondolkodásba és az ó-testámentumi próféták messianisztikus hitébe nyúlnak vissza. Az ó-testámentum történelemfilozófiája azt állítja, hogy az ember növekszik és kibontakozik a történelem menetében, és végül azzá válik, amivé lehetőségei szerint válnia kell. Azt állítja, hogy gondolkodásra és szeretetre való képességét teljes mértékben kibontakoztatja, és ily módon képessé válik a világ megragadására, és arra, hogy azonosuljon embertársaival és a természettel, megőrizve individualitását és integritását. Az ember célja az egyetemes béke és igazságosság, és a próféták hiszik, hogy a hibák és bűnök ellenére a "napok végezete, amelyet a Messiás alakja jelképez, el fog érkezni.

A profetikus világkép történeti képződmény, a tökéletességnek az az állapota, amelyet az embernek a történelmi időben kell megvalósítania. A kereszténység ezt az elképzelést történelem feletti, tisztán spirituális eszmévé transzformálta, de nem adta fel azt a gondolatot, hogy kapcsolat van az erkölcsi törvények és a politika között. A középkor keresztény gondolkodói hangsúlyozták, hogy bár "Isten Királysága" a történelmi időn kívül van, a társadalmi rendnek meg kell felelnie a kereszténység spirituális törvényeinek, s meg kell valósítania azokat. A Reformáció utáni keresztény felekezetek sürgetőbb, aktívabb, és forradalmibb módon hangsúlyozták ezeket a követelményeket. A középkori világ felbomlásával, azzal, hogy az ember tudatára ébredt saját erejének és nemcsak individuális, de társadalmi tökéletességet is remélt, új erő birtokába jutott, és új utakra tért.

Az egyik legfontosabb út az írásművészetnek az az új formája volt, amely a reneszánsz óta bontakozott ki, s annak első kifejeződése Thomas More Utópiája (szó szerint: Sehol); olyan elnevezés ez, amely ettől fogva gyűjtőnevévé vált minden hasonló munkának. Thomas More Utópiája saját társadalma irracionalitásának, igazságtalanságának kritikáját összekapcsolta egy olyan társadalom képével, amely - bár talán nem tökéletes - megoldotta a legtöbb olyan emberi problémát, amelyek kortársai számára megoldhatatlannak tűntek. Thomas More Utópiáját, és az összes többi utópiát is az jellemzi, hogy nem elvek általános kategóriáival él, hanem egy olyan társadalom konkrét részletekben gazdag, szemléletes képét adja, amely megfelel az ember legmélyebb vágyainak. Ellentétben a profetikus gondolkodással, ezek a tökéletes társadalmak nem a "napok végezetén" állnak, hanem már léteznek - földrajzi távolságban inkább, mint időbeliben.

Thomas More Utópiáját két másik követte, az olasz barát, Campanella Napállama, és a német humanista, Andreae Christianopolisa, ez utóbbi mindhárom közül a legmodernebb. Ez utópia-trilógia három darabja között vannak nézőpontbeli és eredetiséget illető különbségek, mégis a különbségek elenyészőek ahhoz képest, amiben hasonlóak. Utópiát azóta is írtak sok-sok évszázadon keresztül, egészen a huszadik század elejéig. A legutolsó és legnagyobb hatású Edward Bellamy Looking Backward (Visszatekintve) című műve, amelyet 1888-ban adtak ki. A Tamás bátya kunyhója és a Ben Hur mellett kétségtelenül ez volt a legnépszerűbb könyv a századfordulón, az USÁ-ban több millió példányban nyomtatták ki, és több mint húsz nyelvre fordították le.[1] Bellamy utópiája része annak a nagy amerikai tradíciónak, amelyet Whitman, Thoreau és Emerson gondolkodása fejez ki. Azoknak az eszméknek az amerikai változata ez, melyek legerőteljesebben az európai szocialista mozgalmakban nyilvánultak meg.

Az ember individuális és társadalmi tökéletesedésébe vetett remény, amelyet a XVIII. század felvilágosodott gondolkodóinak és a XIX. század szocialista gondolkodóinak írásai világosan megfogalmaztak filozófiai és antropológiai kategóriákban, változatlan maradt egészen az I. Világháború befejeződése utánig. Ez a háború, amelyben milliók haltak meg az európai hatalmak területszerző törekvéseiért abban hitben, hogy a békéért és demokráciáért harcolnak, kezdetét jelentette annak a fejlődésnek, amely lerombolta és a kétségbeesés kedélyállapotává alakította a remény kétezeréves tradícióját. Az I. Világháború erkölcsi érzéketlensége csak a kezdet volt. Más események is következtek: a szocialista remények megsemmisülése Sztálin reakciós államkapitalizmusa által; a húszas évek végén bekövetkező súlyos gazdasági válság; a barbarizmus győzelme a világ egyik legrégibb kulturális központjában, Németországban; a sztálini terror őrülete a harmincas években; a II. Világháború, amelyben a résztvevő népek jónéhányat elveszítettek azokból az erkölcsi meggondolásokból, melyek az I. Világháborúban még léteztek; a civil lakosság korlátlan pusztítása, amelyet Hitler indított el, s amelyet olyan városok mint Hamburg, Drezda és Tokió még teljesebb rombadöntése követett, és végül az atombomba bevetése Japán ellen. Azóta az emberi nem még nagyobb veszéllyel került szembe - a civilizáció, ha nem az emberiség termonukleáris fegyverekkel való megsemmisítésével, ha azt tekintjük, hogyan fejlesztik őket egyre rémületesebb arányokban.

A legtöbb ember még sincs ennek a fenyegetésnek, sem saját reménytelenségének tudatában. Vannak, aki azt hiszik, hogy éppen azért, mert a modern hadviselés ennyire romboló, a háború lehetetlen; mások kijelentik, hogy még ha hatvan vagy hetven millió amerikait meg is ölnének egy termonukleáris háború első egy-két napján, nincs okunk azt hinni, hogy az élet nem menne tovább, miután az első megrázkódtatás elmúlik. Orwell könyvének éppen az a jelentősége, hogy kifejezi a reménytelenségnek azt az új kedélyállapotát, amely áthatja korunkat, azelőtt, mielőtt nyilvánvalóvá és az emberek öntudatának részévé válik.

Orwell nincs egyedül ezzel a törekvéssel. Két másik író, az orosz Zamjatyin Mi című könyvében, illetve Aldous Huxley Szép új világ című könyvében már kifejezték korunk kedélyállapotát, és figyelmeztették az emberiséget jövőjére, Orwellhez nagyon hasonló módon. Ez az új trilógia, amelyet XX. szd.

közepi "negatív utópiának" nevezhetünk, ellenpontja annak a XVI-XVII. században íródott pozitív utópia-trilógiának, melyet már korábban említettünk.2 A negatív utópiák a modern ember erőtlenségét és reménytelenségét fejezik ki, amint a korai utópiák kifejezték a késő középkori ember öntudatosságának és reményteliségének kedélyállapotát. Történelmi összefüggésekben nem lehet semmi sem paradoxonabb ennél a változásnál: az ember az ipari kor kezdetén, amikor a valóságban **nem** birtokolja annak a világnak az eszközeit, amelyben minden éhező számára terítve áll az asztal, amikor olyan világban élt, amelyben gazdasági oka volt a rabszolgaságnak, háborúnak, kizsákmányolásnak, amelyben az ember csak megérezte új tudományának lehetőségeit, s annak technikai és termelési alkalmazását - mégis az ember a modern fejlődés **kezdetén** teli volt reménnyel. Négyszáz évvel később, amikor mindezek a remények megvalósíthatók, amikor az ember **képes** annyit termelni, hogy mindenki számára elegendő legyen, amikor a háború feleslegessé vált, mert a technikai haladás bármely ország számára nagyobb gazdagságot biztosít, mint a területi terjeszkedés, amikor a földkerekség lassanként olyan egységessé válik, mint amilyen egységes egy földrész volt 4oo évvel ezelőtt, éppen abban a pillanatban, amikor az ember reményei megvalósításának határán áll, kezdi elveszíteni azt. Mindhárom negatív utópiának lényeges vonása az, hogy nemcsak leírja a jövőt, hanem értelmezi is ezt a történelmi paradoxont.

A három negatív utópia részletekben és hangsúlyokban különbözik. Zamjatyin húszas években írott művének, a Minek több közös vonása van az 1984-gyel, mint Huxley Szép új világával. Mind a Mi, mind az 1984 a teljesen bürokratizált társadalmat festi le, amelyben az ember számmá válik, s elveszti individualitás-tudatát. Ez korlátlan terror (Zamjatyin művében végül agyműtétre kerül sor, amely az embert még fizikai értelemben is megváltoztatja), ideológiai és pszichológiai manipuláció révén valósul meg. Huxley művében az ember önműködő géppé való alakításának fő eszköze a hipnoid tömegszuggesztió, mely lehetővé teszi a terror mellőzését. Azt mondhatjuk, hogy Zamjatyin és Orwell példái inkább a sztálinista és náci diktatúrára emlékeztetnek, míg Huxley Szép új világa a nyugati ipari civilizáció fejlődésének képe, feltéve, hogy ez a világ lényeges változás nélkül követi tovább a jelenlegi tendenciákat.

E különbség ellenére van egy lényeges kérdés, amely mindhárom negatív utópiában közös. Ez filozófiai, antropológiai, pszichológiai s talán vallási kérdés is. A kérdés az: megváltoztatható-e az emberi természet úgy, hogy elfeledje szabadság, méltóság, integritás, szeretet utáni vágyódását - másképpen szólva, elfelejti-e az ember embervoltát? Vagy van-e az emberi természetben dinamizmus, amely ezen emberi szükségletek megsértésére azzal válaszol, hogy megkísérelje az embertelen társadalom emberivé változtatását? Meg kell jegyezni, hogy a három szerző nem foglalja el a pszichológiai relativizmus egyszerű pozícióját, mely sok társadalomtudós körében általános manapság: nem abból a feltételezésből indulnak ki, hogy az emberi természet mint olyan nem létezik; hogy nem léteznek az ember számára alapvető minőségek; és hogy az ember születésekor üres lapként érkezik a világba, amelyre bármelyik adott társadalom felírja saját szövegét. Abból indulnak ki, hogy az emberben erős késztetés él szeretetre, igazságosságra, igazságra, szolidaritásra. Szerzőink ebből

a szempontból teljesen eltérnek a relativistáktól. Valójában ezeknek a törekvéseknek az erejét és intenzitását állítják azzal, ahogyan leírják azokat az eszközöket, amelyek lerombolásukhoz szükségesek. Zamjatyin Mi című művében a lobotómiához hasonló agyműtét szükséges ahhoz, hogy az emberi természet emberi szükségletei eltűnjenek. Huxley művében mesterséges biológiai szelekció és kábítószerek szükségesek, Orwell 1984-ében ez az eszköz a kínzás és agymosás teljesen korlátlan használata. A három szerző egyike sem vádolható azzal, hogy azt gondolja, könnyű az ember emberiességének lerombolása. Mégis mindhárman ugyanarra a végkövetkeztetésre jutnak: azokkal az eszközökkel és technikai eljárásokkal, amelyek ma köznapi tudás részét képezik, ez lehetséges.

Noha sok hasonlósága van Zamjatyin könyvével, Orwell 1984-e eredeti módon járul hozzá a "Hogyan lehet az emberi természetet megváltoztatni?" kérdésének megválaszolásához. Az alábbiakban néhány jellegzetesen Orwell-i elképzelésről kívánnék szólni.

Ami sürgetően elevenné teszi 1961-ben, és az elkövetkező lo-15 évben Orwell hozzájárulását a kérdéshez, az az, hogy kapcsolatot teremt az 1984 diktatórikus társadalma és az atomháború között. Már a negyvenes években kitörtek kisebb atomháborúk; általános atomháború körülbelül tíz évvel később tört ki, és több száz bombát dobtak le Oroszország európai ipari központjaira, Nyugat-Európára és Észak-Amerikára. Ez után a háború után minden ország kormányának meggyőződése lett, hogy a háború folytatása a szervezett társadalom, következésképp saját hatalma végét jelentené. Ezért nem dobtak le több bombát, és a három nagyhatalmi blokk "egyszerűen csak tovább gyártotta és készletezte az atombombákat arra a döntő alkalomra, amelyről mind hiszi, hogy előbb vagy utóbb elérkezik." Az uralkodó pártnak továbbra is célja, hogy felfedezze, "hogyan lehet megölni több száz millió embert néhány másodperc alatt előzetes figyelmeztetés nélkül." Orwell az 1984-et a termonukleáris fegyverek felfedezése előtt írta, s mindössze történelmi lábjegyzetként említem, hogy az ötvenes években az a cél, amelyről az előbb beszéltem, már megvalósult. Az az atombomba, amelyet japán városokra dobtak le, kicsinynek és alacsony hatásfokúnak látszik, ha összehasonlítjuk azzal a tömegmészárlással, amelyet a termonukleáris fegyverekkel lehet elérni, percek alatt kiirtva egy ország lakosságának 9o vagy akár loo%-át.

Orwell háborúról való gondolatainak jelentősége számos nagyon pontos megfigyelésében áll.

Először is megmutatja a folyamatos fegyvergyártás - amely nélkül a gazdaság nem képes működni -, gazdasági jelentőségét. Továbbá hatásos képét nyújtja annak, hogy miként kell fejlődnie egy olyan társadalomnak, amely állandóan háborúra készül, állandóan attól retteg, hogy megtámadják, és arra készül, hogy megtalálja ellenségei teljes megsemmisítésének eszközeit. Az Orwell által lefestett kép azért olyan találó, mert ékesszóló érvet kínál az ellen a népszerű gondolat ellen, hogy a szabadságot és a demokráciát a fegyverkezési verseny folytatásával érhetjük el, és azzal, ha találunk egy "szigorú" elrettentő eszközt. Ez a megnyugtató kép semmibe veszi azt a tényt, hogy a technikai "fejlődés" (amely teljesen új fegyvereket hoz létre körülbelül öt évente, s lehetségessé teszi a loo vagy looo megatonnás bombák kifejlesztését a lo mega-

tonnások helyett) az egész társadalmat a föld alá fogja kényszeríteni, viszont a termonukleáris bombák romboló ereje mindig nagyobb lesz, mint amilyen mélyek a búvóhelyek lehetnek; hogy a hadsereg fog uralkodni (gyakorlatilag, ha nem jogilag); hogy egy lehetséges agresszor gyűlölete és a tőle való félelem le fogja rombolni egy emberies, demokratikus társadalom alapvetően lényeges magatartásformáit. Más szavakkal a fegyverkezési verseny folytatása, még akkor is, ha nem vezetne termonukleáris háború kirobbanásához, társadalmunk "demokratikus", "szabad", "amerikai hagyományokban gyökerező" minőségeinek elpusztításához vezetne. Orwell megmutatja, illuzórikus az a feltételezés, hogy a demokrácia fennmaradhat egy olyan világban, amely háborúra készül, s ezt Orwell nagy képzelőerővel, brilliánsan teszi.

Az Orwell nyújtotta képnek az igazság természetéről van egy még jelentősebb aspektusa, mely látszólag annak a bemutatása, hogyan bánt Sztálin az igazsággal, különösen a harmincas években. De az, aki Orwell leírásában kizárólag csak a sztálinizmus ellen írott újabb vádbeszédet lát, elveszti az Orwell-i elemzés egy lényeges elemét. Orwell valójában egy olyan fejlődésmenetről beszél, amely a nyugati ipari társadalmakban is lezajlik, ha lassabb ütemben is, mint Oroszországban és Kínában. Az Orwell által feltett kérdés az, hogy létezik-e "igazság". A "valóság" - az uralkodó párt ezt a nézetet vallja -, "nem külső. A valóság az emberi elmében létezik, sehol máshol.....bármit tartson igazságnak a Párt, az az igazság." Ha ez így van, akkor a Párt az emberi elme szabályozásával, befolyásolásával az igazságot befolyásolja. Egy párbeszédben, amely a Párt főfigurája és a legyőzött lázadó között zajlik, abban a párbeszédben, mely méltó párja Dosztojevszkij Inkvizitor-Jézus párbeszédének, a Párt alapelvei tárulnak fel. De ellentétben az Inkvizitorral, a Párt vezetői még csak nem is tesznek úgy, mintha rendszerüket az ember boldogabbá tételének szánnák, mert az emberek törékeny és gyáva lények lévén, menekülnek a szabadság elől, és képtelenek szembenézni az igazsággal. A vezetők tudatában vannak annak, hogy csak egyetlen céljuk van: a hatalom. Számukra a "hatalom nem eszköz, a hatalom cél. A hatalom képesség arra, hogy a másik emberi lényre mérhetetlen fájdalmat és szenvedést rójon."[3] Így számukra a hatalom teremti a valóságot, a hatalom teremti az igazságot. Arról a pozícióról, amelyet Orwell itt a hatalmi elitnek tulajdonít, elmondható, hogy a filozófiai idealizmus szélsőséges formája, de közelebb kerülünk a lényeghez, ha felismerjük, hogy az 1984-ben az igazság és valóság fogalma a pragmatizmus szélsőséges formája, amelyben az igazság alárendelődik a Pártnak. Egy amerikai író, Alan Harrington, aki Élet a kristálypalotában (Life in the Crystal Palace)[4] című művében mélyreható és finom képet ad egy nagy amerikai részvénytársaság életéről, nagyszerű kifejezést alkotott napjaink igazságfogalmára: mobil igazság. Ha egy olyan nagy cégnek dolgozom, amely azt állítja, hogy terméke jobb, mint az összes versenytársáé, az a kérdés, hogy ez az állítás kiállja-e valóság próbáját, vagy sem, mellékessé válik. Az számít, hogy amíg egy adott cégnél dolgozom, ez az állítás az "én" igazságommá válik, és elhárítom magamtól annak a vizsgálatát, vajon az állítás objektíve hiteles igazság-e. Valójában, ha állást változtatok, és ahhoz a céghez szerződöm, amely eddig a versenytársam volt, elfogadom azt az új igazságot, hogy

ennek a cégnek a terméke a legjobb, és szubjektíven fogalmazva ez az új igazság éppen annyira igaz lesz, mint a régi volt. Társadalmunk egyik legjellemzőbb és legdestruktívabb változása az, hogy az ember, miközben egyre inkább eszközzé válik, a valóságot egyre inkább átalakítja valami relatív dologgá saját szükségletei és funkciói érdekében. Az igazságot milliók közmegegyezése bizonyítja; a "hogyan tévedhetnének a milliók?" jelmondatához hozzákapcsolják a "hogyan lehetne igaza egynek?" jelmondatát. Orwell egészen világosan megmutatja, hogy egy olyan rendszerben, amelyben az igazság fogalma mint a valóságra vonatkozó objektív ítélet megszűnik, bárkiről, aki különvéleményt formál, bebizonyítható, hogy őrült.

Orwell az 1984-ben uralkodó gondolkodásmód leírására alkotott egy új fogalmat, amely napjainkra a modern szókincs részévé vált, s ez a szó a doublethink (kettős gondolkodás). "A kettős gondolkodás azt jelenti, hogy az ember egy időben két egymásnak ellentmondó meggyőződést képes kialakítani és elfogadni.....Ennek a folyamatnak tudatosnak kell lennie, mert különben nem vihető ki a megfelelő pontossággal. De öntudatlannak is kell lennie, mert különben a hamisság érzését keltené, s következésképp bűntudatot." A kettős gondolkodásnak éppen ez a tudatalatti jellege csábítja az 1984 sok olvasóját arra, hogy azt higgye, a kettős gondolkodás módszerét az oroszok és a kínaiak alkalmazzák, s tőle magától teljesen idegen. De ez illúzió, amint néhány példa igazolni fogja. Mi, nyugatiak, amikor a "szabad világról" beszélünk, nemcsak olyan rendszereket értünk rajta, mint az USA vagy Anglia társadalmi rendszere, amelyek a szabad választáson és a szólásszabadságon alapulnak, de a dél-amerikai diktatúrákat (legalábbis, amíg léteztek), s a diktatúra különböző formáit, a Franco és Salazar-féléket, a dél-afrikai, pakisztáni, abesszíniai diktatúrákat. Miközben a szabad világról beszélünk, valójában azokat az országokat értjük rajta, amelyek Oroszország és Kína ellen vannak, s egyáltalán nem - ahogy a szavak jelölik - azokat az országokat, amelyekben politikai szabadság van. Tetten érhető a két egymásnak ellentmondó meggyőződés egyidőben való elfogadása egy másik napjainkbeli példában, a fegyverkezésről való beszédmódunkban. Jövedelmünk és energiánk tekintélyes részét termonukleáris fegyverek építésére fordítjuk, s elménket elzárjuk az elől a tény elől, hogy felrobbanhatnak, s elpusztíthatják népességünk (és az ellenség népességének) egyharmadát, felét vagy akár túlnyomó részét. Vannak, akik még tovább mennek; így Herman Kahn, a termonukleáris hadászat napjainkban egyik legbefolyásosabb szószólója, aki azt állítja: ".....más szavakkal: a háború borzalmas, de borzalmas a béke is, s azokkal a számításokkal, amelyeket ma végzünk, helyénvaló, hogy összehasonlítsuk a háború borzalmát a béke borzalmával, s megértsük, mennyivel borzalmasabb."[5]

Kahn azt állítja, hogy egy termonukleáris háború 6o millió amerikai pusztulását jelentené, s ennek ellenére azt gondolja, hogy még ebben az esetben is "az ország meglehetős gyorsan és kielégítően talpra állna,"[6] s hogy "a túlélők és leszármazottaik többsége számára a normális és boldog életet"[7] nem zárná ki a termonukleáris háború tragédiája. Ez azt jelenti, a/ hogy azért készülünk háborúra, hogy megőrizzük a békét, b/ hogy ha a háború kitör és az oroszok megölik népességünk egyharmadát, mi pedig az ő népességük egyharmadát (s ha tudunk,

természetesen még többet), az emberek utána is boldogan fognak élni, c/ hogy nemcsak a háború, de a béke is borzalmas, s meg kell vizsgálni, mennyivel borzalmasabb a háború, mint a béke. Azokat az embereket, akik elfogadják az érvelésnek e módját, "józannak" nevezik; azok, akik kétségbevonják, hogy 2 vagy 6o millió ember halála lényegében nem érintené Amerikát nem "józanok". Azokat, akik rámutatnak egy ilyen pusztítás politikai, pszichológiai és erkölcsi következményeire "gyakorlatiatlannak" nevezik.

Noha itt nincs mód a leszerelés problémájának hosszadalmas kifejtésére, ezek a példák szükségesek ahhoz, hogy Orwell könyvének megértéséhez egy alapvetően fontos szempontot világossá tegyünk, nevezetesen azt, hogy a kettős gondolkodás már felütötte fejét, s nem pusztán olyasmiről van szó, ami a jövőben fog bekövetkezni, s csak a diktatúrákban.

Orwell tárgyalásának másik fontos pontja, mely szorosan kapcsolódik a kettős gondolkodáshoz, hogy a gondolkodás sikeres manipulációja következtében az ember nem egyszerűen annak az ellenkezőjét mondja, mint amit gondol, hanem annak az ellenkezőjét gondolja, mint ami igaz. Így például, ha már teljesen feladta függetlenségét és integritását, ha önmagát olyan dologként érzékeli, ami az államé, a párté, vagy a cégé, akkor kettő meg kettő az öt, vagy "a rabszolgaság szabadság" lesz, s szabadnak fogja magát érezni, mert nincs többé megkülönböztető képessége, amely az igazságot és a hamisságot szétválasztaná. Különösen igaz ez az ideológiákra. Éppen úgy, ahogyan a foglyaikat kínzó inkvizítorok elhitték, hogy a keresztényi szeretet nevében cselekszenek, a Párt is "kiselejtez és meggyaláz minden olyan elvet, amelyet a szocialista mozgalom eredetileg vallott, s ezt a szocializmus nevében teszi." Tartalmát az ellenkezőjére fordítja, s mégis az emberek azt hiszik, hogy az ideológia azt jelenti, amit mond. Ebből a szempontból Orwell nyilvánvalóan arra utal, ahogyan az orosz kommunizmus meghamisítja a szocializmust, de megjegyzendő, hogy a Nyugat is bűnös hasonló hamisításban. Társadalmunkat a szabad kezdeményezés, az individualizmus és idealizmus társadalmaként mutatjuk fel, miközben a valóságban ezek jórészt szavak. Centralizált, irányított ipari, alapvetően bürokratikus természetű társadalom vagyunk, amelyet a materializmus mozgat, s ezt alig enyhíti az igaz spiritualitás és vallásosság. Ehhez kapcsolódik a kettős gondolkodás egy másik példája, nevezetesen, hogy kevés nukleáris hadászatról értekező író botlik bele abba a ténybe, hogy ölni, keresztény nézőpontból éppen olyan, vagy nagyobb bűn, mint más kezétől meghalni. Az olvasó napjaink nyugati társadalmának sok más vonását is fel fogja fedezni, feltéve, ha le tudja győzni saját kettős gondolkodását.

Az Orwell által adott kép bizonyára nagyon leverő, különösen, ha az ember felismeri, hogy - ahogyan Orwell maga mutat rá - ez nem pusztán az ellenség képe, hanem az egész XX. század végi emberi nemé. Erre a képre kétféleképpen lehet reagálni: vagy úgy, hogy még kétségbeesettebbé és lemondóbbá válunk, vagy úgy, hogy azt érezzük, van még idő, s egyértelműbben és bátrabban cselekszünk. Mindhárom negatív utópia megjeleníti azt, hogy az ember teljes dehumanizációja lehetséges az élet fenntartása mellett. Kétségbe vonhatják ennek az állításnak a helyességét, miközben az emberi lényeg pusztul, hozzájárulva az emberiség jövőjének lerombolásához. Az ilyenek olyan mélységesen inhumánus

és az életerő hiányától szenvedő emberek lennének, hogy vagy egymást pusztítanák el, vagy merő unalomból és aggályoskodás miatt kihalnának. Ha az 1984 lesz a földön az élet domináns formája, akkor ez az őrültek világa lesz, következésképp életképtelen. (Orwell ezt nagyon finoman érzékelteti azzal, hogy rámutat a Vezér tekintetében csillogó őrült fényre.) Bizonyos vagyok abban, hogy sem Orwell, sem Huxley, sem Zamjatyin nem azt állítja, hogy az őrültek világának mindenképpen be kell következnie. Ellenkezőleg: céljuk teljesen nyilvánvalóan az volt, hogy figyelmeztessenek azzal, hogy megmutatják, mi felé haladunk, hacsak nem sikerül feltámasztanunk a nyugati civilizáció lényegéhez tartozó humanitás és méltóság szellemét. Orwell és a két másik szerző egyszerűen csak arra utal, hogy a szervezett ipari társadalom - amelyben az ember olyan gépeket épít, amelyek úgy cselekszenek, mint az emberek, s olyan embereket termel ki, akik úgy cselekszenek, mint a gépek -, alkalmas terep az ember dehumanizációjára és teljes elidegenedettségre: az ember eldologiasodására, s arra, hogy a termelés és a fogyasztás függvényévé váljon.[8] Mindhárom szerző azt sejteti, hogy ez a veszély nemcsak a kommunizmus orosz és kínai változatában, hanem inherens módon a modern termelési és szervezési viszonyok között létezik, és viszonylagosan független a különféle ideológiáktól. Orwell és a többi negatív utópia szerzője nem a pusztulás prófétája. Figyelmeztetni akarnak bennünket és felébreszteni. Még reménykedik, de - szemben a nyugati társadalmak korai utópia-szerzőivel -, reménykedése kétségbeesett. A reményt csak úgy lehet valóra váltani, ha - erre tanít az 1984 - felismerjük a veszélyt, amellyel napjainkban minden embernek szembe kell néznie, ha felismerjük annak a társadalomnak a veszélyét, amelyben az ember elgépiesedett, individualitás, szeretet és kritikai gondolkodás nélküli lénnyé válik, s még csak tudatára sem ébred ennek a "kettős gondolkodás" következtében. Az olyan könyvek, mint Orwellé, erőteljesen figyelmeztetnek, s nagyon sajnálatos lenne, ha az olvasó az 1984-et önelégülten a sztálini barbarizmus leírásának tekintené, s nem venné észre, hogy a könyv rólunk is szól.

Nagy Éva fordítása

1/ Legutolsó kiadás: New American Library of World Literature, Inc., New York, 196o
2/ Megjegyzendő, hogy Jack London Vaspatája az egyik legkorábbi negatív utópia
3/ Erich Fromm: Escape from Freedom (Menekülés a szabadság elől) Rinehart and Co., Inc., New York, 1941.
Lásd még Simone Weil definícióját: a hatalom képesség arra, hogy egy élőlényt holttá, azaz dologgá változtassunk.
4/ Alan Harrington: Life in the Crystal Palace, Alfred A. Knopf, Inc., New York, 1959
5/ H. Kahn: On Thermonuclear War (A termonukleáris háborúról) Princeton University Press, 196o, 47. oldal
6/ id. mű, 74. old.
7/ id. mű, 21. old.
8/ Részletes elemzése, Erich Fromm: The Sane Society (Az észszerű társadalom) Rinehart and Co., Inc., New York, 1955

INSTIGATORS

Létezésének nyolcadik esztendejében szétesett az INSTIGATORS, a "legnépszerűbb ismeretlen punkzenekar" Angliában. A feloszlás óta Andy Turner, az együttes egykori frontembere még keményebben dolgozik: FULL CIRCLE nevű cégét lemezkiadóként és az egyik legtörekvőbb albioni terjesztőként jegyzi az alterock-világ. Andy-vel Mekk Elek, az ezermester brekegett.

- Charlie Harper, a UK Subs ősöreg vokalistája azt mondta egy interjú alkalmával, hogy az INSTIGATORS is egy volt a seregnyi csapat közül, akik a Subs ösztönzésére ragadtak gitárt. Valóban így volt? Miben látod az akkori és a mai punkbandák között a különbséget?

- A vén Charlie-nak bizonyos értelemben igaza van: gitárosunk, Simon Mooney fanatikus rajongója volt Nicky Garret-nak és mindanynyian sokra tartottuk a Subsot, mert fáradhatatlanul dolgoztak és dolgoznak ma is. Állandóan koncerteztek és az ő példájuk lebegett a szemünk előtt, amikor az első turnénkat szervezni kezdtük. Abban az időben nagyon kevés brit csoport lendült át a kontinensre. Elpuskázták a lehetőségeiket, mert arra vártak, hogy a neves koncertügynökségek megkeresik őket bazinagy pénzeket lobogtatva. Számunkra ez nem tűnt mulatságosnak, ezért önmagunk által finanszírozott turnékba vágtunk és sohasem néztünk vissza. Ma már lényegesen jobb a viszony Anglia és Európa többi része között (**frappáns frazeológia! -- a szerk**), talán ebben nekünk is volt egy kis szerepünk azzal, hogy felmutattunk egy alternatívát a többi zenekarnak.

- Miért oszlott fel az INSTIGATORS?

- Valamennyien úgy gondoltuk, hogy az INSTIGATORS határain belül mindent megtettünk, amit tehettünk. Akkor akartunk véget vetni a

vetni a zenekarnak, amikor még élveztük a dolgot, ezért a tavalyi turnénkon úgy döntöttünk, hogy befejezzük. Azóta még elfoglaltabb vagyok, akárcsak a többiek. Simon kivételével már mindannyian (külön-külön) stúdióba vonultunk, hogy felvételeket készítsünk. Többek között rögzítettünk egy albumot Keith-szel és John-nak, ami a tervek szerint még ebben az évben megjelenik. Szóval nem tűntünk el.

- Számodra mi jelent többet: játszani egy zenekarban, vagy igazgatni a terjesztőcégedet?

- Jelen pillanatban az utóbbi. Nagyon sok időmet lefoglalja a postai úton történő megrendelések teljesítése, meg a lemeztársaság teendői, így nem marad időm semmi másra. Gyakorlatilag ugyanazt végzem, mint korábban, azzal a különbséggel, hogy most nem koncertezem. Az utóbbi négy év nagy részét az úton töltöttük, nem árt egy kicsit megpihenni. Lehet, hogy egyszer még újrakezdem, ki tudja?

- Milyen kritériumok alapján választjátok ki a terjesztendő zenéket? A fanzine-ekben megjelent recenziókra támaszkodtak, vagy személyes megismerés után hoztok döntést?

- A nagy terjesztőktől kezdve a kis zenekarokig sokféle emberrel állunk üzleti kapcsolatban. Jobban szeretünk közvetlenül tárgyalni, mivel így rögtön értesülünk mindenről, ami a fanzine-ekkel, bandákkal, lemezgyárakkal kapcsolatban történik.

- Milyen árréssel dolgozik a FULL CIRCLE?

- Őszintén szólva, nem tudom. Számunkra ez nem fontos, nem a pénzért csináljuk. Most ért véget az első év a cég életében s úgy tűnik, minden oké. Az idei esztendőre további terveink vannak, majd tucatnyi lemez kiadását tervezzük, így a HEADQUARTERS, a CRINGER, a 2BAD, a FROGS OF WAR, a DECADENT FEW nevű csapatoktól.

- Melyek a legkelendőbb portékák mostanság a FULL CIRCLE házatáján?

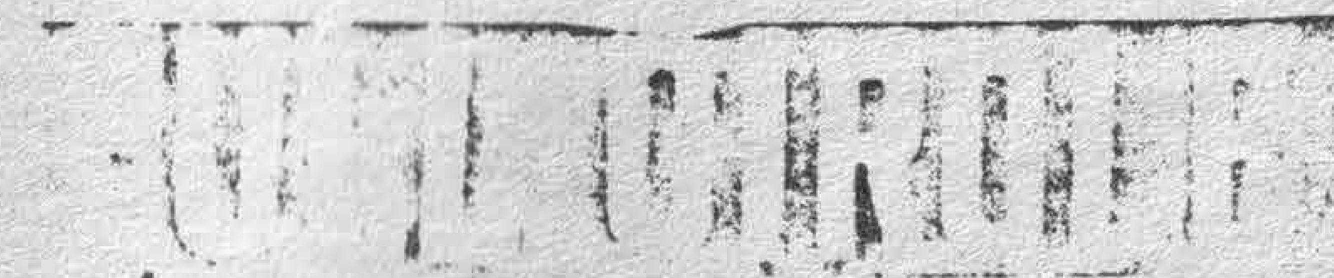
- Igen keresettek a SNUFF, a MEGA CITY 4, a SENSELESS THINGS, a NAPALM DEATH, a LEATHERFACE, a SOFAHEAD és a SORE THROAT lemezei, többek közt, de sokat adunk el a GRIM HUMOUR és a RAISIN' HELL 'zinekből is.

- Felteszem, minden új trendre azonnal felfigyeltek, hiszen állandó kapcsolatban álltok a kulcsfigurákkal. Mi a véleményed az alternatív zene jelenlegi állapotáról? Valóban érzékelhető egy erős ami befolyás?

- Igen, napjainkban majd mindenki Amerika felé orientálódik, tetten érhető a kitartó próbálkozás, hogy az amerikai kultúra minden struktúráját ráerőltessék az európaikra. Tulajdonképpen elkeserítően kevés a nyitott gondolkodású, elfogulatlan ember, de reméljük, idővel fel fogják fedezni, hogy milyen kiváló európai lemezek látnak napvilágot a FULL CIRCLE köntösében, és mennyi kivételes korongot terjesztünk ennek a különös planétának minden tájáról!

- Magyarországon sajnos nem kerülhetett sor az INSTIGATORS fellépésére különböző okok miatt, de tudtommal több koncertet adtatok Lengyelországban. Milyen benyomásokkal távoztatok Kelet-Európából?

- 89-es turnénk során hat előadásunk volt Lengyelországban, még a választások előtt, ha azóta egyáltalán történt valami. Valósággal sokkolt bennünket az idegen kultúra, de remek emberekkel találkoztunk. Egy kicsit olyan volt, mintha visszatértünk volna a hetvenes évek közepére, a számtalan probléma miatt. Nehéz volt elhinni, hogy az embereknek sorba kell állni az élelemért, meg mindenért és az élet megszűnik este nyolckor. A koncertek is különösek voltak, mert ülőhelyes színházakban és egyetemeken tartották őket. Este hatkor kellett kezdeni a bulikat és nagyon hamar be kellett fejezni a műsort. Szerettünk volna a fellépések után egy kicsit lazítani, találkozni és dumálgatni az emberekkel, de mindenki eltűnt és minden be volt zárva.

IDE ÍRHATSZ:
FULL CIRCLE
12 BELL STREET
NEWSOME
HUDDERSFIELD
HD4 6NN, UK

HÍREK

Június folyamán nagyszabású magyarországi hangversenykörúton vett részt a DOG FACED HERMANS. A fellépésekre Miskolcon, Budapesten (az Almássy téren, illetve a Tilos az Á-ban), Egerben és Szolnokon került sor. A skót banda budapesti koncertjein a MUZSIKÁS volt az előzenekar. Mire e sorok megjelennek, már a boltokban pihen a DOG FACED új albuma, mely a "Mental Block For All Ages" címet kapta. Megjelenésre vár még egy kazetta is, mely fenti, hazánkbeli, ill. svájci turnéjuk alkalmával készült felvételeket tartalmaz.

Öt év után ismét Budapestre látogatott az EINSTÜRZENDE NEUBAUTEN, akik június 1o.-én, a Petőfi Csarnokban tapodtak a világot jelentő deszkákra. A közönség bemelegítéséről LOIS VIKTOR és a ROLLINS BAND gondoskodott.

"Recurring" című különleges posztumuszalbummal jelentkezett a SPACEMEN 3. A Fire Records által kibocsátott korongon az egyik oldalt Sonic Boom, a másikat Jason jegyzi. A nem mindennapi produkció oka az, hogy a szétválás óta a tagok nincsenek egymással beszélőviszonyban.

A napjainkban egyre vészesebb méretekben terjedő kalózlemez-kór az anarchistákat sem kíméli. Nemrégiben egy kis kaliforniai cég piacra dobta az első CRASS-koncertlemezt, "Christ - the Bootleg" címmel, melyen a '84-es jenki turné során rögzített felvételek gyöngyöznek. Az LP érdekessége, hogy a kinyitható, plakátként is felhasználható borítótól kezdve a betűtípuson át kísértetiesen emlékeztet a "hivatalos" CRASS-lemezekre. (Még az ára is ehhez igazodik, hiszen csak hat dollárba kerül.) A CRASS levélben gratulált az elkövetőknek.

Megjelenés alatt áll az első magyar nyelvű CRASS-szövegantológia, amit Naszi bácsi pántlikázott egybe. Az előjegyzések a következő címre küldendők: Németh Tibor, EGER, Rózsásdűlő u. 8., 33oo

---

Ugyancsak Eger városából röppen magyari gyepűk felé Juhász Misi jóvoltából a várva-várt DOG FACED HERMANS szövegfordításokból egy csokornyi. Az ínycsiklandozó füzet várhatóan december végén köszönti a Napot. S mint hírlik, Misi bácsi hamarosan életre rúgja legendás fanzine-jét, a Vitamint, mely két masszív szám után, 1989-ben megszűnt. Az alábbi címen lehet érdeklődni: Juhász Mihály, EGER, Katona István tér 9., 33oo.

Húszezer dolláros gázsiért sem hajlandó többé színpadra lépni a BAD BRAINS színeiben az énekes, H.R. A démoni frontember továbbra is remek kapcsolatban van társaival (fivére a dobos), ám világnézetével ütközőnek tartja a hardcore csapatban való muzsikálást, s a jövőben saját reggae zenekarára összpontosítja a figyelmét. Az együttes nyári, angliai fellépéseire Chuck Moseley vendégszereplésével került sor. Moseley hajdanán a FAITH NO MORE-t erősítette. A BAD BRAINS lemezvállalata az óriási érdeklődést a banda egy korábbi albumának újtóli kiadásával igyekszik kiaknázni. Az eredeti producer, Ric Ocasek segítségével átkevert "Rock For Light" című nagylemezre négy új nóta is felkerült.

A végéhez közelednek a VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK friss stúdióalbumának munkálatai. Az Eindhovenben felvett 62 percnyi anyagot (tíz dal) 1992 első heteiben Németországban keverik össze Theo "Midász" van Eenbergen vezényletével. Az ISTEN MALACA úgy tudja, hogy az új nagylemez "A semmi kapuin dörömbölve" címet kapta, és várhatóan április folyamán jön ki Magyarországon. Dupla album lesz.

HÍREK

Több mint egy évtizednyi ugrabugrálás után beszüntette tevékenységét a kanadai D.O.A. A veterán punkcsoport utolsó koncertjére San Franciscóban került sor, Jello Biafra fertályórányi vendégszereplésével. Az emlékezetes búcsúbulit filmre vették.

Az ARCHBISHOP KEBAB-et nyári európai turnéján elkísérte a budapesti TROTTEL. Júliusban Egerben, illetve Pesten, a Lyukban léptek fel. A nyáron egyébként megjelent a TROTTEL egy hét leforgása alatt rögzített új dupla nagylemeze a német X-Mist Records köntösében, amelyen új dalok és (jórészt) korábban napvilágot látott szerzemények feljavított változata található.

Ha minden jól megy, hamarosan végre lemezen is sírva vigadhatunk az ÁPOLÓK-kal. Az első ÁPOLÓK vinilről a nagynevű kaliforniai VINYL COMMUNICATIONS lemezgyár hántja majd le a burkot. A hírek szerint a VINYL COMMUNICATIONS a szintén miskolci RETTEGETT IVÁN kislemezének kiadását is fontolgatja.

Párizsban elütötte egy autó és másnap belehalt sérüléseibe Stiv Bators, a DEAD BOYS és a LORDS OF THE NEW CHURCH egykori vezére. Stiv a barátnőjére várakozott, aki az utca túloldalán vásárolt. (Látjátok, lányok, mi történik, ha sokat szöszmötöltök?! - a szerk.)

Mindössze pár ezres sorozatban sajtolt, úgymond, "kalóz" koncertalbummal borzolja a kedélyeket a SONIC YOUTH. A "Hold That Tiger" c. nagylemezen a 87-es "Sister" hangversenykörút alkalmával, Chicagóban felvett összeröffenés műsora szerepel. A hatvanpercnyi játékidejű korongon a ráadás négy RAMONES-dal az első albumról. Az LP-t méregdrágán, 3o makiért árusítják a nyugati lemezboltok. (A keletiek meg igyekeznek felzárkózni: tudunk olyan budapesti lemezboltról, amely 25oo forintért, tehát kis híján 5o márkáért kínálja a lemezt a vevőknek! - a szerk.)

Elkészült az új FUGAZI album, címe: "Strong Diet Of Nothing". Állítólag sokkal nyersebb hangzású, mint elődjei. A lemezből elővételben 16o.ooo darab kelt el. Az ISTEN MALACA úgy értesült, hogy a FUGAZI Budapestre is ellátogat soron következő európai turnéján.

Kőkemény hónapok elé néz az amerikai független hanglemezkiadás, mivel csődbe ment két jelentős terjesztővállalat, a Rough Trade (angliai leányvállalata már korábban a fűbe harapott) és a CD Presents, Ltd. Az amerikai "alternatív zene" utoljára 1983-ban szenvedett akkora veszteséget, amikor röpke négy hónap alatt nyolc terjesztőcég került a szárazra.

Készül a második KARIKÁS album. Sajnos, elképzelhető, hogy a villódzó hajdúsági társulat régóta várt korongja csak Németországban fog napvilágot látni, mivel az MHV meglehetősen mérsékelt érdeklődést mutat iránta.

Feloszlott a SUN CITY GIRLS, és így a tervezett hatos-nagylemezsorozat is meghiúsult, hiszen csak a második darabig jutottak el, melynek címe:"Dawn of the Devil". A lemez ezekben a hetekben jelenik meg.

Különleges albummal rukkolt elő az amerikai garázsrock üdvöskéje, a CLAWHAMMER. Az "Are We Not Men, We Are Not Devo" c. nagylemez a klasszikus DEVO-album valamennyi felvételét tartalmazza, természetesen sajátos, "rockosított" átiratban. A váratlan akciót a kislemezek kiadására szakosodott Sympathy For The Record Industry cég karolta fel.
TOVÁBBI HÍREK OLVASHATÓK NÉHÁNY OLDALLAL ODÁBB, ÚGYHOGY SZÖKKENJETEK!

Baboondooley

MINDENRE KÉPES A HÍRNÉVÉRT!

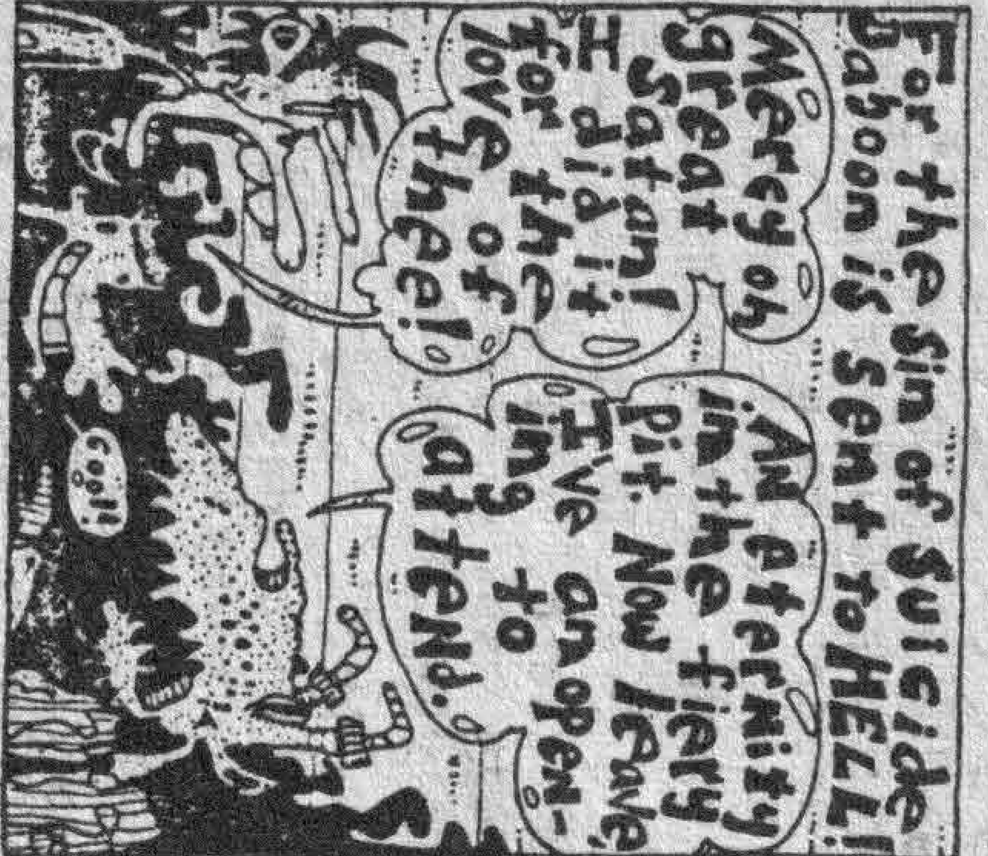

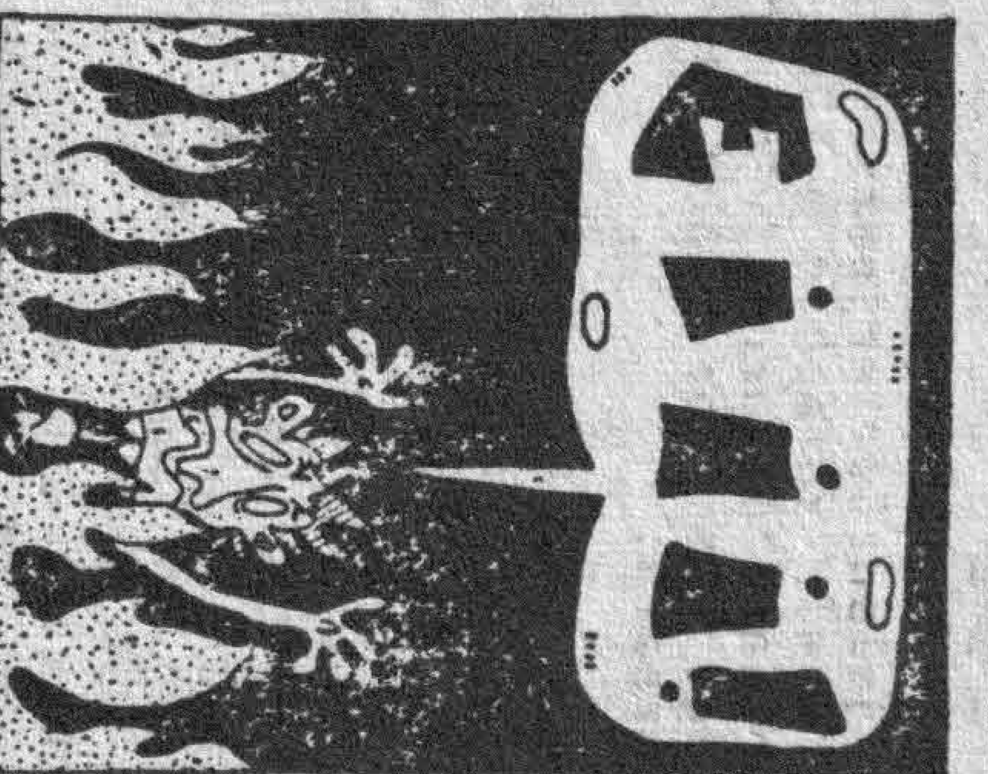

Cartoon reproduced with permission.

ELKÓBOROLT KRITIKÁK

DEAD C: Helen Said This LP (SILT BREEZE)
A DEAD C egy zseniális új-zélandi gitárzenekar, a GORDONS óta ők a legjobbak. Ujjuk köré csavarják a SONIC YOUTH "Confusion Is Sex" korszakbeli gitárszókészletét, nekirepítik az égnek és visongva megfürdenek a sziporkazuhatagban. Álomszerű, hömpölygő és olyan mély, mint a Vezúv. Csak ez jobban éget.

LET 3: Two Dogs Fuckin' LP (DALLAS)
A második Répa-fesztiválon haraptak, mint ÁLLAT, s legyilkolták a VHK-t. Ezen az albumon azonban olyan vértelenek, akár a kilencvenhét éves dédem kezének a feje. Rejtély, hogy miért szelídítették meg ennyire azokat a dalokat, melyek élőben pozdorjává zúzták az állkapcsod. Itt és most az EDDA és az F. O. SYSTEM beteg öszvéreként köhögnek. No és az egész lemezt átszövi az a komisz szláv szentimentalizmus, amitől feláll a szőr a hátamon.
(Kersnikova 4, 61ooo Ljubljana, SLOVENIA/YUGOSLAVIA)

CMX: Kolmikärki LP (BAD VUGUM)
Egészen elkábultam a mongol dorombénekeket idéző, ígéretes nyitányba, ám bódulatomba gyorsan beletapicskolt egy hardcore rémálom, amit csak a zárószámnak a megboldogult STRANNIE IGRI-re emlékeztető sanzonenyelgése úsztatott ki a képből. A finn kritikusok szerint ez volt az év lemeze. Ami engem illet: megoldhatják a RADIOPUHELIMET saruját.

SUICIDE: 1/2 Alive LP (ROIR)
Újabb darab a pazar ROIR-sorozatból, ezer számozott példányban -- hadd örüljenek a tömegek. A lemez kulcsfontosságú láncszem a SUICIDE bemutatkozó albuma és a Ric Ocasek kezei által gondozott második LP között, hiszen **felerészben** a fenti stúdiólemezekről kimaradt felvételek, illetve olyan koncertszilánkok találhatók rajta, melyek hallatán megfagy ereidben a vér. Iggy Pop óta nem sikoltott még így ember, mint Alan Vega. Ez a másik New York: az eszelős tekintetű, a szemétkukában kotorászó, az idegbeteg oldalon sétáló roncsok fal nélküli lélekbörtöne. Valójában **ez** a "Lidérces Órák" kísérőzenéje. Merítkezz meg benne. Ha mersz. --D. Kenese Horka--
(611 Broadway, Suite 214, N.Y.C., NY loo12, U S A)

FEEDTIME: Cooper-S LP (ROUGH TRADE)
A feldolgozások ínyencfalatnak számítanak az alter színtéren, mivel a szabadon gondolkodó bandák teljesen elfogulatlanul közelednek a "klasszikusokhoz" és helyesen, önnön valóságukat látják meg bennük. Így megmintázva, a dalok csak foszlányokban emlékeztetnek régi önmagukra. Harmadik albumán az ausztrál zenekar kiveti pányváját néhány jól ismert STONES, RAMONES, STOOGES és SINATRA (!) dallamra, falhoz pofozzák őket és a lehulló darabokat a saját elképzeléseik szerint rakják össze. Itt elvesznek belőlük, amott hozzáöltenek valamicskét és az egész egy varázslatos, hóbortos **FEEDTIME-albummá** áll össze. Úgy vélem, ez a jótékony dévajkodás még az eredeti dalok rajongóinak is tetszene. Vagy legalábbis megrezzenne a fejük... Sajnos, azóta a FEEDTIME tagjai is megkapták a "keresztény-betegséget", lecsavarták a kétely lámpását és nyugodni tértek. (611 Broadway, New York, NY loo12, U S A)

MUZSIKÁS: Ősz az idő LP (EGÉSZSÉGFORRÁS ALAPÍTVÁNY)
Ragyog a napom, ha ez a MUZSIKÁS-lemez süt be reggel az ablakomon. A "Régi lakodalmastól" a "Kalotaszegi legényesen" át a "Szaporáig" ezek a zeneszámok recept nélkül kapható életinjekciók. A MUZSIKÁS könyékig kotor az erdélyi magyar kultúrkincs feneketlen szütyőjében és két kézzel szórja elénk a drágaköveket. A középkori krónikákban csak "Tündérországként" emlegetett vidék hihetetlenül termékenyítőleg hat a szeleket zabolázó, tűzszagú, őshonos magyarságra: a magyar népzenei magaskultúra zömmel e tájról származik. Ez alkalommal hallhatunk még néhány anyaországbeli dallamot is, és így **teljes a kép**. Nyissuk tágra látó szemünket, tárjuk ki figyelő fülünket és mormoljuk erős akarattal a MUZSIKÁS hűségeskűjét a magyar zenei nyelvhez.